

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/17-09/46

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 28. lipnja 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka za 2016. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora, sukladno odredbi članka 31. Zakona o zaštiti osobnih podataka ("Narodne novine", broj 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 - pročišćeni tekst), dostavila Agencija za zaštitu osobnih podataka, aktom od 27. lipnja 2017. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

**REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
OSOBNIH PODATAKA**

KLASA: 023-03/17-01/01
URBROJ: 567-01/01-17-02
Zagreb, 27.06.2017.

**HRVATSKI SABOR
Trg Sv. Marka 6
10000 ZAGREB**

**n/p predsjedniku Hrvatskog sabora
Gordanu Jandrokoviću**

**Predmet: - Izvješće o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka za 2016. godinu
- dostavlja se .-**

Poštovani gospodine Predsjedniče,

Temeljem odredbe članka 31. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine br. 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 - pročišćeni tekst) dostavljamo Vam izvješće o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka za 2016. godinu.

S poštovanjem,

Privitak:

1. Izvješće,
2. Izjava o fiskalnoj odgovornosti,
3. Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Prilog 2.a.
4. Vlada RH - unutarnja revizija, mišljenje
5. CD medij sa stavkama od 1. do 4.

Dostaviti:

1. Naslovu,
2. Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA

AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2016. godinu

Zagreb, lipanj 2017.

KLASA: 023-03/17-01/01
URBROJ: 567-01/01-17-01
Zagreb, 26.06.2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR	1
1.2. OVLAŠTI, POSLOVI I ZADAĆE AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	1
2. ZAHTJEVI ZA ZAŠTITU PRAVA I PRAVNA MIŠLJENJA	4
2.1. POSTUPANJE PO ZAHTJEVIMA ZA ZAŠTITU PRAVA	4
2.2. UPRAVNI SPOROVI.....	22
2.3. POSTUPANJE PO PREDSTAVKAMA GRAĐANA.....	26
2.4. PREKRŠAJNI POSTUPCI.....	26
2.5. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA NA INTERNETU	27
2.6. POSTUPANJE PO ZAPRIMLJENIM UPITIMA OD STRANE GRAĐANA, PRAVNIH OSOBA I JAVNOPRAVNIH TIJELA - DAVANJE PRAVNIH MIŠLJENJA	29
3. NADZORNE AKTIVNOSTI	33
3.1. NADZOR PROVOĐENJA ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA.....	33
3.2. SREDIŠNJI REGISTAR EVIDENCIJA O ZBIRKAMA OSOBNIH PODATAKA	44
3.3. REGISTAR SLUŽBENIKA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	44
3.4. NADZORNE AKTIVNOSTI PREMA ČLANKU 37. UREDBE O HVIS-U	45
3.5. SCHENGENSKA EVALUACIJA RH U PODRUČJU ZAŠTITE PODATAKA.....	48
4. MEĐUNARODNA SURADNJA	50
4.1. SURADNJA S TIJELIMA EU I NADZORNIM TIJELIMA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U ZEMLJAMA ČLANICAMA EU I DRUGIM ZEMLJAMA.....	50
4.2. SURADNJA S VIJEĆEM EUROPE	59
4.3. EUROPSKI NADZORNIK ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA (EDPS).....	59
4.4. POSEBNI OBLICI SURADNJE AGENCIJE S NADZORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I S TIJELIMA JAVNE VLAŠTI U RH	63
4.5. IZNOŠENJE OSOBNIH PODATAKA IZ REPUBLIKE HRVATSKE.....	64
5. SURADNJA S DRŽAVNIM TIJELIMA, TIJELIMA JAVNE VLAŠTI I PRAVNIM OSOBAMA ..	65
6. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA	67
6.1. PREPORUKE DANE U PREDMETIMA VEZANIM ZA ZAŠTITU PRAVA.....	67
6.2. PREPORUKE, SAVJETI I MIŠLJENJA ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA DANI U NADZORNIM AKTIVNOSTIMA AGENCIJE.....	70
6.3. OPĆE PREPORUKE I SAVJETI ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA	72
7. ODNOSI S JAVNOŠĆU	77
7.1. EDUKACIJE I RADIONICE	77
7.2. PRIGODNA DOGAĐANJA	80
7.3. SURADNJA S PREDSTAVNICIMA MEDIJA	81
8. PRORAČUN AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	85
9. ZAKLJUČAK	87

1. UVOD

Agencija za zaštitu osobnih podataka (u daljnjem tekstu: Agencija) dostavlja izvješće o radu za 2016. godinu Hrvatskom saboru temeljem odredbe članka 31. Zakona o zaštiti osobnih podataka, u kojem objavljuje cjelovitu analizu stanja u području zaštite osobnih podataka, postupaka pokrenutih na temelju odredaba Zakona o zaštiti osobnih podataka i naloženih mjera te podataka o stupnju poštivanja prava građana u obradi osobnih podataka.

1.1. ZAKONODAVNI OKVIR

Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj koji se odnosi na zaštitu osobnih podataka, obuhvaća niže navedeni sustav propisa:

Ustav Republike Hrvatske, članak 37. ("Narodne novine" 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14 - pročišćeni tekst).

Zakon o potvrđivanju konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka i Dodatnog protokola uz Konvenciju za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka u vezi nadzornih tijela i međunarodne razmjene podataka („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori 4/05).

Zakon o potvrđivanju izmjena i dopuna Konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (ETS. br. 108) koje Europskim zajednicama omogućavaju pristupanje („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori 12/05).

Zakon o zaštiti osobnih podataka („Narodne novine“ 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 - pročišćeni tekst).

Kazneni zakon, članak 146. („Narodne novine“ 125/11 i 144/12).

Uredba o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka („Narodne novine“ 105/04).

Uredba o načinu pohranjivanja i posebnim mjerama tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka („Narodne novine“ 139/04).

1.2. OVLAŠTI, POSLOVI I ZADAĆE AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

Agencija za zaštitu osobnih podataka je pravna osoba ovlaštena za obavljanje nadzora nad obradom osobnih podataka, temeljem članka 27. Zakona o zaštiti osobnih podataka. Agencija je u obavljanju poslova utvrđenih navedenim Zakonom samostalna i za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru temeljem članka 28. istog Zakona. Javne ovlasti, poslovi i zadaće Agencije iz područja zaštite osobnih podataka propisane su člancima 32. do 34. Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Temeljem članka 32. Zakona o zaštiti osobnih podataka Agencija obavlja sljedeće poslove kao javne ovlasti:

- nadzire provođenje zaštite osobnih podataka;
- ukazuje na uočene zloupotrebe prikupljanja osobnih podataka;
- rješava povodom zahtjeva za utvrđivanje povrede prava zajamčenih ovim Zakonom;
- vodi središnji registar evidencija o zbirkama osobnih podataka i registar službenika za zaštitu osobnih podataka.

Prema članku 33. Zakona o zaštiti osobnih podataka, Agencija obavlja i sljedeće poslove:

- prati uređenje zaštite osobnih podataka u drugim zemljama i surađuje s tijelima nadležnim za nadzor nad zaštitom osobnih podataka u drugim zemljama,
- nadzire iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske,
- izrađuje metodološke preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka i dostavlja ih voditeljima zbirke osobnih podataka,
- daje savjete u svezi s uspostavom novih zbirke osobnih podataka, osobito u slučaju uvođenja nove informacijske tehnologije,
- daje mišljenja u slučaju sumnje smatra li se pojedini skup osobnih podataka zbirkom osobnih podataka u smislu Zakona,
- prati primjenu organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu podataka te predlaže poboljšanje tih mjera,
- daje prijedloge i preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka,
- surađuje s nadležnim državnim tijelima u izradi prijedloga propisa koji se odnose na zaštitu osobnih podataka,
- po primitku obavijesti voditelja zbirke osobnih podataka daje prethodno mišljenje o tome predstavljaju li određeni načini obrade osobnih podataka specifične rizike za prava i slobode ispitanika.

Ukoliko prilikom obavljanja nadzora utvrdi da su povrijeđene odredbe zakona kojima se uređuje obrada osobnih podataka, Agencija temeljem članka 34. Zakona o zaštiti osobnih podataka ima pravo upozoriti ili opomenuti voditelja zbirke osobnih podataka, primatelja i izvršitelja obrade na nezakovitosti u obradi osobnih podataka te rješenjem:

- narediti da se nepravilnosti uklone u određenom roku,
- privremeno zabraniti prikupljanje, obradu i korištenje osobnih podataka koji se prikupljaju, obrađuju ili koriste suprotno odredbama zakona,
- narediti brisanje osobnih podataka prikupljenih bez pravne osnove,
- zabraniti iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske ili davanje na korištenje osobnih podataka drugim primateljima, ako se osobni podaci iznose iz Republike Hrvatske ili se daju na korištenje drugim primateljima suprotno odredbama ovoga Zakona,
- zabraniti povjeravanje poslova prikupljanja i obrade osobnih podataka izvršiteljima obrade, ako izvršitelj obrade ne ispunjava uvjete u pogledu zaštite osobnih podataka, ili je povjeravanje navedenih poslova provedeno suprotno odredbama ovoga Zakona.

Sukladno stavku 2. članka 34. Zakona o zaštiti osobnih podataka protiv rješenja Agencije nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Osim navedenih mjera, Agencija može predložiti pokretanje postupka kaznene ili prekršajne odgovornosti pred nadležnim tijelom.

2. ZAHTJEVI ZA ZAŠTITU PRAVA I PRAVNA MIŠLJENJA

Tijekom 2016. godine zaprimljeno je u rad 1163 predmeta koji su se odnosili na zahtjeve za zaštitu prava, zahtjeve za davanjem pravnih mišljenja te predstavke građana. Navedenom broju predmeta pridodano je i 209 istovrsnih predmeta koji su preneseni u rad iz prethodne 2015. godine, što znači da je tijekom navedenog izvještajnog razdoblja postupano u ukupno 1372 predmeta. Od toga je riješeno 1196 predmeta, dok je 176 predmeta preneseno u rad u 2017. godini.

Detaljan prikaz vrste i broja zaprimljenih i riješenih predmeta u 2016. godini dan je u sljedećoj tablici:

R. br.	Vrsta predmeta/postupka	Broj predmeta prenesenih iz 2015.	Broj predmeta zaprimljenih u 2016.	Ukupan broj predmeta za rješavanje u 2016.	Broj predmeta riješenih u 2016.	Broj predmeta prenesenih za rješavanje u 2017.
1	Zahtjevi za zaštitu prava - upravni postupci	24	142	166	142	24
2	Zahtjevi za davanje pravnih mišljenja	75	604	679	626	53
3	Predstavke građana	110	417	527	428	99
	UKUPNO	209	1.163	1.372	1.196	176

2.1. POSTUPANJE PO ZAHTJEVIMA ZA ZAŠTITU PRAVA

2.1.1. Provođenje upravnog postupka po zahtjevima za zaštitu prava

Postupanje po zahtjevima za zaštitu regulirano je člankom 24. i 32. Zakona o zaštiti osobnih podataka. Sukladno tome, svatko tko smatra da mu je povrijeđeno neko pravo na zaštitu osobnih podataka može podnijeti zahtjev za utvrđivanje povrede prava Agenciji za zaštitu osobnih podataka. O povredi prava Agencija odlučuje rješenjem koje se donosi u upravnom postupku, u kojem se primjenjuju Zakon o zaštiti osobnih podataka i Zakon o općem upravnom postupku, kao opći procesni zakon. S obzirom da u upravnom postupku sudjeluju stranke s protivnim interesima provodi se ispitni postupak (čl. 51. Zakona) u svrhu utvrđivanja činjenica i okolnosti koje su bitne za razrješenje pravog stanja stvari. Provođenje ispitnog postupka i rješavanje po zahtjevima za zaštitu prava podrazumijeva utvrđivanje svih relevantnih činjenica i dokaza. Važno je istaknuti da se tijekom postupka provode pravne radnje nužne za

donošenje pravilnog i zakonitog rješenja i koriste dokazna sredstva koja su neophodna za utvrđivanje točnog i potpunog činjeničnog stanja (očitovanja stanaka, nadzorne aktivnosti kod voditelja zbirke osobnih podataka, odnosno izvršitelja obrade i dr.). Upravni postupak provodi se sukladno zakonskim ovlastima uz primjenu načela upravnog postupka, prvenstveno načela zakonitosti, načela utvrđivanja materijalne istine, načela samostalnosti i slobodne ocjene dokaza te načela učinkovitosti i ekonomičnosti.

U 2016. godini zaprimljena su 142 zahtjeva za zaštitu prava koji su se odnosili na sljedeće povrede:

- korištenje tuđih osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora o pružanju usluga (krađa identiteta),
- korištenje tuđih osobnih podataka (najčešće OIB-a) u ovršnim postupcima u svrhu naplate tražbine osoba istog imena i prezimena (zamjena identiteta, obrada osobnih podataka o umrlim osobama),
- obrada osobnih podataka video nadzornim sustavima u stambenim zgradama i u poslovnim prostorijama (na radom mjestu) bez postojanja pravnog temelja,
- objava osobnih podataka o dugovanju suvlasnika na oglasnim pločama u stambenim zgradama,
- obrada osobnih podataka od strane kreditnih institucija - banaka (u postupku izračuna konverzije kredita sklopljenih u CHF),
- javna objava osobnih podataka u natječajnim postupcima,
- obrada osobnih podataka obveznika plaćanja RTV pristojbe,
- objava osobnih podataka na internetu i dostupnost podataka putem internetskih pretraživača (najčešće tražilice Google),
- objava osobnih podataka maloljetnih osoba/djece,
- objava osobnih podataka o članstvu u političkoj stranci na internet portalu,
- objava osobnih podataka članova udruge na internetu (mrežnoj stranici),
- obrada osobnih podataka u svrhe marketinga (slanje propagandnih materijala na adrese prebivališta radnika,
- obrada osobnih podataka u kataloškoj prodaji knjiga,
- slanje marketinških ponuda od strane društava za osiguranje u svrhu mogućeg sklapanja polica obveznog osiguranja),
- davanje na korištenje osobnih podataka: ustupanje podataka o zdravlju radnika od strane poslodavca,
- davanje na korištenje osobnih podataka o neto primanju radnika medijima,
- davanje na korištenje podataka o sindikalnom članstvu od strane poslodavca sindikatu,
- davanje na korištenje osobnih podataka maloljetnih učenika škole drugoj ustanovi-školi bez znanja i privole njihovih zakonskih zastupnika,
- davanje na korištenje osobnih podataka korisnika usluga trećim osobama od strane komunalnih društava,
- davanje na korištenje osobnih podataka iz ugovora o kreditu trećim osobama,
- objava osobnih podataka o prestanku obavljanja javne dužnosti,
- davanje na korištenje osobnih podataka o prekršajnoj i kaznenoj odgovornosti.

Agencija je u 2016. godini provela postupak po zahtjevima za zaštitu prava i riješila ukupno 142 predmeta, dok su 24 predmeta ostala neriješena i prenesena u rad za 2017. godinu.

2.1.2. Obrada osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora u telekomunikacijskom sektoru

Tijekom 2016. godine Agencija je nastavila zaprimati zahtjeve za zaštitu prava koji su se odnosili na sklapanje ugovora o pružanju usluga od strane teleoperatera koji su sklapani korištenjem tuđih osobnih podataka, bez utvrđenja nedvojbenog identiteta osobe s kojom je ugovor sklopljen. Zaprimito je 48 zahtjeva u kojima se ukazivalo na sklapanje pretplatničkih ugovora korištenjem tuđih osobnih podataka na način da su osobni podaci postali dostupni na nezakonit način (prikupljeni iz izgubljenih osobnih dokumenata, a bilo je i slučajeva korištenja krivotvorenih dokumenata ili na druge nedozvoljene načine). U fokusu su najčešće bili ugovori s teleoperaterima sklopljeni na daljinu korištenjem novih tehnologija (internet) te izvan poslovnih prostorija, a navedeno se događa iz razloga što teleoperateri kao voditelji zbirke osobnih podataka ili njihovi ugovorni izvršitelji koji prikupljaju podatke ili isporučuju uređaje nisu poduzimali odgovarajuće mjere zaštite u svrhu utvrđivanja stvarnog identiteta osoba koje su zatražile pružanje usluge (identifikacija ugovaratelja usluge nije se provodila uvidom u osobne isprave prilikom sklapanja ugovora, a niti prilikom isporuke uređaja, nisu vršene provjere da li su podaci nužni za utvrđivanje identiteta počinitelja točni i potpuni) što je omogućavalo razne zlouporabe osobnih podataka.

Nadzornim aktivnostima su u svim slučajevima utvrđene nepravilnosti u obradi osobnih podataka (prikupljeni osobni podaci za sklapanje ugovora nisu bili točni i potpuni pa samim time nisu bili adekvatni za utvrđivanje nedvojbenog identiteta stvarnih korisnika usluga). Najčešće nepravilnosti odnosile su se na netočne podatke o datumu ili godini rođenja, broju važeće osobne iskaznice, korištenju nevažećih (krivotvorenih) osobnih iskaznica, podaci o adresi prebivališta nisu bili identični s adresom koja je navedena za dostavu uređaja, a zbog nepoštivanja propisanih procedura dostave operatori nisu posjedovali niti dokaze o izvršenoj provjeri identiteta osobe kojoj je uređaj isporučen. Da se radi o zlouporabi podataka pokazuju i činjenice/dokazi da je na ime jedne osobe u vrlo kratkim vremenskim razmacima sklopljeno više ugovora kod jednog ili više teleoperatera.

Zbog utvrđenih povreda u obradi osobnih podataka Agencija je, sukladno svojim ovlastima, provela postupak i donijela rješenja kojima je zabranila daljnju obradu njihovih osobnih podataka do utvrđenja nedvojbenog identiteta stvarnog potpisnika ugovora /naručitelja usluge. Takvim nalogom Agencije teleoperaterima je onemogućeno daljnje raspolaganje osobnim podacima i naplata spornih potraživanja. U većini slučajeva nakon poduzetih aktivnosti od strane Agencije teleoperateri su i sami otpisali sporna potraživanja i odustali od daljnjih postupaka naplate. U slučajevima u kojima teleoperateri nisu postupili po nalogu Agencije, pokrenuti su prekršajni postupci protiv teleoperatera pred prekršajnim sudovima. Postupanjem Agencije građanima je pružena odgovarajuća zaštita njihovih osobnih podataka koja im je zajamčena Zakonom o zaštiti osobnih podataka i Ustavom RH.

Budući da se opisanim radnjama tj. zlouporabom osobnih podataka ostvaruju i obilježja kaznenih djela činjenično i pravno opisanih u KZ RH bilo da se radi o kaznenom djelu Nedozvoljena uporaba osobnih podataka (čl. 146. KZ-a), Prijevara, Krivotvorenje isprave i sl.) ovim slučajevima bavili su se i druga nadležna tijela (Policija i Državno odvjetništvo) u cilju utvrđivanja stvarnih počinitelja kaznenih djela.

2.1.3. Obrada tuđih osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora

Slučaj 1.

Agencija za zaštitu osobnih podataka postupala je po zahtjevu podnositelja koji se odnosio na postojanje sumnje u zlouporabu njegovih osobnih podataka korištenih u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora sa teleoperaterom.

Zahtjev je usvojen budući da je utvrđeno kako teleoperater kao voditelj zbirke osobnih podataka prilikom sklapanja ugovora o pružanju usluga nije utvrdio nedvojbeni identitet osobe koja je zatražila sklapanje ugovora putem tele-prodaje. U ovoj upravnoj stvari utvrđeno je da osobni podaci koji se odnose na podnositelja zahtjeva nisu bili identični sa osobnim podacima u bazi podataka teleoperatera (broj osobne iskaznice koji se vodi u bazi korisnika usluga različit je od broja osobne iskaznice podnositelja zahtjeva). Isto tako utvrđeno je da društvo koje je obavljalo dostavu spornog uređaja nije poštivalo procedure dostave regulirane Okvirnim ugovorom o pružanju prijevoznih usluga i pripadajućim Aneksima ugovora iz razloga što prilikom dostave uređaja nije zabilježena provjera identiteta osobe kojoj je takav uređaj uručen. Agencija je zabranila teleoperateru svaku daljnju obradu osobnih podataka podnositelja zahtjeva u svrhu naplate dugovanja pa tako i provođenje ovršnog postupka po zahtjevu za zasnivanje pretplatničkog odnosa do utvrđivanja nedvojbenog identiteta osobe koja je sklopila ugovor ili preuzela sporni uređaj.

Slučaj 2.

Agencija je postupala po zahtjevu u kojem je podnositeljica navela kako je netko koristeći njezine osobne podatke sklopio više pretplatničkih ugovora sa raznim društvima koji nude teleoperaterske usluge u ime i za račun trgovačkog društva čiji je ona jedini osnivač, za što je saznala nakon što joj je dostavljena obavijest da je društvo u njezinom vlasništvu postalo korisnik usluga. Tijekom postupka izvršen je izravni nadzor kod predmetnih društava te je uvidom u presliku osobne iskaznice koja se nalazi u bazi podataka kod teleoperatera i usporedbom podataka iz osobne iskaznice podnositeljice zahtjeva utvrđeno kako podaci na navedenim dokumentima nisu identični. Podaci na skeniranom dokumentu su se razlikovali u datumu rođenja, spolu, broju osobne iskaznice, prebivalištu, mjestu i datumu izdavanja iskaznice, a fotografija na iskaznici nije bila njezina. U ovoj upravnoj stvari je utvrđeno da su osobni podaci podnositeljice korišteni na nepošten i nezakonit način te da prodajni predstavnik nije na adekvatan način identificirao odgovornu osobu.

U konkretnom slučaju je došlo do zlouporabe dokumentacije za zasnivanje ugovornog odnosa, obzirom da nije izvršena nedvojbeno identifikacija osobe ovlaštene za zastupanje tj. poduzimanje pravnih radnji u ime i za račun društva (podnositeljice zahtjeva). Isto tako utvrđeno je kako se prilikom sklapanja ugovora nije poštovala procedura iz Ugovora o prodaji proizvoda koja je nužna u svrhu identifikacije (nije priložena preslika identifikacijskog dokumenta) osobe ovlaštene za zastupanje društva.

Zahtjev podnositeljice je usvojen, a teleoperaterima s kojima su bili sklopljeni pretplatnički ugovori zabranjeno je raspolaganje osobnim podacima podnositeljice zahtjeva u svrhu naplate dugovanja i provođenja ovršnog postupka po svim zahtjevima za zasnivanje pretplatničkog odnosa za sve telefonske brojeve do utvrđenja stvarnog korisnika usluge budući da su osobni podaci podnositeljice korišteni su na nepošten i nezakonit način. S obzirom da je u postupku utvrđeno kako su kod sklapanja ugovora korišteni osobni podaci sa krivotvorene osobne iskaznice, teleoperateri su nakon tog saznanja raskinuli ugovore i stornirali dugovanja za pretplatničke brojeve.

Kako uopće dolazi do krađe identiteta?

Kada je riječ o krađama osobnih podataka, mogući su ipak razni scenariji u kojima dolazi do takvih situacija (od mogućeg neopreza samih građana pri raspolaganju sa vlastitim osobnim podacima, do rjeđe neadekvatne i/ili nedostatne mjere zaštite osobnih podataka od strane voditelja zbirke koji obrađuju osobne podatke i sl.

Ako se osobni podaci nekritički i lakovjerno dostavljaju nepoznatim ili suspektnim osobama ili se ne štite adekvatno te se u prevelikom opsegu objavljuju na društvenim mrežama, internetu i sl., postoji velika opasnost od njihove zlouporabe.

PRIMJER: odgovaranje na mail nepoznate osobe koja tvrdi da ste dobili veliko nasljedstvo u inozemstvu te traži Vaše osobne podatke i /ili uplatu na njen račun budući je ona odvjetnik koja mora poduzeti odgovarajuće pravne i faktične radnje u svrhu prijenosa nasljedstva. Čini Vam se prenaivnim odgovaranje na mail u svrhu dobivanja nepostojećeg nasljedstva? Imajte na umu da ljudi vole vjerovati unemoguće i da, takvih slučajeva je bilo.

PRIMJER: osoba A. iskopala je iz kontejnera jedne komercijalne banke čitav niz bačenih izlista sa osobnim podacima građana koje osobne podatke je potom zloupotrijebila u svrhu izvršenja kaznenih djela.

PRIMJER: do krađe osobnih podataka može doći zlouporabom povjerenja, netko tko se pretvara da Vam je prijatelj ili osoba od povjerenja, domogne se određenog opsega Vaših osobnih podataka u svrhu daljnjeg prijevarnog postupanja.

SCENARIJA, kako smo naveli ima bezbroj – slučajevi koje smo iznijeli su stvarni, ali niti mašta ne može predvidjeti situacije koje piše život!

Letak „Ne budi meta kradljivaca identiteta“ nastao povodom konferencije „Ne budi meta kradljivaca identiteta“

2.1.4. Obrada osobnih podataka video nadzornim sustavima

Agencija je postupala po zahtjevima za zaštitu prava koji su se odnosili na postavljanje video nadzora u poslovnim prostorima (radnim prostorijama), sportskim objektima te u stambenim zgradama kojima upravljaju suvlasnici i zgradama u privatnom vlasništvu.

Postavljanje video nadzornih kamera u radnim prostorijama

Podnositelj zahtjeva tražio je zaštitu navodeći da su u službenim prostorijama jedinice lokalne samouprave postavljene video nadzorne kamere tako da se čitavo radno vrijeme prate pokreti zaposlenika.

Zahtjev je usvojen budući da je utvrđeno da priroda i narav posla koji obavljaju službenici ne zahtjeva tako invazivnu i neprikladnu metodu nadzora, pri čemu se snimaju zatvorene radne prostorije i radna mjesta službenika koji rade u tim prostorijama. Agencija je osobito cijenila da video nadzor nije postavljen na ulaze/izlaze u radne prostorije, što bi bilo dopušteno prema Zakonu o zaštiti na radu u svrhu kontrole svih osoba koje se zateknu na ulazima/izlazima iz istih prostorija kako bi se omogućila zaštita i sigurnost zaposlenika i imovine poslodavca.

U opisanom slučaju Agencija je utvrdila povredu prava budući da opisani način obrade podataka nije u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka te zabranila daljnju obradu osobnih podataka video nadzornim kamerama postavljenim u službenim prostorijama. Naloženo je uklanjanje video nadzornih kamera koje su postavljene u radne prostorije (na radnim mjestima) službenika i namještenika jedinice lokalne samouprave te brisanje svih video zapisa nastalih snimanjem video nadzornim kamerama.

Postavljanje video nadzornog sustava u sportskom objektu

Agencija je postupala po zahtjevu u kojem je stranka tražila zaštitu prava zbog postavljanja video nadzornih kamera u sportskom objektu, točnije dvoranama gdje se nalaze sprave za vježbanje koje, između ostaloga, koriste i maloljetne osobe.

Zahtjev je odbijen iz razloga što u opisanom slučaju Agencija drži da postoji zakoniti (opravdani) interes za uspostavu sustava video nadzora imajući u vidu zaštitu objekta kao i zaštitu natjecatelja, trenera, odnosno svih fizičkih osoba koje sudjeluju u natjecanju. U konkretnom slučaju dana je preporuka da se obrada osobnih podataka video nadzornim sustavom detaljno regulira internim aktom o informacijskoj sigurnosti, pri čemu bi prvenstveno bilo potrebno definirati prostor koji se snima, vremensko razdoblje čuvanja video zapisa, te imenovati osobe koje imaju pravo pristupa prikupljenim osobnim podacima (video zapisu), kao i tijela nadležna za dobivanje na uvid video zapisa, odnosno potrebno je internim aktom definirati provedbu odgovarajućih tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka. S obzirom da među sportašima ima i maloljetnih osoba Agencija je ukazala da je prilikom prikupljanja i daljnje obrade njihovih osobnih podataka potrebno postupati s posebnom pažnjom, uzimajući u obzir kako se radi o posebno ranjivoj skupini osoba čiji se podaci obrađuju. U tom smislu potrebno je bilo pribaviti privolu roditelja (zakonskih zastupnika) maloljetnih osoba za snimanje posebice iz razloga eventualne javne objave predmetnih snimki ako se radi o sportskim natjecanjima.

Video nadzorne kamere na nekretnini u privatnom vlasništvu

Podnositelj zahtjeva je tražio zaštitu navodeći kako je njegov susjed na svojoj kući ugradio video nadzorne kamere koje su prema njegovim navodima postavljene tako da se snima prostor koji je u njegovom vlasništvu i vlasništvu njegove obitelji, a time se prikupljaju i njegovi osobni podaci.

Zahtjev je odbijen uz obrazloženje da je u izravnom nadzoru utvrđeno da položaj kamera/kut njihovog snimanja nije usmjeren na privatni prostor podnositelja zahtjeva. Budući da su predmetne video nadzorne kamere (koje su po svojim tehničkim karakteristikama i svojstvima fiksne) postavljene na način da kut snimanja istih nije podešen da snimaju prostor koji je u vlasništvu obitelji podnositelja zahtjeva odnosno utvrđeno je da se opisanim video nadzorom ne obrađuju osobni podaci podnositelja zahtjeva niti članova njegove obitelji.

2.1.5. Zamjena identiteta osoba u postupcima naplate novčanih tražbina

Ovršni postupak na sredstvima pogrešne osobe istog imena i prezimena

Slučaj 1.

Agencija je postupala po zahtjevu za zaštitu prava u kojem je podnositeljica navela da je u ovršnom postupku pokrenutom od strane društva za naplatu potraživanja došlo do zamjene identiteta tako da je umjesto na račun osobe istog imena i prezimena, ali druge adrese prebivališta, podnesena ovrha na njezinom računu iz razloga što je u dokumentu navedenog društva uz osobne podatke druge osobe naveden njezin osobni identifikacijski broj (OIB), na temelju kojeg je pogrešno identificirana podnositeljica zahtjeva kao dužnik.

Zahtjev je usvojen iz razloga što je utvrđena povreda prava budući da je takav način postupanja oprečan sa jednim od temeljnih načela u obradi podataka - načelom točnosti i potpunosti osobnih podataka. Osobni podaci koji se obrađuju moraju biti točni, potpuni i ažurni, što u konkretnom slučaju znači da voditelj zbirke osobnih podataka može obrađivati samo osobne podatke kada se nedvojbeno utvrdi identitet osobe i svrha obrade, a što podrazumijeva da voditelj zbirke osobnih podataka raspolaže sa dovoljnim opsegom podataka da osobu koja ima neispunjene obveze razlikuje od drugih osoba bez obzira što se radi o osobama istog imena i prezimena.

Agencija je zabranila obradu osobnih podataka podnositeljice u ovršnom postupku i naložila društvu za naplatu potraživanja brisanje njezinog OIB-a iz baze podataka dužnika.

Slučaj 2.

Podnositelj zahtjeva je tražio zaštitu prava navodeći kako je greškom zaprimio rješenje o ovrsi od komunalnog društva budući da je njegov OIB povezan sa predmetom druge osobe istoga imena i prezimena.

Zahtjev je usvojen kao osnovan jer je utvrđeno da je došlo do pogreške (zamjene identiteta) od strane komunalnog društva. Utvrđeno je da je obradom osobnih podataka (ime, prezime i OIB) građanina u svrhu provedbe ovršnog postupka i dostavljanja rješenja o ovrsi na tuđi dug od strane komunalnog društva došlo do povrede prava na zaštitu osobnih podataka.

Komunalnom društvu zabranjena je daljnja obrada imena, prezimena i OIB-a građanina u svrhu provedbe spornog ovršnog postupka, te je istom društvu naloženo ispraviti osobne podatke, odnosno naloženo je vođenje točnih i potpunih osobnih podataka.

Slučaj 3.

Podnositelj zahtjeva zatražio je zaštitu navodeći kako su mu bespravno ustegnuta novčana sredstva od njegove mirovine u postupku naplate RTV pristojbe, budući da podnositelj nije bio dužnik po toj osnovi, odnosno smatrao je da je došlo do pogreške, zamjene identiteta jer u županiji u kojoj živi postoji više osoba sa istim imenom i prezimenom.

Zahtjev je odbijen, budući da je u provedenom postupku utvrđeno da u županiji u kojoj živi podnositelj zahtjeva postoji samo jedna osoba navedenog imena i prezimena koja se vodi kao pretplatnik, a time i obveznik plaćanja RTV pristojbe. Dakle, u ovoj upravnoj stvari utvrđeno je da ne postoje relevantni dokazi koji bi upućivali da je došlo do zamjene identiteta obveznika mjesečne RTV pristojbe odnosno do nezakonite ovrhe na sredstvima podnositelja zahtjeva.

2.1.6. Obrada osobnih podataka radnika od strane poslodavaca

Agencija je zaprimila veći broj zahtjeva za zaštitu prava koji su se odnosili na obradu osobnih podataka radnika od strane njihovih poslodavaca i bivših poslodavaca, na način da su njihovi osobni podaci (podaci o zdravlju, podaci o sindikalnom članstvu, podaci o plaći, podaci o prisutnosti na radu) dostavljani na korištenje drugim primateljima.

Obrada osobnih podataka o zdravlju radnika

Podnositeljica zahtjeva je tražila zaštitu svojih prava navodeći da je njezin bivši poslodavac prosljeđivao/davao na korištenje njezine osobne podatke o zdravlju novom poslodavcu. Podnositeljica je navela kako je bila zaposlenica dječjeg vrtića, da se po prestanku rada u navedenom vrtiću zaposlila u drugom dječjem vrtiću te je pri zapošljavanju dostavila Uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti. Nakon što je od njezinog bivšeg poslodavca dostavljena medicinska dokumentacija (nalazi liječnika specijalista) novom poslodavcu isti ju je uputio na izvanredni liječnički pregled kod specijaliste medicine rada. U ovoj upravnoj stvari je utvrđeno kako bivši poslodavac kao voditelj zbirke osobnih podataka o podnositeljici zahtjeva nije imao pravni temelj i zakonitu svrhu propisanu Zakonom o zaštiti osobnih podataka za obradu osobnih podataka bivše zaposlenice, prvenstveno za disponiranje njezinim osobnim podacima koji spadaju u posebno osjetljive podatke, te nije smio njezinu medicinsku dokumentaciju dostavljati trećim osobama.

Osobni podaci o zdravlju spadaju u posebnu kategoriju podataka (posebno osjetljive osobne podatke) i zbog svoje naravi zahtijevaju znatno stroži režim obrade (poduzimanje odgovarajućih mjera zaštite u obradi) za razliku od svih drugih podataka prije svega zbog zaštite dostojanstva radnika te zaštite istih od mogućih zlouporaba. Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka postojala je obveza bivšeg poslodavca zaštititi osobne podatke koje je posjedovao o podnositeljici jer nije imao zakonsku osnovu za njihovu daljnju obradu nakon prestanka radnog odnosa. Navedeno podrazumijeva obvezu postupanja s naročito dužnom pažnjom tj. poduzimanjem odgovarajućih mjera zaštite kako osobni podaci ne bi bili dostupni neovlaštenim primateljima, prvenstveno uzimajući u obzir velik opseg osobnih podataka koje je sadržavala medicinska dokumentacija.

Zahtjev je ocijenjen osnovanim Agencija je utvrdila grubu povredu prava na zaštitu podataka i prava na privatnost podnositeljice zahtjeva u širem smislu koja može imati dalekosežne posljedice na njezin poslovni i privatni život.

Agencija je zabranila bivšem poslodavcu svaku daljnju obradu, osobito raspolaganje sa osobnim podacima o zdravlju podnositeljice, a novom poslodavcu (primatelju podataka) koji

je došao u posjed podataka naloženo je njihovo brisanje budući da su prikupljeni bez pravne osnove, sve kako se navedeni osobni podaci ne bi dalje obrađivali protivno Zakonu.

Davanje na korištenje osobnih podataka o sindikalnom članstvu

Agencija je zaprimila prijedlog jednog sindikata za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka radnika trgovačkog društva članova tog sindikata, čiji su osobni podaci o njihovom članstvu prosljeđivani od strane poslodavca drugom sindikatu, te isto tako između dvaju sindikata. U zahtjevu je navedeno kako je poslodavac neovlašteno dao na korištenje osobne podatke o članovima njihovog sindikata drugim osobama, točnije drugom sindikatu čiji oni nisu članovi te kako su njihovi osobni podaci međusobno prosljeđivani između dvaju sindikata bez njihova znanja i privole.

Zahtjev je usvojen budući da u provedenom postupku nije utvrđeno postojanje pravnog temelja i zakonite svrhe iz Zakona o zaštiti osobnih podataka za takvu obradu osobnih podataka članova sindikata od strane njihovog poslodavca, a niti od strane drugih sindikata budući da radnici čiji su podaci prosljeđivani drugim sindikatima su članovi samo jednog sindikata i kao takvi bi trebali biti povjerljivi. U ovoj upravnoj stvari utvrđeno da su poslodavac i sindikat prosljeđivali osobne podatke članova drugih sindikata protivno Zakonu o zaštiti osobnih podataka.

Agencija je zabranila poslodavcu i sindikatima svako daljnje raspolaganje osobnim podacima o sindikalnom članstvu bez obzira na prisutnost možebitnih sukoba i nesuglasica u radu sindikata čiji su članovi zaposleni kod istog poslodavca. Zakonska je obveza svih voditelja zbirki osobnih podataka koji sudjeluju u obradi, prije svega voditi brigu o poštenoj i zakonitoj obradi podataka članova pojedinih sindikata koji bi svakako trebali biti obaviješteni o prosljeđivanju njihovih osobnih podataka drugim primateljima, a isti ne smiju biti otkriveni trećoj strani bez njihova pristanka.

Davanje na korištenje osobnih podataka radnika trećim osobama

Agenciji se je obratila podnositeljica zahtjeva navodeći kako je sindikat djelatnika čiji je član podnositeljica uputio zahtjev za povrat dijela sredstava isplaćenih po putnom nalogu o službenom putu u kojemu su bili sadržani njezini osobni podaci u sljedećem opsegu: ime i prezime, adresa stanovanja, podaci o zaposlenju te broj njezinog bankovnog računa, a navedeni podaci dostavljeni su u istom opsegu i trećoj strani - gradonačelniku jedinice lokalne samouprave u čijem je vlasništvu vozilo koje je podnositeljica zahtjeva koristila za potrebe službenog puta.

Zahtjev je usvojen budući da je Agencija cijenila kako za raspolaganje osobnim podacima u navedenom opsegu ne postoji pravni temelj koji omogućuje davanje takvih podataka na korištenje trećim osobama. U opisanom slučaju radilo o prosljeđivanju velikog opsega podataka, te iz razloga što je potreba eventualnog obavješćivanja jedinice lokalne samouprave o nastalim okolnostima mogla biti učinjena i korištenjem drugih sredstava (primjerice slanjem zasebnog dokumenta/podneska) u kojemu ne bi bili navedeni osobni podaci podnositeljice zahtjeva u opsegu koji nije nužan za utvrđenje činjeničnog stanja.

Davanje na korištenje osobnih podataka o prisutnosti na radu

Podnositelj zahtjeva obratio se Agenciji i zatražio zaštitu prava navodeći kako je njegov poslodavac prosljeđivao njegove osobne podatke o prisutnosti na radu fakultetu na kojem studira. U bitnome navodi kako je bez njegove privole i suglasnosti njegov poslodavac iznio niz njegovih osobnih podataka OIB, trajanje bolovanja, razlog bolovanja (vrijeme korištenja

bolovanja radi pretrpljene ozljede na radu), presliku ugovora o radu sa poslodavcem i presliku tužbe koju je predao sudu radi naknade štete.

Zahtjev je usvojen uz ocjenu kako se u ovoj upravnoj stvari radi o grubom propustu poslodavca, prvenstveno što je takvo postupanje protivno ne samo Zakonu o zaštiti osobnih podataka već i Zakonu o radu. Utvrđeno je da je obradom osobnih podataka podnositelja zahtjeva na način da su njegovi osobni podaci proslijeđeni od strane poslodavca Fakultetu na kojem studira bez njegovog znanja i privole, tj. protivno Zakonu o zaštiti osobnih podataka grubo povrijeđeno njegovo pravo na zaštitu podataka, a time i pravo na privatnost u širem smislu.

Obrada osobnih podataka o plaći radnika

Podnositelji zahtjeva obratili su se Agenciji sa zahtjevom u kojem traže zaštitu navodeći kako je njihov bivši poslodavac neovlašteno njihovom ocu (tužitelju u parničnom postupku uzdržavanja) dao na uvid tj. prosljeđio njihove osobne podatke koji se odnose na iznose njihovih plaća, a sve bez njihovog pristanka.

Zahtjev je odbijen budući da u provedenom postupku nije utvrđeno da je poslodavac postupao na gore navedeni način, već postoji veliki stupanj vjerojatnosti da je otac podnositelja zahtjeva došao u posjed podatka o visini plaće indirektno na način da ih je pribavio u zajedničkom kućanstvu imajući u vidu postojanje iste (zajedničke) adrese prebivališta podnositelja zahtjeva i njihovog oca u spornom vremenskom razdoblju.

Obrada osobnih podataka u natječajnim postupcima

Podnositelj zahtjeva zatražio je zaštitu prava navodeći da se javio na natječaj za posao u jednom trgovačkom društvu te je zaprimio mail od kadrovske službe navedenog društva koji je sadržavao popis svih kandidata koji su aplicirali za isto radno mjesto (njihova imena i prezimena) uz napomenu da se na priloženom linku u elektroničkoj poruci može detaljnije pregledati osobe i printati podatke o njima (životopise i zamolbe). Na njegov upit o obradi osobnih podataka zaprimio je odgovor od navedenog društva da se dogodila sistemska pogreška koja se otklanja i ispriku zbog nastale neugodnosti.

Zahtjev je ocijenjen osnovanim budući da je u konkretnom slučaju došlo je do nezakonite obrade (činjenja dostupnim) osobnih podataka svim kandidatima koji su je javili na natječaj i međusobnog otkrivanja podataka bez zakonskog utemeljenja. Otkrivanjem osobnih podataka svih sudionika natječajnog postupka i mogućnost uvida u njihove životopise koji sadrže velik opseg podataka zbog nepoduzimanja mjera zaštite podaci o kandidatima učinjena je gruba povreda privatnosti iz razloga što su njihovi podaci postali dostupnima širokom krugu osoba, što nije bilo potrebno i zakonski opravdano u vrijeme kada je natječajni postupak bio u tijeku.

Zbog učinjenog propusta Agencija je naložila voditelju zbirke osobnih podataka da u obradi osobnih podataka poduzima odgovarajuće mjere zaštite osobnih podataka sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka kako bi se osobni podaci zaštitili od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene i svake druge zlouporabe.

Uvid u osobne podatke

Podnositelj zahtjeva tražio je zaštitu navodeći da veliki broj ovlaštenika u jednom ministarstvu ima pravo uvida u njegove osobne podatke u opsegu koji nije nužan za obavljanje redovnih poslova i radnih zadaća. Prema navodima podnositelja zahtjeva tako je primjerice

svim ovlaštenicima korištenja informacijskog sustava bio dostupan podatak da se protiv podnositelja zahtjeva vodi disciplinski postupak.

Zahtjev je djelomično usvojen budući da je utvrđeno da se ne poduzimaju sve potrebne mjere zaštite za pristup osobnim podacima koji se nalaze u informacijskom sustavu, odnosno da je u opisanom slučaju potrebno poduzeti dodatne tehničke i kadrovske mjere zaštite osobnih podataka propisane Zakonom o zaštiti osobnih podataka kako bi se ograničio pristup podataka ovlaštenim osobama u točno određenom opsegu koji je nužan za obavljanje njihovih poslova i zadaća (utvrđene svrhe obrade osobnih podataka zaposlenika ministarstva). U preostalom dijelu vezano uz samo vođenje predmetne zbirke osobnih podataka zahtjev je odbijen budući je utvrđeno kako za isto postoji zakonita svrha i pravni temelj.

Naslovnica brošure „Zaštita privatnosti na radnom mjestu – Vodič za zaposlene“ nastala u suradnji s tijelima za zaštitu osobnih podataka iz Češke, Bugarske i Poljske u sklopu Programa za cjeloživotno učenje „Leonardo da Vinci“

2.1.7. Obrada osobnih podataka u svrhe marketinga

Obrada osobnih podataka radnika u svrhu marketinga

Agencija je postupala po prijedlogu treće strane u kojem je zatražena zaštita osobnih podataka radnika trgovačkog društva u vrijeme provođenja izbora za predstavnike radnika u Nadzornom odboru trgovačkog društva. U bitnome je navedeno da su na privatne adrese prebivališta radnika društva (koji nisu članovi sindikata) dostavljani personalizirani promidžbeni materijali u kojima jedan sindikat poziva radnike da na izborima daju svoj glas određenom kandidatu.

Prijedlog je usvojen zbog ne postojanja pravnog temelja za obradu privatnih adresa radnika u marketinške svrhe budući da je za obradu osobnih podataka u svrhu marketinga potrebna privola kao pravni temelj iz Zakona o zaštiti osobnih podataka. U opisanom slučaju nedvojbeno je utvrđeno da su osobni podaci radnika trgovačkog društva, koji nisu članovi navedenog sindikata, obrađivani u svrhu marketinga/promidžbe bez njihove privole.

Zbog učinjenog propusta Agencija je zabranila svaku daljnju obradu osobnih podataka u navedenu svrhu, a ujedno je naloženo Sindikatu brisanje osobnih podataka radnika koji nisu njihovi članovi budući da su njihovi osobni podaci prikupljeni bez pravne osnove.

Obrada osobnih podataka od strane društava za osiguranje

Podnositelj zahtjeva je tražio zaštitu navodeći kako je jedno osiguravajuće društvo obrađivalo njegove osobne podatke u svrhu marketinga (kontaktiralo ga vezano za istek police osiguranja od automobilske odgovornosti) bez njegove privole, dok mu je drugo osiguravajuće društvo na kućnu adresu dostavilo personaliziranu ponudu pismo/poziv u istu svrhu iako za takvu obradu nije imalo njegovu privolu.

Zahtjev je usvojen iz razloga što osiguravajuće društvo nije raspolagalo sa osobnim podacima podnositelja zahtjeva na zakonit način, (njegovi podaci ne nalaze se u postojećim zbirkama navedenih društva) budući da podnositelj zahtjeva nije s njima u poslovnom odnosu, nije njihov osiguranik, a isto tako društva nisu imala dokaze da je podnositelj zahtjeva dao privolu za obradu njegovih osobnih podataka u navedenu svrhu.

Agencija je zabranila svaku daljnju obradu osobnih podataka podnositelja zahtjeva u svrhu marketinga bez postojanja privole i naložila brisanje istih budući da su prikupljeni bez pravne osnove.

Obrada osobnih podataka maloljetnog djeteta

Agenciji za zaštitu osobnih podataka obratila se Pravobraniteljica za djecu dostavljajući na nadležno postupanje zahtjev za zaštitu prava zakonske zastupnice malodobnog djeteta navodeći kako na ime njenog malodobnog djeteta bez njene privole od trgovačkog društva pristižu promidžbeni materijali (pisma) u kojima se malodobnom djetetu nudi sudjelovanje u nagradnim igrama u kojima može osvojiti vrijedne nagrade ako od istoga društva naruči knjige.

U provedenom postupku na temelju dostavljenih dokaza utvrđeno je da se doista radi o malodobnom djetetu kojem su dostavljani promidžbeni materijali, odnosno riječ je o malodobnoj osobi koja nema poslovnu sposobnost te vlastitim očitovanjima volje ne može stjecati prava i obveze. Također je utvrđeno da se osobni podaci malodobne osobe ne nalaze u javno dostupnim telefonskim imenicima (na što se poziva trgovačko društvo), odnosno da su javno dostupni samo osobni podaci njegove majke – podnositeljice zahtjeva.

U ovom slučaju zahtjev za zaštitu prava ocijenjen je osnovanim te je trgovačkom društvu zabranjeno korištenje osobnih podataka maloljetnog djeteta u svrhu marketinga

prikupljenih bez pravne osnove iz Zakona o zaštiti osobnih podataka. Također je trgovačkom društvu naloženo brisanje osobnih podataka koji su prikupljeni i korišteni u svrhu marketinga protivno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

2.1.8. Objava osobnih podataka na mrežnim stranicama (internetu)

Objava osobnih podataka članova udruge

Agencija za zaštitu osobnih podataka je postupila po službenoj dužnosti nakon saznanja za objavu osobnih podataka od strane jedne udruge građana koja na svojim internetskim stranicama objavljuje osobne podatke u opsegu (ime i prezime, spol, OIB, mjesto i adresu prebivališta; adresu e-pošte, fotografija, sudačka titula, broj iskaznice, priznanja). Također, na svojoj Internet stranici javno objavljuje i članske iskaznice sudaca/članova udruge koje sadrže: fotografiju suca, ime i prezime te broj člana, a za koje kao razlog javnog objavljivanja navode utvrđivanje identiteta sudaca odnosno sprječavanje lažnog predstavljanja i krivotvorenja članskih iskaznica. U provedenom postupku utvrđeno je kako udruga nema pravni temelj iz Zakona o zaštiti osobnih podataka za javnu objavu gore navedenog opsega osobnih podataka svojih članova niti za objavu sudačkih iskaznica. Objavljivanje osobnih podataka u gore navedenom opsegu smatra se prekomjernim bez obzira na opisanu svrhu (utvrđivanje identiteta sudaca i činjenicu lažnog predstavljanja i krivotvorenja sudačkih iskaznica), te opisana svrha javne objave osobnih podataka putem sudačke iskaznice s aspekta zakonskog okvira zaštite osobnih podataka ne može se smatrati nužnom niti naročito opravdanom. Javna objava izgleda članske iskaznice ostavlja prostor njezinoj mogućoj zlouporabi, krivotvorenju i sl.

Agencija je donijela rješenje po službenoj dužnosti kojim je zabranila javnu objavu podataka članova udruge te naložila udruzi poduzimanje manje invazivnih metoda obrade sve kako bi osobni podaci bili odgovarajuće zaštićeni od zlouporaba, uništenja, neovlaštenih promjena ili dostupa. Isto tako vezano za osobne podatke koji se odnose na članove koje su iz određenih razloga neaktivni (više nisu članovi udruge) dala je preporuku da se isti brišu.

2.1.9. Obrada osobnih podataka od strane javnopravnih tijela

Objava osobnih podataka u prekomjernom opsegu

Podnositelj zahtjeva obratio se Agenciji sa zahtjevom u kojem navodi da su osobni podaci njega i članova njegove obitelji bili objavljeni unutar javno dostupnih materijala putem poveznice (linka) na web stranici grada koja je bez ikakve zaštite vodila do servisa Skydrive, gdje su za preuzimanje bili dostupni različiti drugi materijali vezani uz točku odlučivanja na sjednici. U zahtjevu se navodi da je podnositelj zahtjeva namjeravao sklopiti nagodbu s gradom te je tekst nagodbe bio dostupan u cijelosti. Osobni podaci podnositelja zahtjeva i članova obitelji (ime i prezime, OIB, adresa prebivališta, broj tekućeg računa, financijski iznos nagodbe) bili su objavljeni nekoliko dana prije i nakon sjednice gradskog vijeća na kojoj se trebalo glasovati o davanju suglasnosti gradonačelniku radi sklapanja nagodbe s podnositeljem zahtjeva. Agencija je zahtjev ocijenila djelomično osnovanim te je zabranila javnu objavu osobnih podataka na internetskim stranicama grada koji su navedeni u pojedinačnim aktima i pripadajućim dokumentima kojima se rješava o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih osoba u prekomjernom opsegu, budući da navedeni opseg podataka nije nužan za ispunjenje zakonom utvrđene svrhe.

U konkretnom slučaju utvrđeno je da je za obradu (javnu objavu) dokumenata koji sadrže osobne podatke podnositelja zahtjeva postojao pravni temelj u posebnom zakonu (Zakonom o pravu na pristup informacijama) kojim je između ostalog propisano da su tijela javne vlasti obvezna javnost informirati o dnevnom redu zasjedanja ili sjednica službenih tijela i vremenu njihova održavanja, načinu rada i mogućnostima neposrednog uvida u njihov rad. S aspekta pravnog okvira zaštite osobnih podataka, uvažavajući javnost rada i transparentnost djelovanja tijela javne vlasti, važno je naglasiti da se u primjeni prava na pristup informacijama i prava na zaštitu osobnih podataka mora postići odgovarajuća ravnoteža između tih dvaju prava (niti jedno od navedenih prava ne može biti apsolutno). Kod objave podataka u svrhu pružanja informacije potrebno je voditi računa o svrsi objave a time i o opsegu podataka koji se objavljuju da bi se postigla zakonom utvrđena svrha. Primjerice objava podataka (OIB, IBAN bankovnog računa, privatna adresa) smatraju se prekomjernim u odnosu na svrhu objave, sve kako bi se zaštitila privatnost sudionika određenih postupaka, a time i osobni podaci od mogućih zlouporaba.

Opseg objavljenih podataka mora biti nužan i razmjern svrsi u koju se podaci objavljuju, da se javnost upozna sa sklopljenom nagodbom, ali da se istodobno zaštiti privatnost osoba koje su stranke u konkretnom postupku, odnosno da se postigne pravičan balans između javnog interesa i prava na zaštitu osobnih podataka. Nakon što je Agencija ukazala na potrebu zaštite podataka te nakon provedenog postupka neizravnim nadzorom od strane Agencije utvrđeno je da su osobni podaci (OIB i IBAN računa) koji su objavljeni u dokumentima u prekomjernom opsegu naknadno zaštićeni (zatamnjeni).

2.1.10. Obrada osobnih podataka maloljetnih osoba

Objava podataka maloljetne djece na internetu (u informativnom glasilu i na mrežnim stranicama strukovne komore)

Agencija je zaprimila zahtjev za postupanje od Pravobraniteljice za djecu u kojem se ukazivalo na postupak strukovne komore koja je u svojem informativnom glasilu i na svojoj internetskoj stranici objavila odluku Suda komore vezanu za vođenje postupka protiv zaposlenice. U odluci su objavljeni i osobni podaci njezine maloljetne djece (imena i prezimena, životna dob djece te podatak o zdravlju/medicinskoj dijagnozi i liječenju njezinog maloljetnog sina).

Zahtjev je ocijenjen osnovanim budući da nije utvrđeno postojanje pravnog temelja za objavu osobnih podataka maloljetne djece koji su bili navedeni u spornoj odluci (osobna imena djece, dob kao i podaci o zdravlju). Iako se radilo o podacima koji su navedeni u spornoj odluci u svrhu utvrđivanja olakotnih okolnosti kod izricanja stegovne mjere zaposlenici te bez obzira što je objava odluke regulirana internim aktom/pravilnikom, u postupku je utvrđeno da nema zakonske osnove za njihovu javnu objavu na internetu. Agencija je utvrdila da su takvim načinom obrade podaci o djeci, osobito podaci o zdravlju djeteta (liječničkoj dijagnozi i načinu liječenja) učinjeni dostupnima širokom krugu osoba bez opravdane svrhe. Takvom objavom podataka grubo je narušena privatnost djece koja može imati dalekosežnije posljedice na daljnji život.

Bez obzira na postojanje pravnog temelja za objavu odluke nadležnog tijela po posebnim propisima prije objave odluke sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka bilo je potrebno poduzeti odgovarajuće mjere zaštite (zaštiti podatke navedene u odluci), osobito cijeneći da je odluka sadržavala i posebne kategorije osobnih podataka (podatke o zdravlju djeteta) koji ni u kojem trenutku nisu smjeli biti dostupni javnosti, osobito ne na internetu.

Agencija smatra da činjenje dostupnim osobnih podataka na internetu podaci postaju dostupni širokom krugu osoba na globalnoj razini, osobito imajući u vidu moć interneta kao medija, a što predstavlja dodatnu opasnost za njihovu zlouporabu, a jednom objavljeni podaci postaju gotovo trajno dostupni.

Bez obzira što su u tijeku postupka navedeni podaci uklonjeni, Agencija je zabranila komori svaku daljnju obradu osobnih podataka maloljetne djece i naložila poduzimanje odgovarajućih mjera u svrhu zaštite njihovih osobnih podataka.

Dostavljanje na korištenje osobnih podataka djece/maloljetnih učenika škole drugom primatelju

Agencija je došla do saznanja da je osnovna škola kao voditelj zbirke osobnih podataka o učenicima dostavila popis svih učenika prvih razreda (dala na korištenje osobne podatke učenika) školi stranih jezika bez prethodnog informiranja i privole roditelja/zakonskih zastupnika djece. Roditelji su za isto saznali nakon što su djeca iz škole donijela personalizirane kartice i bon za popust prilikom upisa na tečaj u školu stranih jezika.

Agencija je provela postupak po službenoj dužnosti i utvrdila povredu prava budući da je škola kao inicijalni voditelj zbirke omogućila pristup/dala na korištenje osobne podatke učenika protivno Zakonu o zaštiti osobnih podataka i Obiteljskom zakonu s obzirom da su roditelji/zakonski zastupnici dužni brinuti se o školovanju svoje djece, a time i skrbiti o obradi njihovih osobnih podataka. Osnovnoj školi je zabranjeno davanje na korištenje osobnih podataka učenika drugim primateljima bez znanja i privole njihovih zakonskih zastupnika (protivno Zakonu o zaštiti osobnih podataka). Također je naloženo da prije obrade osobnih podataka prethodno informira roditelje/zakonske zastupnike o svrsi i pravnom temelju za svaku obradu osobnih podataka učenika.

2.1.11. Dostavljanje osobnih podataka o zdravlju trećim osobama

Agencija je došla do saznanja da je Klinički bolnički centar, kao voditelj zbirke osobnih podataka putem elektroničke pošte proslijedio medicinsku dokumentaciju odnosno Izvješće o provedenoj izravnoj kontroli opravdanosti preporučivanja lijeka osiguranoj osobi uz popratni dopis trećoj osobi. Utvrđeno je kako sukladno Uputama o postupanju sa zaprimljenim predstavkama, službena osoba je uputila elektroničku poruku sa privitkom dokumenta Izvješća o provedenoj kontroli zavoda za zdravstveno osiguranje, greškom na adresu elektroničke pošte drugog pacijenta te je zbog ljudske pogreške u izboru adresa elektroničke pošte elektronička poruka proslijeđena uz dokumentaciju osobi koja nije vlasnik podataka.

Agencija je utvrdila povredu i upozorila voditelja zbirke na nepravilnosti u obradi osobnih podataka te dala preporuku da se u buduće kod obrade takvih osjetljivih skupina osobnih podataka i korištenja modernih tehnologija u svakodnevnom radu, posveti u puno većoj mjeri opreznost i dužna pažnja, sve kako više ne bi dolazilo do povreda privatnosti i kršenja temeljnih ljudskih prava pacijenata. U svrhu navedenog, dala je preporuku o potrebi educiranja zaposlenika da kod svake obrade osobnih podataka na primjeren način i u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka postupaju s dužnom pažnjom i provode mjere zaštite kako u buduće ne bi dolazilo do povreda u obradi osobnih podataka fizičkih osoba, osobito osobnih podataka o zdravlju.

2.1.12. Obrada osobnih podataka od strane komunalnog društva

Podnositelj zahtjeva zatražio je zaštitu navodeći kako su njegovi osobni podaci nezakonito tj. bez njegovog znanja i privole prikupljeni i korišteni od strane komunalnog društva u svrhu naplate komunalnih usluga. U postupku je utvrđeno je da komunalno društvo obavlja usluge prikupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu, Odluke o preuzimanju organizacije obavljanja komunalne djelatnosti održavanja čistoće i Općih uvjeta isporuke komunalnih usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Zahtjev je odbijen budući da je u postupku utvrđeno da pravni temelj za obradu osobnih podataka podnositelja zahtjeva postoji u Zakonu o komunalnom gospodarstvu, Odluci Grada i Općim uvjetima obavljanja usluga komunalnog društva. Osim toga prema Općim uvjetima obavljanja usluga komunalnog društva smatra se da je zaključen ugovor o isporuci komunalnih usluga i u slučajevima kada je korisnik prihvatio isporuku i korištenje komunalne usluge.

2.1.13. Obrada osobnih podataka od strane medija

Agencija je zaprimila zahtjeve za zaštitu prava vezano za obradu osobnih podataka u elektroničkim medijima (web-portali, radiotelevizija). Stajalište je Agencije za zaštitu osobnih podataka koja svoje uporište nalazi u zakonskim odredbama, da se posebnim zakonima prije svega Zakonu o medijima i njihovim instrumentima može odgovarajuće zaštititi povreda prava na privatnost fizičkih osoba, osobito naglašavajući kako nije u nadležnosti i tehničkoj mogućnosti Agencije za zaštitu osobnih podataka provjeravati da li su osobni podaci koji su objavljeni u medijima točni a time da li su informacije koje su javno objavljene u medijima točne i potpune, osobito što posebni propisi, Zakon o medijima i Zakon o elektroničkim medijima, svojim instrumentima pružaju adekvatnu zaštitu osobnosti pojedincima. Zakon o medijima propisuje procedure postupanja tj. pravna sredstva i proceduru ostvarivanja prava na zaštitu privatnosti, dostojanstva ugleda i časti (prava osobnosti) koja je šira u odnosu na pravo na zaštitu osobnih podataka.

Objava članka na internet portal-u

Agencija je zaprimila zahtjev za utvrđivanje povrede prava u kojem se navodi kako je na internetskom portalu objavljen članak u kojemu se navodi puno ime, prezime i državljanstvo podnositelja zahtjeva uz njegovu privatnu portretnu fotografiju. Isto tako, u zahtjevu je navedeno kako se je podnositelj sukladno članku 40. Zakona o medijima obratio glavnom uredniku portala sa zahtjevom za ispravak objavljenih informacija koju je urednik odbio objaviti.

U konkretnom slučaju iz sadržaja članka koji je objavljen na linku (URL-u) navedenom u podnositeljevom zahtjevu razvidno je da se radi o objavi podataka koji su vezani, između ostalog, uz obavljanje njegove profesionalne djelatnosti (dužnosti). Podnositelj zahtjeva navodi da se u vezi uklanjanja spornog URL-a obraćao i Google-u i zatražio uklanjanje istog po “pravu na zaborav” ali je Google odbio brisati sporni URL navodeći da sporni URL uključuje informacije o podnositelju koje su relevantne i nisu zastarjele, te da je iz tog razloga navođenje određenog materijala/spornog članka u njegovim rezultatima pretraživanja opravdano pravom javnosti na pristup tim informacijama.

Vežano uz navode podnositelja zahtjeva da mu se objavom spornog URL nanosi šteta te da isti sadrže poluinformacije i dezinformacije o njegovom poslovnom i privatnom životu, koje nemaju nikakve veze sa interesom domaće i strane javnosti, potrebno je istaknuti da utvrđenje da li su autor i glavni urednik svojim postupanjem povrijedili profesionalne standarde novinarstva objavljivanjem pukih tračeva, neprovjerenih izjava pokrenuli medijski linč protiv podnositelja zahtjeva ne spada u domenu zaštite osobnih podataka i nadležnost Agencije, već u područje građanskog i kaznenog prava, odnosno u nadležnost građanskih i kaznenih sudova. Osobito naglašavajući odredbe Zakona o medijima kao posebnog zakona, kojim je uređena odgovornost za štetu nakladnika koji prouzroči objavom informacije protivno odredbama navedenog zakona. Prilikom donošenja ocjene da li je određenom objavom fotografije u medijima sukladno odredbama Zakona o medijima učinjena povreda privatnosti određene osobe i postojanje elemenata odgovornosti za štetu, Agencija se u odlučivanju rukovodila i sudskom praksom.

Iz navedenih odluka sudova je evidentno da o odgovornosti za štetu učinjenu objavom informacije koja predstavlja osobni podatak fizičke osobe, pa tako i povrede privatnosti u užem smislu, odlučuju sudovi na zakonima utemeljenoj nadležnosti za postupanje. Osobito je bitno naglasiti da već jednom objavljenom informacijom koja u sebi sadrži osobne podatke učinjena nepopravljiva šteta za određenu osobu koja se jedino može odgovarajuće nadomjestiti instrumentima koje regulira Zakon o medijima (ispravak objavljene informacije, odgovor na objavljenu informaciju, odgovornost za štetu) kao poseban zakon.

2.1.14. Obrada osobnih podataka od strane kreditnih institucija (banaka)

Davanje na uvid osobnih podataka korisnika kredita

Slučaj 1.

Agencija za zaštitu osobnih podataka postupala je po zahtjevu podnositeljice u kojemu je navedeno kako je podnositeljica zahtjeva prilikom sklapanja Ugovora o kreditu s Bankom imala dva sudužnika. Nakon toga (2010.g.) sklopila je Aneks ugovora temeljem kojeg su iz ugovornog odnosa izostavljeni sudužnici i za koje donošenjem Aneksa ugovoru prestaju sva prava i obveze koje su te osobe kao sudužnici imali po Ugovoru. Međutim, podnositeljica zahtjeva je navela kako je unatoč tome Banka sudužnicima poslala na kućne adrese dopise sa pripadajućom dokumentacijom vezane uz konverziju Ugovora o kreditu podnositeljice zahtjeva i to pet godina nakon prestanka njihovog ugovornog odnosa kao sudužnika, te da je tim radnjama Banka učinila tešku povredu Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Zahtjev je usvojen, budući da je utvrđeno kako je zbog ljudske pogreške, odnosno iz razloga što su zaposlenici banke koji su slali Obavijest o izračunu konverzije kredita nisu pratili tijekom ažuriranih podataka po Aneksu ugovora nezakonito obrađivali/dostavili na uvid osobne podatke o stanju kredita podnositeljice zahtjeva osobama koje po zakonu nisu bile ovlaštene za uvid u podatke.

Agencija je Banci zabranila svako daljnje prosljeđivanje osobnih podataka podnositeljice i naložila poduzimanje mjera zaštite u svrhu neovlaštenog pristupa, uvida i drugih zlouporaba osobnih podataka. Agencija je cijnila i činjenicu da posebni zakon izrijekom obvezuje voditelja zbirke osobnih podataka na čuvanje bankovne tajne i osobnih podataka fizičkih osoba koji su klijenti kreditne institucije. Utvrđeno je počinjenje grube povrede prava na zaštitu podataka i povreda bankovne tajne budući da je Banka protivno zakonskoj obvezi čuvanja osobnih podataka svojih klijenata, koja je propisana Zakonom o zaštiti osobnih podataka i Zakonom o kreditnim institucijama, otkrila osobne podatke o

kreditnoj obvezi podnositeljice zahtjeva, trećim osobama s kojima podnositeljica zahtjeva više nije u ugovornom odnosu/obvezi.

Slučaj 2.

Agencija je zaprimila zahtjev podnositeljice u kojemu je navodeno kako je nepoznata osoba u ime podnositeljice zaključila s kreditnom institucijom Ugovor o nenamjenskom kreditu temeljem kojeg je trećoj osobi odobren i isplaćen kredit, dok je podnositeljica zahtjeva u predmetnom ugovoru o kreditu navedena kao jamac, a za kojeg tvrdi na ga nije sklopila niti potpisala. Nezakonito postupanje kreditne institucije u odnosu na obradu osobnih podataka podnositeljice zahtjeva odnosi se na prenošenje potraživanja (dugovanje) na odvjetničko društvo u odnosu na nepostojeće dugovanje iz predmetnog ugovora o kreditu. U tijeku postupka izvršen je nadzor kod predmetne kreditne institucije te je utvrđeno kako je temeljem Ugovora o prijenosu tražbine prodano potraživanje koje se odnosi na glavnog dužnika, te da se prodano potraživanje ne odnosi na jamce iz Ugovora o nenamjenskom kreditu, odnosno utvrđen je propust voditelja zbirke osobnih podataka (banke) koja nije dostavila (nije pravovremeno obavijestila) Rješenje Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu kojom se jamci oslobađaju obveza navedenom odvjetničkom društvu.

U ovoj upravnoj stvari Zahtjev je ocijenjen osnovanim jer je utvrđeno da je prijenosom potraživanja kreditne institucije iz Ugovora o kreditu na odvjetničko društvo došlo do daljnje obrade osobnih podataka podnositeljice zahtjeva tj. u svrhu prijenosa potraživanja na novog vjerovnika bez pravne osnove što je protivno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka. Opisanim postupanjem grubo je povrijeđeno pravo na zaštitu osobnih podataka i pravo na privatnost podnositeljice zahtjeva. Navedenim rješenjem Agencija je naložila Banci brisanje osobnih podataka podnositeljice zahtjeva iz svojih zbirki osobnih podataka kada se za isto steknu uvjeti iz posebnih zakona.

2.1.15. Obrada osobnih podataka od strane agencija za naplatu potraživanja

Dostavljanje osobnih podataka u prekomjernom opsegu trećim primateljima

Agencija je postupala po zahtjevu u kojem podnositelj navodi kako smatra da je društvo koje se bavi naplatom potraživanja prekršilo Zakon o zaštiti osobnih podataka dostavivši listu dužnika koja je osim njegovih osobnih podataka sadržavala i osobne podatke ostalih dužnika (ime i prezime, osobni identifikacijski broj, jedinstveni matični broj građanina) čija su potraživanja prenesena u svrhu naplate od strane navedenog društva na temelju ugovora o nalogu i/ili ugovora o cesiji. Temeljem ugovora o nalogu društvo za naplatu potraživanja za račun nalogodavca obavlja poslove naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja, odnosno prema vlastitim dužnicima u slučaju ugovora o cesiji. U konkretnom slučaju utvrđeno je kako je društvo za naplatu potraživanja dostavilo Općinskom sudu, u svrhu dokaza o sklopljenom pravnom poslu pored ugovora o cesiji i listu dužnika (osobne podatke dužnika) čija su potraživanja prenesena na novog vjerovnika radi dokazivanja pravne osnove za naplatu dospjelih nenaplaćenih potraživanja nalogodavca prema dužnicima.

U postupku je utvrđeno da su se na navedenoj listi, osim osobnih podataka podnositelja, nalazili i osobni podaci (ime i prezime, osobni identifikacijski broj, jedinstveni matični broj građanina) i drugih dužnika koji imaju dospjela nenaplaćena potraživanja prema pravnoj osobi s kojom je sklopljen takav ugovor. U konkretnom slučaju društvo za naplatu potraživanja nije poduzelo odgovarajuće mjere zaštite prema osobnim podacima drugih dužnika koji su bili navedeni na popisu (listi), koja je dostavljena uz odgovor na tužbu sudu i tužitelju, čime su

omogućili uvid u osobne podatke svih dužnika koji su se nalazili na tom popisu, unatoč činjenici da je postupak pokrenut samo protiv jedne osobe tj. točno određenog dužnika.

Agencija je utvrdila povredu prava zbog navedenog propusta društva za naplatu potraživanja koje je disponiralo sa osobnim podacima drugih dužnika (ime i prezime, osobni identifikacijski broj, jedinstveni matični broj građana), koji nisu bili predmetom sudskog postupka. Takvim propustom osobni podaci drugih dužnika otkriveni su osobi koja je u sudskom postupku s društvom, bez da je postojala zakonska osnova u Zakonu o zaštiti osobnih podataka. Agencija je zahtjev ocijenila osnovanim te je rješenjem utvrdila da je došlo do povrede prava na zaštitu osobnih podataka svih dužnika koji nisu bili u sudskom postupku sa društvom za naplatu potraživanja i zabranila svako daljnje prosljeđivanje osobnih podataka dužnika na temelju ugovora o cesiji/ugovora o nalogu protivno Zakonu o zaštiti osobnih podataka.

2.1.16. Obrada osobnih podataka suvlasnika stambene zgrade

Objava popisa dužnika na oglasnoj ploči

Podnositeljica zahtjeva tražila je zaštitu navodeći kako upravitelj stambene zgrade u kojoj stanuje svake godine na oglasnu ploču stavlja popis suvlasnika/dužnika za pričuvu sa iznosima duga.

Zahtjev je usvojen te je utvrđeno da je obradom osobnih podataka podnositeljice zahtjeva i ostalih stanara stambene zgrade na način da su njihovi osobni podaci (dug za pričuvu) objavljeni na oglasnoj ploči stambene zgrade povrijeđeno pravo na zaštitu osobnih podataka jer je objava takvih podataka moguća isključivo uz privolu osobe o čijim se podacima radi.

2.2. UPRAVNI SPOROVI

Sukladno Zakonu o upravnim sporovima, tijekom 2016. godine podneseno je 15 upravnih tužbi od strane nezadovoljnih stranaka u postupku, u svrhu preispitivanja rješenja koje je donijela Agencija. Predmeti u kojima su pokrenuti upravni sporovi odnosili su se na slučajeve objave podataka u medijima, obrade osobnih podataka video nadzornim kamerama, obradu osobnih podataka u svrhu naplate komunalnih usluga, pravo uvida u osobne podatke, korištenje osobnih podataka, obrada podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora i dr.

Objava podataka o prestanku javne dužnosti u medijima

Agencija je donijela rješenje kojim je odbijen zahtjev za zaštitu prava vezano uz objavu osobnih podataka – zaključka javne ustanove o prestanku mandata dužnosnika na službenoj stranici javne ustanove i na intranetskoj stranici. Ocijenjeno je da postoji interes javnosti a time i pravni temelj u Zakonu o pravu na pristup informacijama za objavu spornog Zaključka u cjelovitom obliku te da se javnost ne može isključiti od objave spornih informacija i odluka (zaključka). Agencija je stava da je javna ustanova imala zakonsko pravo i obvezu objaviti sporni zaključak sa osobnim podacima tužitelja, prvenstveno sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama kao posebnom zakonu a koju činjenicu tužitelj niti ne osporava.

Također, u ovom slučaju ovlast objave predmetnih osobnih podataka, tj. spornog zaključka koji sadrži osobne podatke tužitelja nema zakonodavac, već isključivo javna ustanova.

Protiv navedenog rješenja podnositelj zahtjeva podnio je upravnu tužbu navodeći da nije postojao pravni temelj za objavu njegovih osobnih podataka vezano za prestanak obnašanja njegove javne dužnosti. Upravni spor je u tijeku.

Obrada osobnih podataka od strane komunalnog društva

Agencija je odbila zahtjev za zaštitu prava u kojem podnositelj u bitnome navodi da su njegovi osobni podaci nezakonito, tj. bez njegovog znanja i privole prikupljeni i korišteni od strane komunalnog društva. Od strane Agencije utvrđeno je da komunalno društvo obavlja usluge prikupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu, Odluke o preuzimanju organizacije obavljanja komunalne djelatnosti održavanja čistoće i Općih uvjeta isporuke komunalnih usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Agencija je zauzela stajalište da u ovoj upravnoj stvari nije bilo nužno postojanje privole za obradu osobnih podataka, budući da postoji poseban zakon kao pravni temelj za obradu podataka. Protiv rješenja Agencije podnesena je upravna tužba, upravni spor je u tijeku.

Obrada osobnih podataka video nadzornim kamerama

Agencija je odbila zahtjev za zaštitu prava u kojem podnositeljica u bitnome navodi kako je neosnovano snimana video nadzornom kamerom na radnom mjestu u školi u kojoj je bila zaposlena, točnije snimana je na svom radnom mjestu pomoću integrirane kamere prijenosnog računala.

Agencija je ocijenila kako u ovom slučaju postoji posebno opravdani pravni interes škole za navedeno snimanje a to je utvrđivanje počinitelja eventualnog kaznenog djela i zaštita dobara (privatne imovine) zaposlenika koji su podnositeljicu prijavili za krađu.

Agencija je apostrofirala kako se u opisanom slučaju radi o specifičnoj situaciji te za navedeno snimanje postoji viši pravni interes (kao što je i obrazloženo u rješenju) koji nadvladava/preteže u odnosu na zaštitu prava na privatnost tužiteljice, tj. pojašnjeno je kako tužiteljica ne može u potpunosti uživati pravo na zaštitu privatnosti, odnosno njezina prava na zaštitu privatnosti i osobnih podataka zajamčena odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka bilo je nužno ograničiti kako bi se zaštitile druge (prevladavajuće) vrijednosti, tj. imovina škole i nastavnog osoblja. Protiv rješenja Agencije podnesena je upravna tužba, upravni spor je u tijeku.

Obrada osobnih podataka u svrhu plaćanja komunalnih usluga

Agencija je donijela rješenje kojim je odbila tužitelja sa zahtjevom u vezi obrade osobnih podataka u svrhu naplate komunalnih obveza budući da je u postupku utvrđeno da za obradu osobnih podataka u svrhu naplate korisnika usluga postoji pravni temelj u posebnom zakonu (Zakonu o komunalnom gospodarstvu, Odluci Grada i Općim uvjetima poslovanja). Stav je Agencije da je u primjeni Zakonu o komunalnom gospodarstvu kao poseban zakon za obradu osobnih podataka korisnika komunalnih usluga.

Protiv citiranog rješenja podnositelj zahtjeva je podnio je upravnu tužbu, upravni spor je u tijeku.

Uvid u osobne podatke

Agencija je odbila zahtjev za zaštitu prava u kojem je podnositelj u bitnome naveo kako mu Ministarstvo nije osobno uručilo zaključak o nemogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja. Agencija je cijevala kako je sporni zaključak o nemogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja

dio predmeta upravnog postupka u pravnoj stvari prestanka djelatne službe tužitelja te je omogućavanjem razgledavanja spisa u istom predmetu Ministarstvo u cijelosti udovoljilo zahtjevima tužitelja, tj. tužitelju je sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka na taj način omogućen uvid u njegove osobne podatke. Osim toga, tužitelju je pored uvida u spis predmeta omogućen i uvid u evidenciju informacijskog sustava personalnog upravljanja Ministarstva na način da je obaviješten o postojanju spornog zaključka o nemogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja u elektronskom obliku. U prilog navedenom govori i praksa Upravnog suda RH. Protiv rješenja Agencije podnesena je upravna tužba, upravni spor je u tijeku.

Obrada osobnih podataka video nadzornom kamerom u prostoru za osobnu higijenu

Agencija je donijela Rješenje kojim je usvojen zahtjev te je utvrđena povreda prava u obradi osobnih podataka video nadzornom kamerom u prostoru za osobnu higijenu i presvlačenje radnika u turističkom naselju. Agencija se kod donošenja odluke rukovodila analognom primjenom čl. 43. Zakona o zaštiti na radu te zauzela stav da za postavljanje video nadzornih kamera u prostorima za osobnu higijenu, bez obzira da li se njome obrađuju osobni podaci radnika ili turista, nema uporišta u zakonu budući da je takav video nadzor izrijekom zabranjen Zakonom o zaštiti na radu. Isto tako stav je Agencije da bi se u takvim slučajevima grubo zadiralo u privatnost i dostojanstvo osoba koje ulaze u takve prostore.

Protiv rješenja Agencije trgovačko društvo koje upravlja turističkim naseljem podnijelo je upravnu tužbu pred upravnim sudom, upravni spor je u tijeku.

“Pravo na zaborav”

Agencija za zaštitu osobnih podataka zaprimila je tužbu zbog propuštanja donošenja rješenja u zakonskom roku povodom zahtjeva za zaštitu prava u predmetu tzv. “prava na zaborav”. Predmet postupka bio je zahtjev tužitelja da sukladno tzv. “pravu na zaborav” naloži uklanjanje određene poveznice s rezultata pretraživanja na Google pretraživaču.

Agencija se rukovodila dosadašnjim uvriježenim načinom postupanja u istim predmetima (zatražila je dostavu dokaza tj. pravomoćne presude na koju se tužitelj poziva u svojem zahtjevu). Nakon dostavljenih dokaza Agencija je zatražila od Google-a brisanje odnosno blokiranje URL-ova koje je tužitelj naveo u svojem zahtjevu. Google je obavijestio tužitelja da su URL-ovi blokirani s europskih rezultata pretraživanja i da je o istome obaviješten i podnositelj zahtjeva. S obzirom da je Google brisao osobne podatke tužitelja Agencija nije imala potrebu za donošenjem upravnog akta. Podnositelj zahtjeva podnio je upravnu tužbu, postupak je u tijeku.

Korištenje osobnih podataka (OIB-a i adrese) u privatne svrhe

Agencija za zaštitu osobnih podataka donijela je rješenje kojim je odbila zahtjev podnositelja kao neosnovan iz razloga što nije utvrđeno da su njegovi osobni podaci zloupotrebjavani od strane jednog zaposlenika voditelja zbirke za potrebe pokretanja privatne tužbe iz razloga što nije bilo moguće utvrditi da je u opisanom slučaju došlo do nezakonitog prikupljanja i obrade osobnih podataka podnositelja zahtjeva (privatna adresa stanovanja i OIB) jer su ti podaci bili javno dostupni u vrijeme kada je zaposlenik s njima raspolagao. Podnositelj zahtjeva je podnio upravnu tužbu protiv rješenja, upravni spor je u tijeku.

Obrada osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora

Agencija za zaštitu osobnih podataka donijela je Privremeno rješenje kojim se utvrđuje da je obradom osobnih podataka podnositeljice zahtjeva došlo do povrede prava na zaštitu osobnih podataka s obzirom da prilikom sklapanja ugovora nije utvrđen nedvojbeni identitet osobe koja je zatražila sklapanje usluge. Istim rješenjem je zabranjeno trgovačkom društvu (teleoperateru) daljnje obrađivanje osobnih podataka u svrhu naplate dugovanja i provođenja ovršnog postupka do utvrđenja stvarnog potpisnika ugovora o zasnivanju pretplatničkog odnosa. Protiv rješenja Agencije teleoperater je podnio upravnu tužbu, upravni spor je u tijeku.

Obrada osobnih podataka u medijima

Slučaj 1.

Agencija za zaštitu osobnih podataka donijela je rješenje kojim se zahtjev podnositelja zahtjeva vezano za objavu njegovih podataka (fotografija i uvredljive karikature) koje ga kompromitiraju u medijima odbila kao neosnovan. Naime, tuženik je u odluci obrazložio da predlaganje tužitelja za uklanjanje fotografija koje su sastavni dio karikatura, objava teksta isprike nakladnika te činjenica da li je navedenim počinjena povreda časti i ugleda i kazneno djelo klevete nikako nisu u nadležnosti tuženika, odnosno da navedeno ne spada u domenu zaštite osobnih podataka nego da je za objavu takvih informacija u primjeni Zakon o medijima, kao poseban zakon koji svojim institutima daje tužitelju mogućnost da moguće počinjenje povrede njegovih prava na adekvatan način zaštititi u drugim postupcima.

Slučaj 2.

Agencija za zaštitu osobnih podataka donijela je rješenje kojim se zahtjev podnositelja vezano za objavu njegove privatne adrese u TV emisiji odbija kao neosnovan. Iako Zakonom o zaštiti osobnih podataka nije isključena primjena njegovih odredbi u odnosu na obradu osobnih podataka fizičkih osoba od strane medija, stajalište je tuženika da se posebnim zakonom (Zakonom o medijima) i njegovim instrumentima može odgovarajuće zaštititi povreda prava na privatnost fizičkih osoba, naglašavajući pravno sredstvo za zaštitu subjektivnih prava (tužba za prouzročenu štetu). Zakonom o medijima uređena je odgovornost za štetu, pa je tako nakladnik dužan nadoknaditi štetu koju prouzroči drugome informacijom objavljenom u mediju. Osobito je bitno naglasiti da već jednom objavljenom informacijom koja u sebi sadrži osobne podatke učinjena nepopravljiva šteta za određenu osobu koja se jedino može odgovarajuće nadomjestiti instrumentima koje je iznjedrio Zakon o medijima (ispravak objavljene informacije, odgovor na objavljenu informaciju, odgovornost za štetu) kao poseban zakon. Podnositelj zahtjeva je protiv rješenja Agencije podnio upravnu tužbu. Upravni spor je u tijeku.

Objava osobnih podataka u Odluci Povjerenstva za sprječavanje sukoba interesa

Agencija za zaštitu osobnih podataka je donijela rješenje kojim se zahtjev podnositeljice u vezi objave njezinih osobnih podataka u Odluci o pokretanju postupka za odlučivanje o sukobu interesa protiv dužnosnika (njezinog supruga) odbila kao neosnovan, s obzirom da je donošenje navedene Odluke i njezine javne objave u skladu sa odredbom Zakona o sprječavanju sukoba interesa (Povjerenstvo može pokrenuti postupak iz svoje nadležnosti te da o pokretanju ili nepokretanju postupka, donosi pisanu odluku koja mora biti obrazložena i da iste javno objavljuju na internetskim stranicama Povjerenstva). Agencija je cijnila da navedeni posebni zakon predstavlja pravni temelj za obradu/objavu osobnih podataka podnositeljice zahtjeva.

Protiv donesenog rješenja podnositeljica zahtjeva je podnijela upravnu tužbu te traži poništenje predmetnog rješenja. Upravni spor je u tijeku.

2.3. POSTUPANJE PO PREDSTAVKAMA GRAĐANA

Za istaknuti je da je Agencija i tijekom ovog izvještajnog razdoblja zaprimila veći broj predstavki (417) od strane građana i trećih osoba koje se po sadržaju ne mogu okvalificirati kao zahtjevi za zaštitu prava prvenstveno iz razloga što nije jasno naznačeno/razvidno da se radi o povredi prava podnositelja predstavke ili nije razvidno od koga su eventualno učinjene takve povrede. U takvim slučajevima Agencija je postupala na način da je podnositelje upućivala o mogućem daljnjem postupanju, pozivajući se prvenstveno na čl. 24. Zakona o zaštiti osobnih podataka ili uputila da se za postupanje obrate drugim nadležnim tijelima (primjerice: policiji, državnom odvjetništvu i sl.).

Razloge u ovakvom načinu postupanja, između ostalog, nalazimo i u činjenici da su građani ukazivali na određene nepravilnosti u pojedinim sektorima kao i u činjenici da su se obraćali Agenciji putem elektroničke pošte, na taj način izbjegavali dostaviti svoje osobne podatke (ime i prezime i privatnu adresu) što je često bilo razlogom nemogućnosti utvrđivanja pošiljatelja zahtjeva ili dostavljanja akata osobnom dostavom. Stoga Agencija nije bila u mogućnosti provesti upravni postupak već je u tim slučajevima komunicirala s građanima elektroničkom poštom u formi pismena/odgovora i uputa o mogućem daljnjem postupanju tek nakon podnošenja zahtjeva za zaštitu prava sukladno članku 24. Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Isto tako u slučajevima kada je utvrdila postojanje uvjeta iz članka 33. st. 1. podstavka 7. Zakona o zaštiti osobnih podataka Agencija je izdala i preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka, kako bi ukazala na obvezujuću primjenu odredbi Zakona o zaštiti osobnih podataka (poduzimanje odgovarajućih mjera zaštite osobnih podataka).

Analizirajući strukturu/sadržaj zaprimljenih predstavki građana u ovom izvještajnom razdoblju može se zaključiti da se veći broj odnosio na obradu osobnih podataka u svrhu marketinga općenito te političkog marketinga u vrijeme parlamentarnih izbora, objavu osobnih podataka na društvenim mrežama (facebook, youtube i dr.) na način da su osobni podaci korišteni u svrhu kreiranja lažnih facebook profila kao i javno objavljivanje osobnih podataka na internetskim stranicama bez opravdane svrhe i zakonske osnove, davanje na korištenje osobnih podataka agencijama za naplatu potraživanja (ustup dospjelih nenaplaćenih potraživanja - cesija), prikupljanje osobnih podataka korisnika usluga kreditnih institucija, osobito od strane banaka u svrhu dubinske analize klijenata koji nisu propisani posebnim zakonom (primjerice; dvojno državljanstvo, podaci o politički izloženim osobama, podaci o članovima kućanstva osobito uzdržavanim članovima- djeci) koji nisu korisnici usluga i dr.

2.4. PREKRŠAJNI POSTUPCI

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka kojim je propisano prekršajno kažnjavanje za prekršajna djela taksativno navedena u čl. 36. Zakona te odredaba Prekršajnog zakona Agencija za zaštitu osobnih podataka kao ovlaštena tužitelj i ima ovlast pokretanja prekršajnog postupka pred nadležnim prekršajnim sudom zbog grubog kršenja Zakona o zaštiti

osobnih podataka, osobito zbog nepoštivanja naloženih zabrana od strane Agencije za obradu osobnih podataka koje su utvrđene u provedenim postupcima.

S obzirom na posebne odredbe Prekršajnog zakona kojim je ovlaštenu tužitelj (Agencija) prije podnošenja optužnog prijedloga pred ovlaštenim sudom dužna utvrditi točnu adresu prebivališta i boravišta počinitelja odnosno sjedišta počinitelja i uručiti mu pisanu obavijest na jeziku koji razumije, Agencija je u tijeku 2016. godine sukladno navedenoj odredbi dostavila 9 obavijesti o pokretanju prekršajnog postupka (koje su se odnosile na pravne osobe i odgovorne osobe u pravnoj osobi). S obzirom da Prekršajni zakon propisuje proceduru dostavljanja obavijesti u formalnom smislu tj. osobnu dostavu svakom okrivljeniku u praksi često puta nije moguće ispoštovati navedenu procedure a time niti ispuniti pravne pretpostavke za pokretanje prekršajnog postupka. Temeljem dostavljenih prethodno potpisanih obavijesti podnijela je jedan optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu zbog ne postupanja po nalogu Agencije koji se odnosio na zabranu daljnje obrade osobnih podataka podnositelja zahtjeva za zaštitu prava u svrhu postupka naplate spornog potraživanja od strane teleoperatera do utvrđivanja nedvojbenog identiteta osobe koja je zatražila sklapanje spornog ugovora.

Osim navedenog, a vezano uz vođenje prekršajnih postupaka pred nadležnim tijelima Agencija je podnijela i dvije žalbe u postupcima protiv prvostupanjskih odluka u kojima su donesena rješenja o oslobađanju počinitelja od optužbe.

2.5. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA NA INTERNETU

Pored navedenih postupanja, unatoč teritorijalnoj nenadležnosti, Agencija je pružala zaštitu osobnih podataka građanima na internetu (najčešće zbog kreiranja lažnih profila na Facebook-u) kada se njihovi podaci protuzakonito objavljuju na stranim domenama ili servisima kojima Agencija zbog teritorijalne nenadležnosti ne može narediti uklanjanje takvih podataka i sadržaja (posebno kad je riječ o domenama zemalja koje nisu u EU i koje nemaju uređenu zaštitu osobnih podataka). Međutim, i u takvim slučajevima je Agencija poduzimala određene aktivnosti u svrhu pružanja pomoći strankama na način da podnositeljima predstavlja daje određene upute vezano za uklanjanje osobnih podataka i na drugim domenama i servisima izvan EU kako bi i na taj način pokušala ukazati da je obrada osobnih podataka protivna načelima zaštite osobnih podataka i da se grubo krši privatnost građana s ciljem pružanja prava na zaštitu osobnih podataka građana.

Vezano uz moguću dostupnost osobnih podataka objavljenih na internetu putem internetske tražilice Google potrebno je istaknuti da sukladno zauzetom stajalištu iz presude Suda Europske unije (C-131/12 od 13. svibnja 2014.) postoji mogućnost brisanja osobnih podataka sa interneta primjenjujući načelo „pravo na zaborav“ - „Right to be forgotten“ temeljem kojeg određene osobe od internetskih tražilica mogu zatražiti uklanjanje konkretnih rezultata pretraživanja za upite do kojih se dolazi uključujući njihovo ime i prezime, osobito u slučajevima kada pravo na privatnost osobe nadilazi druge interese obrade osobnih podataka. Temeljem citirane presude, odnosno zauzetog stajališta Suda postoji mogućnost podnošenja zahtjeva za uklanjanjem URL-ova na način da ne budu dostupni putem internetskih tražilica odnosno Europskih rezultata pretraživanja, konkretno tražilice Google. U takvim slučajevima očekuje se da se građani sami obraćaju Google-u, a o načinu obraćanja Agencija daje građanima upute kako je moguće podnijeti takav zahtjev za uklanjanje spornih URL-ova sa Europskih rezultata pretraživanja (navedene upute objavljene su i na web stranici Agencije).

U slučaju da Google ne udovolji zahtjevima građana Agencija ima mogućnost zatražiti od Google-a preispitivanje takve odluke, rukovodeći se pri tome prvenstveno načelima zaštite osobnih podataka tj. prava pojedinca na privatnost, u slučajevima kada ona prevladava u odnosu na ostvarivanje prava na javno dostupnu informaciju i njihovu distribuciju (primjerice u slučajevima kada se radi o zastarjelim informacijama, ako u tim informacijama ne postoji javni interes koji bi nadilazio pravo na zaštitu privatnosti i sl.). Rukovodeći se načelom prava na zaborav Agencija za zaštitu osobnih podataka se obraćala Google-u u svezi brisanja URL-ova koji sadrže osobne podatke, odnosno tražila da se preispitaju razlozi javne objave ukazujući da prevladava pravo na zaštitu o sobnih podataka u odnosu na javni interes.

Naslovnica brošure „Sigurno surfanje-zaštita osobnih podataka na internetu“ izrađena povodom održavanja edukacija i radionica za djecu „Mali službenik za zaštitu osobnih podataka“ i edukacija „Zaštita osobnih podataka djece i mladih“

2.6. POSTUPANJE PO ZAPRIMLJENIM UPITIMA OD STRANE GRAĐANA, PRAVNIH OSOBA I JAVNOPRAVNIH TIJELA - DAVANJE PRAVNIH MIŠLJENJA

2.6.1. Nepravni postupak/pravna mišljenja

U skladu sa člankom 33. Zakona o zaštiti osobnih podataka u nadležnosti ove Agencije je i davanje pravnih mišljenja vezanih za obradu osobnih podataka i postupanja voditelja zbirki osobnih podataka u primjeni Zakona o zaštiti osobnih podataka. Tijekom 2016. godine Agencija je evidentirala 604 predmeta za izdavanjem pravnih mišljenja, dok je u 2015. godini ostalo neriješeno 75 predmeta koji su preneseni u 2016. godinu tako da je u 2016. godini evidentirano ukupno 679 predmeta za rješavanje. Od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva za davanjem pravnog mišljenja riješeno je 626 predmeta, a 53 predmeta su ostala neriješena i prenesena u 2017. godinu.

Važno je napomenuti kako su se ovoj Agenciji obraćala državna tijela - ministarstva (Ministarstvo uprave, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo turizma, Ministarstvo regionalnog razvoja i europskih fondova, Ministarstvo kulture) te druga javnopravna tijela primjerice: Pravobranitelj za djecu, Pučki pravobranitelj, zatim ustanove (škole, fakulteti, zdravstvene ustanove, centri za socijalnu skrb, dječji vrtići, domovi za starije i nemoćne osobe, knjižnice, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komunalna društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, udruge građana i civilnog društva, odvjetnička društva, sindikati kao i sami građani.

Analizirajući sadržaj zaprimljenih zahtjeva za izdavanjem pravnih mišljenja u ovom izvještajnom razdoblju važno je napomenuti kako se veći broj zahtjeva odnosio na:

- obradu osobnih podataka iz natječajne dokumentacije,
- uvid u natječajnu dokumentaciju,
- objavu osobnih podataka radnika na internetu,
- objavu osobnih podataka o raznim događanjima u knjižnicama na internetu,
- objavu kopija osobnih dokumenata na web stranicama,
- objavu ispitnih rezultata studenata na internetu i na oglasnoj ploči,
- obradu osobnih podataka video nadzornim sustavom (u ustanovi koja se bavi djecom s poteškoćama u razvoju, u stambenim zgradama, u sportskim objektima i sl.),
- davanje na korištenje osobnih podataka o zdravlju štíćenika njihovim udomiteljima,
- davanje na korištenje osobnih podataka pacijenata koji su promijenili izabranog doktora,
- davanje osobnih podataka u svrhu obavljanja liječničkih pregleda,
- davanje na korištenje osobnih podataka bivših studenata od strane fakulteta,
- davanje na korištenje osobnih podataka o školovanju bivših učenika,
- upit o zakonskoj osnovi prikupljanja OIB-a od strane jedinica lokalne samouprave ili komunalnih društava u njihovom vlasništvu,
- davanje podataka o plaći radnika,
- davanje na korištenje osobnih podataka o bivšim radnicima,
- objavu fotografija radnika i naziva radnog mjesta na organigramu,
- objavu osobnih podataka o otkazivanju ugovora o radu na oglasnoj ploči poslodavca,
- upiti o davanju na korištenje osobnih podataka vijećnicima lokalne samouprave (dostava podataka o bolovanju radnika na bolovanju za sjednicu općinskog vijeća),

- prikupljanje osobnih podataka od strane banaka i drugih kreditnih institucija putem upitnika o klijentima,
- davanje na korištenje medicinske dokumentacije u sudskom postupku,
- davanje na korištenje osobnih podataka o korisnicima skloništa i savjetovališta žena žrtava nasilja,
- davanje osobnih podataka o vlasnicima vozila od strane osiguravajućih društava,
- davanje na korištenje osobnih podataka o žiteljima grada koji su se nastanili u zadnjih pet godina,
- davanje na korištenje osobnih podataka članova udruga
- te brojne druge upite voditelja zbirke koji su se odnosili na obveze voditelja zbirke prema Zakonu o zaštiti osobnih podataka.

U nastavku su navedena pravna mišljenja na često postavljene upite.

Davanje podataka na korištenje od strane odgojno-obrazovnih ustanova

Agencija je sukladno ovlastima iz Zakona o zaštiti osobnih podataka davala stručna mišljenja (tumačenja zakona) primjerice kada je novinar tražio podatak od škole od kada i koju školu je pohađala određena osoba, točnije podatke iz Matične knjige učenika, o davanju na korištenje podataka o bivšem pokojnom učeniku, korisniku prava na pristup informacijama, koji je ujedno bio i kandidat koji se javio na natječaj za posao u školi, te traži dostavu zapisnika koji sadrži osobne podatke kandidata koji su se javili na natječaj za posao u školi, davanje sudske presude i dokumentacije u kojoj su sadržani osobni podaci bivše djelatnice škole članovima Školskog odbora u svrhu rasprave o otpisu zakonskih zateznih kamata s obzirom da je sudskom presudom naloženo da bivša djelatnica Školi isplati utvrđeni iznos zajedno sa zakonskim zateznim kamatama, a bivša djelatnica traži otpis zakonskih zateznih kamata, o obradi osobnih podataka fotografije učenika i daljnja obrada fotografije od strane drugih korisnika (primatelja), o davanje osobnih podataka studenata njihovim roditeljima i sl.

Kod davanja pravnih mišljenja Agencija se rukovodila Zakonom o zaštiti osobnih podataka i drugim posebnim zakonima (primjerice: Obiteljskim zakonom) u slučaju obrade osobnih podataka maloljetnih učenika, te ukazala da u takvim slučajevima roditelji/zakonski zastupnici učenika odlučuju/ daju privolu za obradu njihovih osobnih podataka.

Obrada osobnih podataka od strane jedinica lokalne samouprave (tijela javne vlasti)

Agencija je odgovarala i na upite primjerice o davanju osobnih podataka korisnika komunalne naknade društvima koje se bave komunalnim uslugama u svrhu obavljanja naplate usluge odvoženja otpada, davanju osobnih podataka (ime i prezime) osoba koje su primile roditeljnu naknadu zastupnicima gradskih tijela (vijećnicima). Stajalište je Agencije kako za davanje na korištenje osobnih podataka drugim primateljima moraju biti ispunjeni svi zakonski uvjeti iz Zakona o zaštiti osobnih podataka i drugih posebnih zakona (postojanje pravnog temelja i zakonite svrhe). Isto tako potrebno je primijeniti načelo razmjernosti u obradi podataka, a što podrazumijeva da je dopušteno davati podatke na korištenje samo u opsegu koji je nužan za ispunjenje točno određene svrhe.

Obrada osobnih podataka radnika

Od Agencije su zatražena stručna mišljenja vezano za obradu osobnih podataka radnika/zaposlenika društva primjerice o dopuštenosti objave osobne fotografije radnika na internoj web stranici društva.

Agencije je dala pravno mišljenje da je objava osobnih fotografija radnika moguća samo uz privolu radnika.

Davanje osobnih podataka drugim primateljima/obrada osobnih podataka iz zbirke osobnih podataka koje vode državna tijela

Agencija je postupila i po upitima jedinica lokalne samouprave, primjerice u svrhu davanje osobnih podataka (ime i prezime, datum rođenja, državljanstvo ili mjesto prethodnog prebivališta ili boravišta) iz zbirke prebivališta i boravišta građana Gradu u svrhu dostave pisma u vidu zahvale građanima koji su izabrali Grad za mjesto svog prebivališta/boravišta. Agencija je dala pravno mišljenje da se osobni podaci građana mogu obrađivati samo uz privolu građana koja je jedan od pravnih temelja iz Zakona o zaštiti osobnih podataka .

Obrada osobnih podataka u statističke svrhe

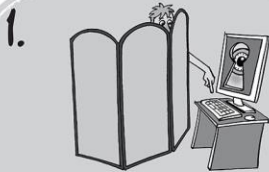
Agencija je zaprimila više upita u odnosu na davanje pravnih mišljenja koje se odnose na obradu osobnih podataka u statističke svrhe, koje je od raznih državnih institucija i privatnih društava tražio Državni zavod za statistiku kao nadležno tijelo u svrhu istraživanja o strukturi zarada za 2014. godinu.

U navedenim slučajevima je bilo potrebno uzeti i u obzir odredbu Zakona o zaštiti osobnih podataka tj. davanje podataka na korištenje kada je primatelj na temelju pisanog zahtjeva u kojemu su navedeni pravni temelj i zakonita svrha tražio dostavu osobnih podataka zaposlenika navedenih u svrhu obavljanja poslova u okviru zakonom utvrđene djelatnosti Državnog zavoda za statistiku.

Prilikom obrade osobnih podataka fizičkih osoba u statističke svrhe pravni temelj predstavlja poseban zakon (Zakon o službenoj statistici) kojim je određeno da poslove službene statistike obavljaju nositelji službene statistike u koje se, između ostalog, ubraja i Državni zavod za statistiku kao središnje tijelo.

Agencija je dala mišljenje da pod uvjetima koje proizlaze iz posebnog propisa (pravni temelj i zakonita svrha za prikupljanje i obradu osobnih podataka isključivo u statističke svrhe), a koji moraju biti usklađeni sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka, odnosno da osobni podaci obrađeni u statističke svrhe ne omogućavaju identifikaciju osobe na koju se osobni podaci odnose. Dakle, proizlazi da bi navedeno traženje osobnih podataka zaposlenika od strane Državnog zavoda za statistiku bilo u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka.

10 KORAKA PROTIV GOVORA MRŽNJE NA INTERNETU

1. KRŠENJE PRIVATNOSTI JE KRŠENJE LJUDSKIH PRAVA!

Zakon osigurava svakoj fizičkoj osobi u RH bez obzira na državljanstvo ili prebivalište, rasno ili etničko podrijetlo, vjerska obilježja, politička ili druga uvjerenja ili bilo koje druge osobine pravo na zaštitu PRIVATNOSTI.

2. DOBRO RAZMISLI ŠTO OBJAVLJUJEŠ O DRUGIMA NA INTERNETU!

Širenje informacija na internetu može izmaći kontroli i zato dobro razmisli što objavljuješ o drugima.

3. PROVJERAVAJ SVOJE TRAGOVE!

Redovito upisuj svoje ime u tražilicu i provjeravaj koje informacije o sebi nalaziš na internetu.

4. POŠTUJ DRUGE!

Ne objavljuj nečije osobne podatke bez njezine/njegove privole i ne objavljuj ono što ne bi želio da se o tebi objavi.

5. VIRITUALNI UDARCI TRAJU DULJE I BOLE JAČE!

Ako neprimjereno komentiraš druge i/ili klikanjem / komentarima odobravaš uvredljivi sadržaj tada svjesno drugome nanosiš bol.

6. GRUPAMA MRŽNJE NIJE MJESTO NI U DRUŠTVU NI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA!

Kreiraj grupe koje ljudska prava potiču, a ne one koje ih krše.

7. NE ZLOUPOTREBLJAVAJ TUĐE FOTOGRAFIJE!

Ne objavljuj fotografije ili sadržaj kojim možeš drugog uvrijediti / povrijediti. Takva zlouporaba smatra se kaznenim djelom.

8. SLOBODA GOVORA NE DOPUŠTA GOVOR MRŽNJE!

Sloboda govora ne podrazumijeva slobodu kršenja ljudskih prava. Kulturni dijalog poštuje privatnost, dostojanstvo i ugled/čast drugoga.

9. ŠUTNJA JE SUDIONIŠTVO!

Osudi / prijavi počinitelja jer šutnjom pomažeš ponavljanje zlodjela.

10. INTERNET PRUŽA VELIKE MOGUĆNOSTI, ALI ZAHTIJEVA I VELIKU ODGOVORNOST.

Pridržavaj se ovih uputa i potiči druge da to isto čine.

ZAKLJUČAK - ODGOVORNOST JE NA SVIMA...

...ono što se događa tamo izražava ono što postoji ovdje, uvijek ovdje, gdje god bili i gdje god pogledali, tik pored sebe. Od tog je trenutka odgovornost beskonačna, odmor zabranjen za sve oblike mirne savjesti."

Jacques Derrida

www.poliklinika-djeca.hr

www.mup.hr

www.sigurnijinternet.hr

www.azop.hr

azop

3. NADZORNE AKTIVNOSTI

Ovisno o načinu provedbe nadzora i nadzornih aktivnosti nadzori mogu biti izravni (pribavljanje dokaza i nedvojbeno utvrđenje činjenica o obradi osobnih podataka i/ili provođenju zaštite istih izravno na licu mjesta kod voditelja zbirke osobnih podataka ili izvršitelja obrade) i neizravni (pribavljanje očitovanja voditelja zbirki osobnih podataka u odnosu na pravni temelj i ostale elemente određene obrade osobnih podataka ili činjenica koje su povezane s konkretnom obradom osobnih podataka pa i kroz pretrage javno dostupnih registara ili informacija dostupnih putem interneta i drugih izvora).

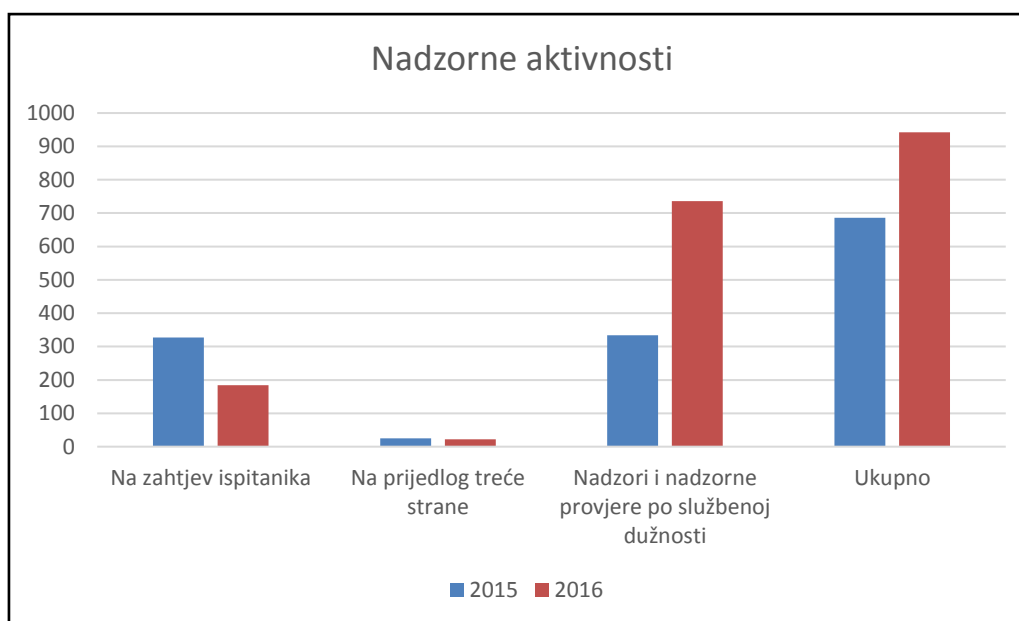
Nadzorom su u pravilu obuhvaćene i pravna i informatička (informacijska tj. tehnička) komponenta suvremene obrade osobnih podataka te nije moguće istu promatrati samo kroz jednu od tih sastavnica. Tijekom nadzornih aktivnosti utvrđuju se sve činjenice o konkretnoj obradi osobnih podataka te se analizom utvrđenog razlučuje što jest a što nije sukladno zakonodavnom okviru zaštite osobnih podataka, pri čemu je također važno i prepoznati nove pojavnosti kako kršenja prava na zaštitu osobnih podataka tako i ugroze sigurnosti istih kako bi se moglo proaktivno pristupiti preventivnom djelovanju.

Također, ukoliko se analizom dostupnih informacija (tisak, mediji, internet sadržaji, pogovor i dr.) ili drugih raspoloživih činjenica dođe do zaključka da je potrebno izvršiti nadzor po službenoj dužnosti u odnosu na nekog konkretnog voditelja zbirke osobnih podataka, u odnosu na određeni sektor odnosno vrstu djelatnosti ili obrade osobnih podataka po određenom tehnološkom principu ili primjenom određene tehnologije, a zbog postojanja sumnje ili vjerojatnosti da se radi o nesukladnosti odredbama zakonodavnog okvira zaštite osobnih podataka, tada se planira i provodi određeni pojedinačni ili grupni (sektorski) nadzor po službenoj dužnosti.

3.1. NADZOR PROVOĐENJA ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

Agencija nadzire provođenje zaštite osobnih podataka na zahtjev ispitanika, na prijedlog treće strane ili po službenoj dužnosti.

Nadzorne aktivnosti	2015	2016
<i>Na zahtjev ispitanika</i>	327	184
<i>Na prijedlog treće strane</i>	25	22
<i>Nadzori i nadzorne provjere po službenoj dužnosti</i>	334	736
Ukupno	686	942

Razvidno je kako je u 2016. godini ukupno provedeno 942 nadzora nad obradom osobnih podataka (od čega 184 na zahtjev ispitanika, 22 na prijedlog treće strane, dok je 736 nadzora i neizravnih nadzornih provjera obavljeno po službenoj dužnosti), što je za 37% više u odnosu na 2015. godinu kada je obavljeno ukupno 686 nadzora.

Nastavno na izložene pokazatelje povećanje ukupnog broja nadzora (uključivo i znatno povećanje nadzora i nadzornih provjera po službenoj dužnosti) moguće je imajući u vidu ukupnost pojačanih aktivnosti i dodatnih napora glede provedbe ciljanih nadzora po službenoj dužnosti u 2016. godini gdje je posljedično povećan broj iskazanih primjedbi i naloženog otklanjanja nedostataka ili nepravilnosti u odnosu na 2015. godinu razložiti da to povećanje u većem dijelu proporcionalno prati i osnovno povećanje ukupnog broja nadzora. Stoga navedeno posljedično ukazuje da aktivnostima na polju informiranja i senzibiliziranja javnosti te povećanja svjesnosti o području zaštite osobnih podataka i privatnosti svakako treba pridodavati i povećanje odgovornosti i aktivnosti voditelja zbirke osobnih podataka i izvršitelja obrade glede njihovih obveza u odnosu na zaštitu osobnih podataka te poticanje primjene dobre prakse i proaktivnog djelovanja.

Unutar nadzornih postupanja i nadzornih aktivnosti koje provodi Agencija kao nacionalno nadzorno tijelo u području zaštite osobnih podataka u načelu su u određenom na te konkretne situacije primjenjivom opsegu sadržani uz elemente odnosne na pravnu komponentu prikupljanja i daljnje obrade osobnih podataka (dakle zakonitost glede pravnog utemeljenja, postojanja odgovarajuće svrhe, prikladnosti opsega tj. sadržaja osobnih podataka konkretnoj svrsi obrade, vremena čuvanja osobnih podataka, adekvatnosti informiranja ispitanika i dostupnosti informacija kao i mogućnosti ostvarenja prava ispitanika i dr.) i elementi odnosni na fizičku, tehničku i organizacijsku komponentu zaštite osobnih podataka kako bi kao što je i propisano odredbama članka 18. Zakona o zaštiti osobnih podataka osobni podaci u zbirkama osobnih podataka bili odgovarajuće zaštićeni od slučajne ili namjerne zlouporabe, uništenja, gubitka, neovlaštenih promjena ili dostupa.

Dakle, pri provedbi nadzornih aktivnosti Agencija vodi računa i provjerava u kojoj mjeri je voditelj zbirke osobnih podataka i/ili izvršitelj obrade osobnih podataka poduzeo tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka koje su potrebne da bi se osobni podaci zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zlouporabe te glede utvrđenja obveza osoba koje su zaposlene u obradi podataka, na potpisivanje izjave o povjerljivosti. Pri navedenom kako je i predviđeno Zakonom o zaštiti osobnih podataka, mjere zaštite moraju biti razmjerne naravi djelatnosti voditelja zbirke osobnih podataka, odnosno primatelja, i sadržaju zbirke osobnih podataka.

Unutar fizičkih i tehničkih mjera zaštite obrade osobnih podataka između ostaloga se primjerice provjerava sljedeće:

- fizička i tehnička sigurnost/zaštita osobnih podataka kod voditelja zbirke osobnih podataka i/ili izvršitelja obrade osobnih podataka (uključivo pristup i ulaz u prostorije, pristup/akreditacija i korištenje informacijskog sustava od strane ovlaštenih osoba, obrada i zaštita osobnih podataka glede video nadzornog sustava, funkcioniranje i zaštita informatičke i komunikacijske opreme koja se koristi za obradu osobnih podataka, čuvanje i zaštita te arhiviranje/zbrinjavanje spisa/predmeta i druge dokumentacije i zapisa koji sadrže osobne podatke i dr.);

- provedeno ili planirano opremanje sigurnosnom i dr. opremom (npr. protuprovalna vrata i prozori te sigurnosni ormari/sefovi i sl. za pohranu, zaštitne brave te sustavi zaključavanja sa sustavima evidencije ulaza, prolaza ili pristupa, alarmni sustavi glede prisutnosti u prostoru ili pokušaja nasilnog ulaska, vatrodojava i dimni alarmi kao i raspoloživa sredstva i/ili sustavi gašenja požara i dr.);

- tzv. „business continuity“ tj. načini postupanja odnosno na prikupljanje/obradu i zaštitu osobnih podataka kod problema sa funkcioniranjem informacijskih i/ili komunikacijskih sustava te napajanja energijom;

- postupanja u slučaju kvara ili zamjene informatičke opreme (koja se koristi za obradu osobnih podataka);

- postojanje i funkcioniranje službe fizičke i tehničke zaštite unutar vlastitog ustroja voditelja zbirke/izvršitelja obrade ili angažmana pružatelja usluge iz područja privatne zaštite.

3.1.1. Karakteristični slučajevi iz nadzorne prakse provođenja zaštite osobnih podataka

U nadzornim aktivnostima službenici Agencije se u odnosu na područje zaštite osobnih podataka kod voditelja zbirke osobnih podataka i izvršitelja obrade susreću sa različitim situacijama i pojavnostima koje variraju od primjera potpuno adekvatnog postupanja i dobre prakse te visoke osviještenosti i educiranosti osoba zaduženih i/ili uključenih u obradu osobnih podataka do raznih oblika nesukladnog postupanja (kako u pravnim tako i u tehničko-tehnološkim elementima) i nedovoljne svjesnosti i educiranosti a ponekad čak i sa elementarnim nerazumijevanjem zakonodavnog okvira i obveza u području zaštite osobnih podataka od osoba zaduženih i/ili uključenih u obradu osobnih podataka. Stoga Agencija sukladno utvrđenim okolnostima i činjeničnom stanju tijekom samog nadzora ali i daljnjim nadležnim postupanjem po obavljenom nadzoru nastoji što efikasnije otkloniti postojeće nepravilnosti a danim uputama, preporukama i savjetima zaštitu osobnih podataka poboljšati i unaprijediti. U nastavku je prikazano nekoliko odabranih, karakterističnih slučajeva iz nadzorne prakse Agencije:

a) Nadzor u sektoru tijela javne vlasti, kod voditelja zbirke osobnih podataka: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb.

Na temelju informacija i napisa u medijima te upita ispitanika i strukovnih udruga, po službenoj dužnosti obavljen je nadzor vezano uz informacijski sustav i dostupnost te strukturu i konkretni sadržaj u njemu sadržanih osobnih podataka osiguranika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (fizičkih osoba) posebice glede osobnih podataka osiguranika vezano uz funkcionalnosti CEZIH sustava eKarton i portal za pacijente.

Provedenim nadzorom utvrđeno je između ostalog da sa funkcionalnog stanovišta za osobne podatke (uključujući i posebne kategorije osobnih podataka) koji se prosljeđuju u središnji dio integralnog informacijskog sustava (CEZIH) i tamo prikupljaju i dalje obrađuju (koriste) ulogu operatora/voditelja zbirke osobnih podataka ima Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO). Centralni informacijski sustav zdravstva Republike Hrvatske – CEZIH projektiran je za objedinjavanje više dijelova integralnog informacijskog sustava te više funkcionalnosti kao što su eRecepti i BIS (bolnički informacijski sustav u dijelu eNaručivanja i eListi narudžbi te eNalazi temeljem sustava eUputnica) kojem se pridodaju i funkcionalnosti kao što su eKarton i portal za pacijente.

Status osigurane osobe HZZO-a dokazuje se dvjema vrstama isprava i to: isprava 1. uobičajena zdravstvena iskaznica, te isprava 2. tzv. „smart“ kartica tj. pametna identifikacijska kartica sukladno Odluci o sadržaju i obliku isprave kojom se dokazuje status osigurane osobe HZZO-a. Isprava 2. je multifunkcionalna pametna kartica koja je primjerice liječnicima/zdravstvenim djelatnicima prvenstveno iskaznica zdravstveno osigurane osobe HZZO, ali im služi i kao „ključ“ za pristupanje personaliziranom djelu portala www.cezih.hr, a također služi i kao elektronička vjerodajnica za sustav eGrađani (isprava 2. „pametna kartica“ na prednjoj strani kartice ima ugrađen čip na kojem je uz osobne podatke pohranjen i osobni certifikat nositelja/korisnika iskaznice, a uz njega nositelj/korisnik kartice/zdravstveni djelatnik posjeduje također i PIN (nositelj/korisnik kartice svoj PIN može neograničeno puta promijeniti i to uz pomoć programske podrške koja se nalazi na stranicama CEZIH-a, no ukoliko više od deset puta pogriješi pri unosu PIN-a u sustav onemogućava se daljnja upotreba kartice, ista se zaključava i nositelj/korisnik kartice se mora javiti u najbližu službu HZZO-a ovlaštenoj osobi za otključavanje) koji je samo njemu poznat, a služi mu da se identificira kao nositelj/korisnik pametne kartice pri korištenju usluga/funkcionalnosti u CEZIH sustavu). Ne postoji tehnička mogućnost da se zdravstveni podaci liječnika/zdravstvenih djelatnika prikazuju uz podatke i nalaze pacijenata te da se isti nadopunjuju nalazima pregledanih pacijenata, kada se liječnik/zdravstveni djelatnik prijavi u sustav CEZIH-a, jer se tada on nalazi u svojstvu profesionalca/ovlaštene osobe zdravstvenog sustava, a sa isprave 2. „pametne kartice“ očitava se samo na njoj pohranjeni klijentski certifikat ne i sami zdravstveni podaci.

Nadalje glede funkcionalnosti eKarton prikazivati će podatke o anamnezi, statusu i preporukama liječnika samo ako je liječnik te podatke poslao u CEZIH.

Portal za pacijente je dodatna funkcionalnost koja ima namjenu pružiti pacijentima mogućnost pristupa u njihov osobni eKarton (ali samo u prethodno definirani ograničeni set podataka) koji na pregledan način obuhvaća medicinske i administrativne podatke pacijenata u digitalnom obliku. Svi podaci dostupni kroz portal za pacijente u biti su objedinjeni i strukturirani osobni/zdravstveni podaci o konkretnom ispitaniku/pacijentu, koji su putem različitih aplikacija/funkcionalnosti poput eRecepta ili eUputnice već prethodno prikupljeni i sadržani/pohranjeni u postojeći Centralni informacijski sustavu zdravstva Republike Hrvatske – CEZIH.

Pristupanje portalu za pacijente omogućeno je putem sustava eGrađani tj. mogućnost pristupanja predviđena je svakom autoriziranom korisniku sustava (u odnosu na svoje osobne podatke). Ispitanici/pacijenti kroz portal za pacijente kako je definirano mogu među inim vidjeti svoje propisane i izdane lijekove te nalaze i otpusna pisma iz bolnica i ustanova specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite (SKZZ).

Također je predviđeno da putem portala za pacijente ispitanici/pacijenti mogu i samostalno dodatno upravljati pravima pristupa (npr. razina prava pristupa – P0 tj. uskrata ovlaštenja pristupa; razina prava pristupa – P1 tj. ovlaštenje pristupa osim svom izabranom liječniku opće/obiteljske medicine i ostalim svojim izabranim liječnicima (npr. svom ginekologu i liječniku dentalne medicine), pri čemu ostali liječnici (npr. u bolnicama) ne mogu pristupiti eKartonu; razina prava pristupa – P2 gdje primjerice liječnik specijalista u specijalističko konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti prigodom posjeta ispitanika/pacijenta mora od njega tražiti pisani pristanak te razina prava pristupa – P3 gdje ispitanici/pacijenti mogu dati unaprijed pristanak za pristup za sve autorizirane zdravstvene djelatnike) te imati mogućnost uvida u detalje o tome tko je i kada pristupao pojedinim dijelovima njihovog eKartona.

Unutar funkcionalnosti eKartona predviđena je i mogućnost izvanrednog uvida u podatke koja bi se koristila samo ukoliko je ispitanik/pacijent na bilo koji način onemogućen dati pisani pristanak, a liječnici procjene da je radi ugroze njegovog života potrebno pogledati njegove medicinske podatke što bi bila tzv. „break the glass“ (razbij staklo) procedura čime bi se u sustavu zapisa eKartona točno zabilježilo tko je koristio takvu proceduru (za koju mora postojati odgovarajuća potkrjepa).

Glede sigurnosti sadržanih podataka primijenjeno je više zaštitnih mjera, uključujući kriptirani promet podataka, primjenu Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava – NIAS te tzv. „smart“ kartice tj. pametne identifikacijske kartice za liječnike/ zdravstvene djelatnike (sukladno ovlaštenju) koje osiguravaju osim same sigurnosti i sljedivost glede ostvarenih pristupa sustavu. Dodatno, u cilju zaštite privatnosti i dostojanstva ispitanika/pacijenata za potencijalno stigmatizirajuće podatke nije predviđeno prikazivanje u eKartonu tj. predviđeno je prikazivanje kroničnih i akutnih dijagnoza, no podaci povezani s potencijalno stigmatizirajućim bolestima bi bili skriveni.

Predstavnicima predmetnog voditelja zbirki osobnih podataka HZZO ukazano je na uočenu mogućnost da se uporabom aplikativnih sučelja (aplikativnih rješenja) dostupnih na web stranici HZZO-a (www.hzzo.hr) kroz provjeru statusa obveznog zdravstvenog osiguranja te potom kroz provjeru iznosa salda za dopunsko osiguranje može iz nekazujućeg inicijalnog podatka (OIB) doći do imena i prezimena određenog osiguranika što je potencijalno rizična funkcionalnost sa aspekta mogućnosti zlouporabe a imajući u vidu da krajnji set dostupnih osobnih podataka nije nužan u svrhu provjere iznosa salda za dopunsko osiguranje odnosno isti je prekomjeran to je slijedom navedenoga potrebno navedene aplikacije/funkcionalnosti odgovarajuće izmijeniti/prilagoditi.

b) Nadzor u sektoru tijela javne vlasti, kod voditelja zbirki osobnih podataka: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje – Središnja služba u Zagrebu, Zagreb.

Na temelju informacija i napisa u medijima, po službenoj dužnosti obavljen je nadzor vezano uz informacijski sustav i dostupnost te strukturu i konkretni sadržaj u njemu sadržanih osobnih podataka osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (fizičkih osoba) zaposlenicima zavoda radi mogućnosti neutemeljenog pristupa i neovlaštenog korištenja (utemeljenost/sukladnost pristupa/korištenja osobnih podataka te podudarnost strukture i

konkretnog sadržaja osobnih podataka ispitanika-saborskog zastupnika u informacijskom sustavu zavoda sa navodima u medijskim sadržajima).

Nadzorom je utvrđeno da predmetni voditelj zbirke osobnih podataka HZMO u svom djelokrugu poslovanja između ostalog koristi sustav „Baza podataka umirovljenika“ kojem pristup imaju ovlašteni djelatnici zavoda prema radnom mjestu (Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje; Odluka o I. izmjeni i dopuni Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Odluka o II. izmjeni i dopuni Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje). U tijeku nadzora obavljen je i uvid u sustav „Baza podataka umirovljenika“ na ime predmetnog ispitanika te je utvrđeno koje vrste i konkretne osobne podatke isti sadrži o predmetnom.

Također je tijekom nadzora utvrđeno kako se dio spisa osiguranika (posebna kategorija - podaci o zdravlju/medicinska dokumentacija) dostavljaju i drugim korisnicima/primateljima radi ostvarivanja prava osiguranika i to Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Ministarstvu hrvatskih branitelja te Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, dok voditelj zbirke osobnih podataka HZMO dostavlja periodično osobne podatke osiguranika (osobe s invaliditetom) u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom kojeg vodi Hrvatski Zavod za javno zdravstvo a obavijest o nastupanju invalidnosti za osiguranika (nakon donošenja Rješenja HZMO-a) predmetni voditelj zbirke osobnih podataka HZMO dostavlja liječniku obiteljske medicine na znanje. Međutim sporni podaci koji su navođeni u medijskim sadržajima kao osobni podaci (posebne kategorije osobnih podataka o zdravlju) konkretnog ispitanika nisu odgovarajući tj. ne korespondiraju sa podacima koje kao nadležno službeno tijelo u svojem informacijskom sustavu posjeduje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Voditelju zbirki osobnih podataka HZMO ukazano je na potrebu provjere i odgovarajućeg ažuriranja dostavljenih evidencija o zbirka osobnih podataka koje vodi odnosno dostavu novih evidencija u Središnji registar (npr. Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom i dr.) a sve u cilju kako bi ukupno dostavljene evidencije odražavale točno i potpuno činjenično stanje odnosno na zbirke osobnih podataka koje predmetni voditelj vodi. Također, voditelju zbirki osobnih podataka HZMO ukazano je na obvezu iz čl. 18.a Zakona o zaštiti osobnih podataka, učiniti javno dostupnim službene kontakt podatke službenika za zaštitu osobnih podataka na svojim web stranicama ili na drugi odgovarajući način.

c) Nadzor u sektoru lokalne i područne (regionalne) samouprave, kod voditelja zbirki osobnih podataka: općina

Na temelju predstavke općinskog vijećnika/zahtjeva za zaštitu prava ispitanika glede prikupljanja i obrade osobnih podataka uporabom video nadzornog sustava u službenim prostorijama općine, obavljen je nadzor kod voditelja zbirki osobnih podataka općina u odnosu na prikupljanje i obradu osobnih podataka putem video nadzornog sustava.

U provedenom nadzoru kod predmetnog voditelja zbirki osobnih podataka utvrđeno je da je postavljen video nadzorni sustav s navodom svrhe radi zaštite osoba i imovine. Predmetni video nadzorni sustav sastoji od više video nadzornih kamera pri čemu se zapisi pohranjuju na tvrde diskove računala koje koristi načelnik općine i samo je na njegovom monitoru moguće gledati trenutni zahvat video nadzornog sustava tj. video zapis koji nastaje. Pristup postojećim (pohranjenim) zapisima učinjenim video nadzornim kamerama ima načelnik općine i zamjenik

načelnika. Nadalje, nadzornim aktivnostima kod predmetnog voditelja zbirke osobnih podataka utvrđeno je da se nadzorne kamere predmetnog video nadzornog sustava nalaze postavljene u radnim prostorijama (sobama) službenika i namještenika općine kao i u hodnicima općine te se istima snimaju/prate pokreti službenika i namještenika općine tijekom cijelog radnog vremena prilikom obavljanja radnih procesa.

Budući da je utvrđeno da se obradom osobnih podataka službenika i namještenika općine na način da se u radnim prostorijama tj. na njihovim radnim mjestima putem video nadzornih kamera prikupljaju njihovi osobni podaci protivno zakonitoj svrsi i bez odgovarajućeg pravnog temelja, općini je naloženo uklanjanje video nadzornih kamera koje su postavljene u radne prostore (na radnim mjestima) službenika i namještenika općine te brisanje svih video zapisa nastalih snimanjem video nadzornim kamerama. Također su tijekom nadzora voditelju zbirke osobnih podataka iskazane primjedbe glede izvršenja obveza iz čl. 14. i čl. 16. Zakona o zaštiti osobnih podataka vezano uz dostavu evidencija o zbirkama osobnih podataka koje vodi unutar svog poslovanja, te je ukazano na potrebu potpisivanja izvještaja o povjerljivosti (glede prikupljanja i obrade osobnih podataka) osoba koje istu provode u svom djelokrugu rada.

d) Nadzor u sektoru zdravstva, kod voditelja zbirke osobnih podataka: Klinička bolnica

Na temelju zahtjeva za zaštitu prava ispitanika glede prikupljanja/obrade osobnih podataka od strane Kliničke bolnice prilikom evidentiranja radnog vremena odnosno prisustvovanja na radu (dolaska na radno mjesto/odlaska sa radnog mjesta) prijavom u elektronički sustav korištenjem personalizirane iskaznice zdravstvenog osiguranja (plava „smart“ kartica) obavljen je nadzor kod voditelja zbirke osobnih podataka Klinička bolnica.

U tijeku nadzora utvrđeno je kako je predmetni voditelj zbirke osobnih podataka 2016. godine pokrenuo test projekt *Evidencija radnog vremena radnika* putem elektroničkih čitača koji su postavljeni na ulazu u zgradu. Evidentiranje prisutnosti na radu prijavu/odjavu radnog vremena zaposlenici obuhvaćeni test projektom izvršavaju na uređajima za evidentiranje radnog vremena koji su postavljeni na ulazu u zgradu (upravna zgrada, klinika za očne bolesti) umetanjem svoje osobne/personalizirane iskaznice zdravstvenog osiguranja (plava „smart“ kartica) u čitač uređaja za evidentiranje radnog vremena. Osim navedene mogućnosti evidentiranja radnog vremena uporabom tj. umetanjem u čitač svoje osobne/personalizirane iskaznice zdravstvenog osiguranja (plava „smart“ kartica) zaposlenici mogu izvršiti evidentiranje radnog vremena i upisom MBO-a (matični broj osigurane osobe) sa svoje osobne/personalizirane iskaznice zdravstvenog osiguranja (plava „smart“ kartica) u uređaj za evidentiranje radnog vremena.

Svaki zaposlenik pri postupku evidentiranja radnog vremena na ekranu uređaja za evidentiranje radnog vremena vidi samo svoje podatke ime, prezime, datum prijave te vrijeme dolaska/odlaska.

Tijekom provođenja nadzorne aktivnosti predstavnici predmetnog voditelja zbirke osobnih podataka pojasnili su da se sa personalizirane zdravstvene iskaznice (plave „smart“ kartice) od podataka nositelja iskaznice samo očitava/koristi MBO koji se pri prijavi u aplikaciju za evidentiranje radnog vremena povezuje sa imenom i prezimenom uz fotografiju (koju snimi kamera uređaja za evidentiranje radnog vremena zaposlenika) prilikom svake prijave/odjave prisutnosti na radu zaposlenika.

Prilikom postupka evidentiranja radnog vremena o zaposlenicima se prikuplja/obrađuje između ostalog slijedeći sadržaj podataka: ime, prezime, MBO, dan, mjesec i godina rođenja (isti se podaci nalaze pohranjeni u bazi podataka za evidentiranje radnog vremena te se povezuju s MBO kada se zaposlenik evidentira) te vrijeme prijave/odjave prisutnosti na radu i fotografija zaposlenika koju snimi kamera na uređaju za evidentiranje radnog vremena koju se pohranjuje u bazu podataka uz prijavu prisutnosti zaposlenika na radu.

Tijekom predmetnog nazora voditelju zbirki osobnih podataka Klinička bolnica nisu iskazane primjedbe no ukazano mu je na potrebu odgovarajućeg dopune/dorade internih akata odnosnih na evidentiranje radnog vremena zaposlenika prije prelaska sustava evidentiranja radnog vremena zaposlenika putem elektroničkih čitača iz testne faze u produkciju kao i adekvatnog informiranja zaposlenika o istom.

e) Nadzor u sektoru financija (kreditne institucije), kod voditelja zbirke osobnih podataka: banka d.d.

Na temelju prijedloga treće strane odnosno obavijesti (HANFA – Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga) vezano uz sumnju na neovlaštenu obradu osobnih podataka klijenata od strane djelatnice banke obavljen je nadzor vezano uz informacijski sustav voditelja zbirki osobnih podataka banke d.d. i dostupnost zaposlenicima banke u njemu sadržanih osobnih podataka fizičkih osoba/klijenata banke te sustava kontrole opravdanosti uporabe istog sustava i sadržanih (osobnih) podataka (u konkretnom slučaju utemeljenost pristupa/korištenja osobnih podataka fizičkih osoba/klijenata banke od strane djelatnice banke).

U tijeku nadzora obavljen je uvid u informacijski sustav banke, propise vezane uz ovlaštenje za pristup djelatnika određenim aplikacijama, procedure koje se odnose na informacijsku sigurnost i dr. Voditelj zbirki osobnih podataka banka d.d. je prema traženju djelatnika Agencije obavila analizu razine pristupa unutar informacijskog sustava banke za djelatnicu s obzirom na radnom mjesto i pridodana ovlaštenja te zapise o (ne)ovlaštenom pristupu podacima ispitanika/klijenata nakon čega je utvrđeno kako uvid/obrada osobnih podataka klijenta banke od strane djelatnice banke u nekoliko konkretnih slučajeva nisu bili poslovno opravdani (no nije utvrđeno daljnjih nepravilnosti ili nastanka štetnih posljedica). Slijedom navedenog utvrđena je i radno pravna odgovornost djelatnice banke za počinjenu povredu obveza iz radnog odnosa za koju je predviđena radno pravna mjera u obliku pisanog upozorenja.

Tijekom ovog nadzora nisu iskazane posebne primjedbe voditelju zbirke osobnih podataka ali je ukazano na uputnost planiranja i provedbe provjera/kontrole opravdanosti uporabe informacijskog sustava i sadržanih (osobnih) podataka pa i bez postojanja vidljivih elemenata za reaktivno djelovanje.

f) Nadzor u sektoru financija (kreditne institucije), kod voditelja zbirke osobnih podataka: banka d.d.

Na temelju zahtjeva za zaštitu prava ispitanika glede sumnje u nesukladnosti obrade osobnih podataka klijenata koji su podigli kredite u CHF putem dostupnosti i osobnih podataka na internet stranicama obavljen je nadzor kod voditelja zbirki osobnih podataka banka d.d. posebice vezano uz mogućnosti pristupa usluzi *Konverzija CHF kredita* na web stranici banke d.d. i dostupnost navedene usluge banke d.d. (provjera identiteta osobe koja pristupa tako dostupnim podacima kao i sam opseg/set podataka).

Tijekom provođenja predmetnog nadzora utvrđeno je među inim da predmetni voditelj zbirke osobnih podataka banka d.d. na svojim Internet stranicama pruža uslugu pod nazivom *Konverzija CHF kredita (kalkulator)* kojoj se pristupa upisom kreditne partije (deseteroznamenasti broj) i OIB-a korisnika kredita te dodatnog sigurnosnog koda *CAPTCHA* za izbjegavanje automatskog strojnog pristupa, pri čemu je izračun konverzije podatak banke sa stanjem na dan 30.09.2015.g. (stalni nepromjenjivi podatak za pojedini konkretni kredit) a korisnik kredita (i/ili opunomoćenik) ne može sam izračunavati konverziju valute. Prilikom ulaska u navedenu uslugu banke d.d. (putem Internet stranice) korisnik kredita dobije sadržaj tj. u elektronskom obliku dokumentaciju banke: Obavijest korisniku kredita, Izračun konverzije za CHF kredit i usporedni otplatni plan za EUR kredit, Informativni sažetak izračuna konverzije, Pregled otvorenih stavaka po kreditu na dan 30.9.2015., Prijedlog izmijenjenog ugovora o kreditu, Nacrt dodatka ugovoru, Obavijest o prihvatu izračuna konverzije. Navedena dokumentacija je uvijek dostupna klijentu prilikom svakog pristupa usluzi.

Također je utvrđeno da se navedena dokumentacija u papirnatom obliku dostavlja korisniku kredita kao preporučena pošiljka s povratnicom dok se ostalim sudionicima u kreditnom odnosu (sudužnicima, jamcima, založnim dužnicima), u skladu sa Zakonom o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, preporučena pošiljka dostavlja sa slijedećom dokumentacijom: Obavijest sudioniku u kreditu, Izračun konverzije za CHF kredit i usporedni otplatni plan za EUR kredit, Informativni sažetak izračuna konverzije, Pregled otvorenih stavaka po kreditu na dan 30.9.2015.

Stoga primjerice založni dužnik po kreditu koji je u posjedu jednog primjerka Ugovora o navedenom kreditu i time je upoznat i sa deseteroznamenastim brojem kreditne partije i OIB podatkom korisnika navedenog kredita ima mogućnost i utemeljenje pristupiti usluzi *Konverzija CHF kredita* putem Internet stranice.

Usluga banke *Konverzija CHF kredita* regulirana je odredbama Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ 102/15) koji propisuje u članku 19.d (Informiranje) stavkom 1. da za potrebe provjere izračuna konverzije vjerovnik je dužan izraditi kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija, koji uključuje detaljan pregled izračuna svih elemenata izračuna konverzije utvrđene u članku 19.c ovoga Zakona, te ga učiniti dostupnim svakom pojedinom potrošaču preko svojih mrežnih stranica, a kojim će potrošač pristupiti preko svog osobnog identifikacijskog broja.

Tijekom ovog nadzora nisu iskazane primjedbe voditelju zbirke osobnih podataka banka d.d. budući da nije utvrđeno nesukladnosti prema važećem zakonodavnom okviru kao i glede činjenice da je predmetni voditelj zbirke osobnih podataka banka d.d. postupajući prema obvezi propisanoj odredbom članka 19.d Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju uz element identifikacije putem osobnog identifikacijskog broja u cilju povećanja sigurnosti osobnih podataka i zaštite istih od neovlaštenog pristupa uveo i potrebu unosa dodatnog identifikacijskog elementa deseteroznamenastog broja kreditne partije kao i obveznog unosa sigurnosnog koda *CAPTCHA* za izbjegavanje automatskog strojnog pristupa.

g) Nadzor u sektoru telekomunikacija, kod voditelja zbirke osobnih podataka: društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga

Na temelju zahtjeva za zaštitu prava ispitanice vezano uz prikupljanje i obradu osobnih podataka obavljen je nadzor kod voditelja zbirke osobnih podataka društva s ograničenom

odgovornošću (d.o.o.) za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga glede utemeljenosti zasnivanja/ugovaranja pretplatničkih odnosa za društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) za trgovinu i usluge uz kupnju mobilnih uređaja a korištenjem osobnih podataka ispitanice/podnositeljice zahtjeva koja je ovlaštena osoba u tom konkretnom društvu s ograničenom odgovornošću (d.o.o.).

Tijekom provođenja nadzora i uvidom u predočenu dokumentaciju (Zahtjev za zasnivanje spornih pretplatničkih odnosa uz koje je priložena preslika osobne iskaznice) predmetnog voditelja zbirki osobnih podataka napravljen je uvid i u presliku osobne iskaznice koja je predočena od predstavnika predmetnog voditelja i uspoređena s preslikom osobne iskaznice ispitanice/podnositeljice zahtjeva (dostavljena u Agenciju za zaštitu osobnih podataka). Izvršenom usporedbom utvrđena su između ostalog slijedeća odstupanja/nepodudarnosti: fotografija, spol, datum rođenja, broj osobne iskaznice, prebivalište, mjesto izdavanja osobne iskaznice, datum izdavanja (ista ne sadrži OIB) iz čega je razvidno da kopija osobne iskaznice priložena uz Zahtjev za zasnivanje pretplatničkih odnosa na ime ispitanice/podnositeljice zahtjeva nije istovjetna kopiji valjane osobne iskaznice koju je predmetna ispitanica dostavila u Agenciju kao i njezinim drugim osobnim podacima.

Tijekom provedbe predmetnog nadzora predstavnicima predmetnog voditelja zbirki osobnih podataka društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga iznova je ukazano na potrebu efikasne provedbe preporuka Agencije koje su davane glede adekvatnog postupka i provjere/utvrđenja identiteta podnositelja zahtjeva za javnim komunikacijskim uslugama/proizvodima. Predmetni voditelj zbirki osobnih podataka društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga na temelju navedenih činjenica (utvrđenih nesukladnosti) stornirao je sva dugovanja po zasnovanim pretplatničkim odnosima za društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) nastala neovlaštenim korištenjem/zlouporabom osobnih podataka ispitanice/podnositeljice zahtjeva koja je ovlaštena osoba u tom konkretnom društvu.

h) Nadzor u sektoru znanosti i obrazovanja, kod voditelja zbirki osobnih podataka: Institut Ruđer Bošković, Zagreb

Na temelju informacija pribavljenih po prethodnim neizravnim postupanjima Agencije po zahtjevima ispitanika, Agencija je po službenoj dužnosti provela i nadzor nad obradom i provođenjem zaštite osobnih podataka u zbirkama osobnih podataka koje vodi Institut Ruđer Bošković (voditelj zbirki osobnih podataka) a posebice vezano uz obradu osobnih podataka u sklopu sustava Hrvatske znanstvene bibliografije (projekt CROSBİ - Croatian Scientific Bibliography).

U tijeku nadzora obavljan je uvid u funkcionalnost CROSBİ sustava: način pristupa korisnika sustava, način unosa/obrade osobnih podataka autora znanstvenih/stručnih publikacija, ažuriranje i čuvanje osobnih podataka, informiranost korisnika o obradi (i javnoj dostupnosti) osobnih podataka putem CROSBİ sustava, i dr.

Nadzorom je utvrđeno kako autori znanstvenih/stručnih publikacija pristupaju u CROSBİ sustav putem prijave vlastitim jedinstvenim elektroničkim identitetom (AAI@EduHr – autentifikacijska i autorizacijska infrastruktura znanosti i visokog obrazovanja u RH). Dakle, CROSBİ sustav dodatno ne prikuplja osobne podatke korisnika Hrvatske znanstvene bibliografije već su osobni podaci sadržani u AAI@EduHr sustavu a osobe kojima je omogućen pristup CROSBİ sustavu unose podatke o bibliografskim jedinicama (ime i prezime autora, ime i prezime urednika, naslov i dr.).

Tijekom nadzora iskazane su primjedbe voditelju zbirke osobnih podataka (Institut Ruđer Bošković) vezano uz ažuriranje dostavljenih (i dostavu novih) evidencija o zbirkama osobnih podataka u Središnjem registru koji se vodi u Agenciji. Također, voditelj zbirke osobnih podataka nije postupio sukladno čl. 18.a Zakona o zaštiti osobnih podataka, odnosno nije imenovao službenika za zaštitu osobnih podataka i o tom imenovanju nije izvijestio Agenciju. Nadalje, voditelju zbirke osobnih podataka ukazano je na uputnost donošenja pisane procedure vezano uz politiku informacijske sigurnosti.

i) Nadzor u sektoru kulture i sporta, kod voditelja zbirke osobnih podataka: nogometni klub

Na temelju zahtjeva za zaštitu prava ispitanika vezano uz obradu osobnih podataka putem personalizirane prodaje ulaznica (navođenjem osobnih podataka na ulaznici) proveden je nadzor kod voditelja zbirke osobnih podataka nogometni klub te je izvršen uvid u informacijski sustav predmetnog nogometnog kluba, Ugovore sklopljene sa izvršiteljima obrade, akt/Odluku Komisije za sigurnost HNS-a (Hrvatski nogometni savez) od dana 14.07.2016.g. vezano uz personalizaciju ulaznica prilikom prodaje istih, obrasce ulaznica i dr.

Nadzorom je utvrđeno kako pristup i kontrolu pristupa (ovlaštenih djelatnika kluba) osobnim podacima posjetitelja nogometnih natjecanja sadržanih u informacijskom sustavu tehnički omogućava tvrtka koja je izvršitelj obrade (održava tehnički i aplikativni dio sustava) za voditelja zbirke osobnih podataka. U informacijskom sustavu nalaze se dvije kategorije osobnih podataka (1. *pretplatnici* - vrste osobnih podataka: serijski broj iskaznice/pretplatničke kartice, ime i prezime i 2. *sportski navijači C kategorije izgređnika na natjecanjima po navijačkim skupinama* (podatke o osobama kojima su izrečene zaštitne mjere zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima dostavlja Ministarstvo unutarnjih poslova periodično za potrebe postupanja sukladno čl. 32. Zakona o suzbijanju nereda na sportskim natjecanjima) - vrste osobnih podataka: ime i prezime, datum rođenja, OIB, do kada traje zabrana prisustvovanja sportskim natjecanjima).

Nadalje, utvrđeno je kako djelatnik kluba na blagajni prilikom prodaje ulaznice traži od kupca na uvid osobni identifikacijski dokument te zatim djelatnik provjerava da li se isti nalazi u kategoriji *sportski navijači C kategorije izgređnika na natjecanjima po navijačkim skupinama*. Ukoliko se osoba nalazi na navedenom popisu djelatnik blagajne odbija prodati ulaznicu, a ukoliko se osoba ne nalazi na istom popisu djelatnik na prodaji ulaznica upisuje u aplikaciju ime i prezime osobe/kupca ulaznice te se na ulaznicu ispisuje isto ime i prezime. Osobni podaci se ne pohranjuju u bazu podataka (niti u log file zapisima o aktivnostima u sustavu) već se samo ispisuju na papirnati oblik ulaznice zbog potrebe službe osiguranja i eventualne provjere od strane ovlaštenih službenih osoba MUP-a prilikom ulaska na sportsko natjecanje.

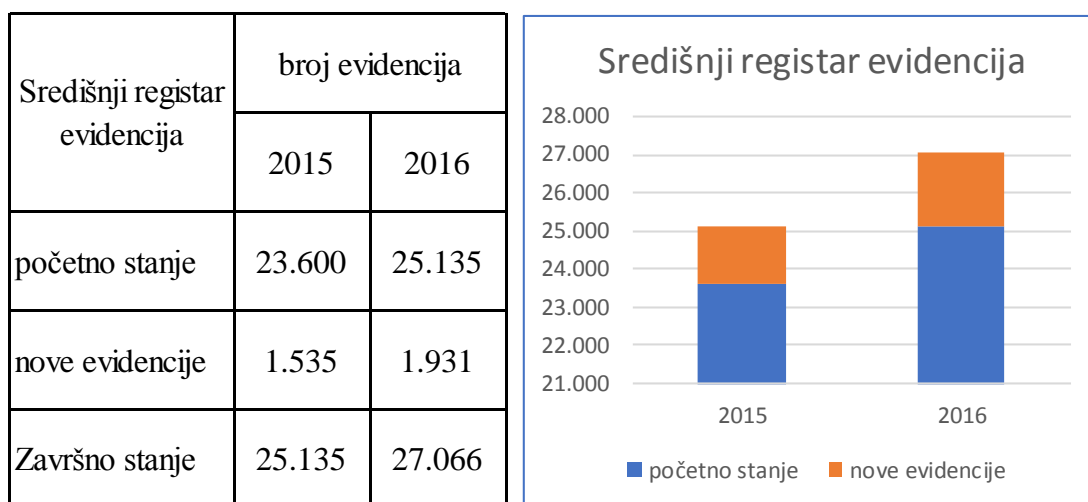
Tijekom nadzora iskazane su primjedbe voditelju zbirke osobnih podataka nogometni klub koji je imenovao službenika za zaštitu osobnih podataka ali o tom imenovanju nije kao što je zakonom propisano izvijestio Agenciju. Također, ukazano je na potrebu dopune Ugovora s izvršiteljem obrade u svrhu definiranja obveze na čuvanje povjerljivosti osobnih podataka (sukladno čl. 10. Zakona o zaštiti osobnih podataka), kao i na potrebu izvršenja obveza iz čl. 14. i čl. 16. Zakona o zaštiti osobnih podataka vezano uz dostavu evidencija o zbirkama osobnih podataka koje vodi u djelokrugu svog poslovanja. Voditelju zbirke osobnih podataka nogometni klub ukazano je i na potrebu odgovarajućeg isticanja obavijesti/uputa ispitanicima prije kupovine ulaznica (putem web stranice nogometnog kluba ili na mjestima za prodaju ulaznica) o personalizaciji istih (glede pravnog temelja, svrhe obrade, opsega osobnih podataka i dr.).

3.2. SREDIŠNJI REGISTAR EVIDENCIJA O ZBIRKAMA OSOBNIH PODATAKA

Sukladno članku 16. Zakona voditelj zbirke osobnih podataka je obvezan za svaku zbirku osobnih podataka koju vodi uspostaviti evidenciju i u propisanom roku dostaviti je Agenciji. U članku 16.a. navedeni su izuzeci od dostavljanja evidencija. Temeljem članka 18. Zakona Agencija vodi Središnji registar evidencija o zbirkama osobnih podataka.

Tijekom 2016. godine u Središnji registar evidencija o zbirkama osobnih podataka prijavljeno je 1.931 novih zbirki osobnih podataka što je porast za 25,8% u odnosu na 2015. godinu kada ih je prijavljeno 1.535. Ukupan broj evidencija o zbirkama osobnih podataka upisanih u Središnji registar zaključno s 31.12.2016. je 27.066, što je za 7,7% više u odnosu na 2015. godinu sa 25.135.

Također u blagom porastu je i broj registracija voditelja zbirki osobnih podataka, tako da je u 2016. godini zabilježeno 828 novih registracija što je porast za 0,36% u odnosu na 2015. godinu, kada ih je bilo 825.

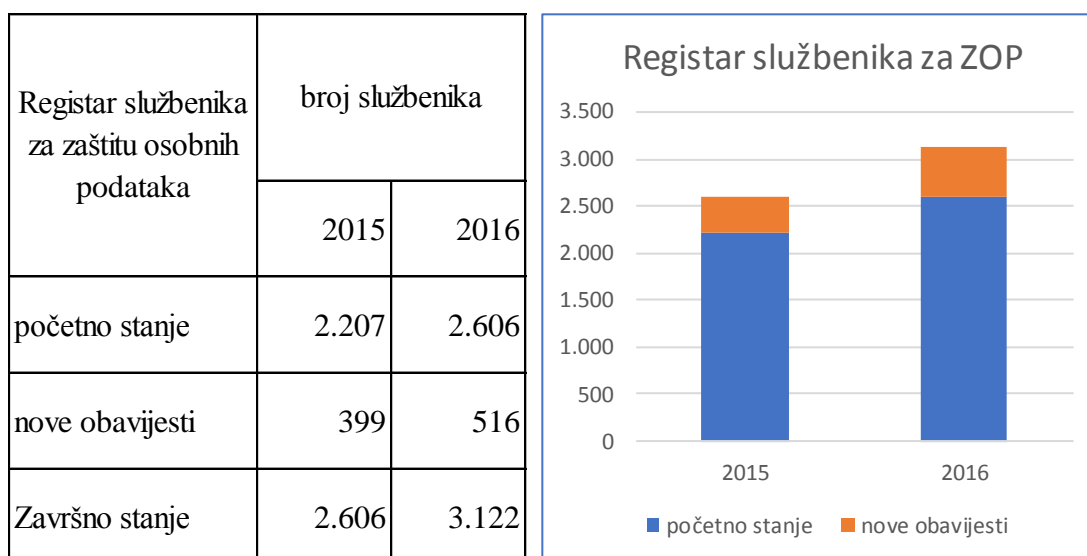

3.3. REGISTAR SLUŽBENIKA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

Temeljem članka 18.a. Zakona voditelj zbirki osobnih podataka obvezan je imenovati službenika za zaštitu osobnih podataka i o tome obavijestiti Agenciju u propisanom roku. U istom članku navedeni su izuzeci od imenovanja službenika za zaštitu osobnih podataka.

Temeljem članka 18.a. Zakona Agencija vodi registar službenika za zaštitu osobnih podataka.

Tijekom 2016. godine Agencija je zaprimila 669 obavijesti o imenovanju službenika za zaštitu osobnih podataka, od čega je bilo 516 novih obavijesti, te 153 obavijesti o promjeni podataka prethodno registriranih službenika za zaštitu osobnih podataka.

U odnosu na 2015. godinu kada je zaprimljeno ukupno 399 obavijesti o imenovanju novih službenika za zaštitu osobnih podataka, u 2016. godini bilježi se porast primitka obavijesti od 12,6%.

3.4. NADZORNE AKTIVNOSTI PREMA ČLANKU 37. UREDBE O HVIS-U

Sukladno planiranim aktivnostima (u odnosu na razmjor postojećih obveza i raspoloživih proračunskih sredstava AZOP-a) tijekom 2016. godine proveden je pretežit dio nadzora prema obvezama utvrđenim Uredbom o HVIS-u odnosno akceptiran kao pretpostavka zadovoljenja zahtjeva unutar schengenskog *acquisa* glede viznog informacijskog sustava (prema Uredbi (EZ) broj 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 09. srpnja 2008. godine o Viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka između država članica o kratkotrajnim vizama).

Potrebno je naglasiti da su odredbe stavka 2. članka 37. Uredbe o Hrvatskom viznom informacijskom sustavu (HVIS) („Narodne novine“ 36/13) odnosno na obveze nadzora Agencije za zaštitu osobnih podataka sadržajno odgovarajuće odredbama točke 2. članka 41. Uredbe (EZ) broj 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 09. srpnja 2008. godine o Viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka između država članica o kratkotrajnim vizama.

Slijedom dostavljenih podataka iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova (Sektora konzularnih poslova, Službe za vize) s pregledom diplomatsko-konzularnih predstavništava (DKP) Republike Hrvatske s označenom relevantnošću za vize i brojem izdanih viza u 2013., 2014. i 2015. godini koji pokazatelji su temeljni elementi za planiranje i provedbu nadzornih aktivnosti Agencije kao nadzornog tijela za zaštitu osobnih podataka propisanih člankom 37. Uredbe o Hrvatskom viznom informacijskom sustavu (HVIS), provedeni su nadzori nad

obradom i provođenjem zaštite osobnih podataka (uključujući i informiranje ispitanika kao i omogućavanja primjene prava ispitanika) u DKP-ima Republike Hrvatske u Republici Kosovo (Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Republici Kosovo, Priština), Ruskoj Federaciji (Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Ruskoj Federaciji, Moskva), Indoneziji (Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Indoneziji, Jakarta), Ukrajini (Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Ukrajini, Kijev), te u Kini i Indiji (Veleposlanstva Republike Hrvatske u Kini, Peking i Indiji, New Delhi).

Navedenim nadzornim aktivnostima do kraja 2016. godine obuhvatilo se ukupno osam DKP-a unutar prvih jedanaest po broju izdanih viza (prve kategorije) te su provedeni nadzori u DKP-ima koji su pokrili oko 80% ukupnih zahtjeva za vizama u prethodnom trogodišnjem prosjeku.

Predmetni nadzori provedeni su izravno na terenu u prostorima predmetnih DKP-a od strane nadzornog tima AZOP-a sa aspekta i pravne i informatičke (informacijske sigurnosti) komponente nadzora kao i usklađenosti sa schengenskim acquisom te schengenskim zahtjevima i standardima podjednako i glede fizičke i tehničke sigurnosti prostora, uređaja i procesa.

Konkretno predmetnim nadzorima (prema situaciji na terenu) obuhvaćeni su:

- načini informiranja podnositelja zahtjeva za vizu o obradi osobnih podataka i njihovim pravima (prema odredbama članaka 19. i 20. Zakona o zaštiti osobnih podataka te članaka 35. i 36. Uredbe o HVIS-u);
- sadržaj pruženih informacija podnositeljima zahtjeva za vizu/ispitanicima;
- akreditiranje izvršitelja obrade (turističke agencije i/ili ESP – „external service provider“ za usluge viznih centara) za posredovanje pri izdavanju viza te njihovo postupanje u odnosu na prikupljanje (obradu) i zaštitu osobnih podataka podnositelja zahtjeva za vizu/ispitanika;
- fizička i tehnička sigurnost/zaštita osobnih podataka (uključivo pristup i ulaz u službene prostorije DKP-a, pristup/akreditacija i korištenje informacijskog sustava HVIS od strane ovlaštenih službenika DKP-a, obrada i zaštita osobnih podataka glede video nadzornog sustava, funkcioniranje i zaštita informatičke i komunikacijske opreme DKP-a koja se koristi za obradu osobnih podataka, čuvanje i zaštita te arhiviranje/zbrinjavanje spisa/predmeta i druge dokumentacije i zapisa koji sadrže osobne podatke i dr.);
- operativna postupanja (glede obrade i zaštite osobnih podataka) ovlaštenih službenika DKP-a u procesu prikupljanja i obrade osobnih podataka podnositelja zahtjeva za vizu/ispitanika tijekom postupka podnošenja zahtjeva za vizu, tijekom postupka obrade zahtjeva za vizu te tijekom izdavanja vize i završavanja konkretnog predmeta;
- prikupljanje/obrada i zaštita osobnih podataka hrvatskih državljana koji se odnose na konzularne poslove DKP-a (npr. postupci odnosni na izdavanje putovnica, putnih listova i dr.);
- tzv. „business continuity“ tj. načini postupanja odnosni na prikupljanje/obradu i zaštitu osobnih podataka kod problema sa funkcioniranjem informacijskih i/ili komunikacijskih sustava te napajanja energijom;
- postupanja u slučaju kvara ili zamjene informatičke opreme (koja se koristi za obradu osobnih podataka);

- najavljena, započeta ili dovršena implementacija građevinskih radova i preinaka (u skladu sa schengenskim zahtjevima i standardima) te opremanje sigurnosnom i dr. opremom.

Slijedom utvrđenog tijekom provedenih nadzora iskazani su tome odgovarajući zaključci odnosno preporuke (notirani i u zapisnicima o nadzoru), primjerice:

- potreba da voditelj zbirki osobnih podataka unutar poduzimanja (prema odredbama članka 18.a Zakona o zaštiti osobnih podataka) potrebnih tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka na odgovarajući način internim aktom regulira uporabu sustava video nadzora te također sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka odgovarajuće označi da je prostor pod video nadzorom (npr. naljepnicom, natpisom i sl.);
- potreba da voditelj zbirki osobnih podataka radi točnosti i potpunosti informacija koje su dostupne ispitanicima/podnositeljima zahtjeva za vizu (uključivo i od strane viznih centara) provjeri i inicira provedbu usklađenja (ispravke ili dopune) sadržaja na internet stranicama (npr. „FAQ“ - najčešća pitanja na engleskom jeziku u dijelu odnosnom na jamstveno pismo) kao i na obrascima (npr. glede prijevoda na jezik države domaćina i informacija o Agenciji za zaštitu osobnih podataka kao nacionalnom nadzornom tijelu i njegovim kontaktima);
- preporuka da voditelj zbirki osobnih podataka u cilju pojačavanja mjera sigurnosti i zaštite osobnih podataka sadržanih u HVIS-u izvrši izmjene u radu istog sustava na način da se nakon određenog vremena neaktivnosti prijavljenog korisnika sustav sam zaključa (tzv. „session time-out“) te za nastavak rada je tada potrebno ponovno prijavljivanje ovlaštenog korisnika;
- preporuka da voditelj zbirki osobnih podataka u cilju pojačavanja mjera sigurnosti i zaštite osobnih podataka sadržanih u HVIS-u donese interni akt odnosan na sigurnosno prihvatljive načine uništavanja/zbrinjavanja građe nakon protoka razdoblja propisanog za čuvanje arhiviranih spisa/predmeta (uključivo i definiranje odgovarajućih mjera i procedura pripreme građe za uništavanje kao i transporta iste ako se uništavanje provodi izvan prostorija veleposlanstva i dr.);
- preporuka je u cilju pojačavanja mjera sigurnosti i zaštite osobnih podataka sadržanih u HVIS-u dodatno sigurnosno ojačati (tamo gdje postoji deficit) elemente fizičke i tehničke zaštite (npr. odgovarajućim pojačanjem zaštitnih elemenata postojećih vrata, dodatnom ugradnjom protuprovalnih vrata i sl.) tj. što skorije provesti potrebne građevinske radove preinaka u skladu sa schengenskim zahtjevima i standardima (npr. protuprovalna vrata, pregrade, sigurnosna stakla i dr.) te opremanje sigurnosnom i dr. opremom (npr. video nadzorni sustav i alarmni/dojavni sustav) koje se provodi kako bi se ostvarila i jamčila usklađenost sa schengenskim zahtjevima i standardima podjednako i glede fizičke i tehničke sigurnosti prostora (uključivo i prikupljenih i obrađivanih te arhiviranih osobnih podataka) i osoblja uz istovremeno ukupnu bolju sigurnost i funkcionalnost i sa aspekta zaštite osobnih podataka (prema odredbama članka 18. Zakona o zaštiti osobnih podataka glede potrebnih tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka);
- preporuka je u cilju pojačavanja mjera sigurnosti i zaštite osobnih podataka sadržanih u HVIS-u osigurati na odgovarajući način pristup prostoru arhive samo ovlaštenim službenicima (npr. kontrolom pristupa uporabom kartice ili šifre) uz dodatnu uporabu video nadzora na ulazu u prostor arhive;
- preporuka je u cilju osiguranja autonomnog kontinuiteta u radu računala (radne stanice) koja su predefiniрана za pristup HVIS-u kao i na isto odnosne serverske i komunikacijske opreme osigurati uređaje za besprekidno napajanje (UPS) istih;

- preporuka je u cilju učinkovitosti razmjene informacija putem pristupa HVIS-u (koji je centralno smješten u MVEP-u) pri postupku obrade zahtjeva za vizu, osigurati takvu brzinu pristupa internetu (iz lokacije obrade zahtjeva) koja će omogućiti nesmetanu komunikaciju bez usporenja i prekida veze unutar iste sesije čime se smanjuje i rizik od pogrešnih unosa pri višekratnom ponavljanju predradnji za obradu pojedinog zahtjeva za vizu;
- preporuka je u cilju bolje dostupnosti informacija odnosnih na prava ispitanika (prava na obavijest, ispravak ili brisanje osobnih podataka) kao i glede podnošenje zahtjeva za ostvarenje tih prava, osigurati njihovu dostupnost isticanjem i na oglasnoj ploči.

3.5. SCHENGENSKA EVALUACIJA RH U PODRUČJU ZAŠTITE PODATAKA

U veljači 2016. (21. do 26. veljače 2016.) provedena je evaluacija Republike Hrvatske o primjeni schengenske pravne stečevine u području zaštite podataka prema Provedbenoj odluci Komisije od 09.12.2015. o određivanju prvog dijela godišnjeg programa evaluacije za 2016. u skladu s člankom 6. Uredbe Vijeća (EU) br. 1053/2013 od 07. listopada 2013. o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine.

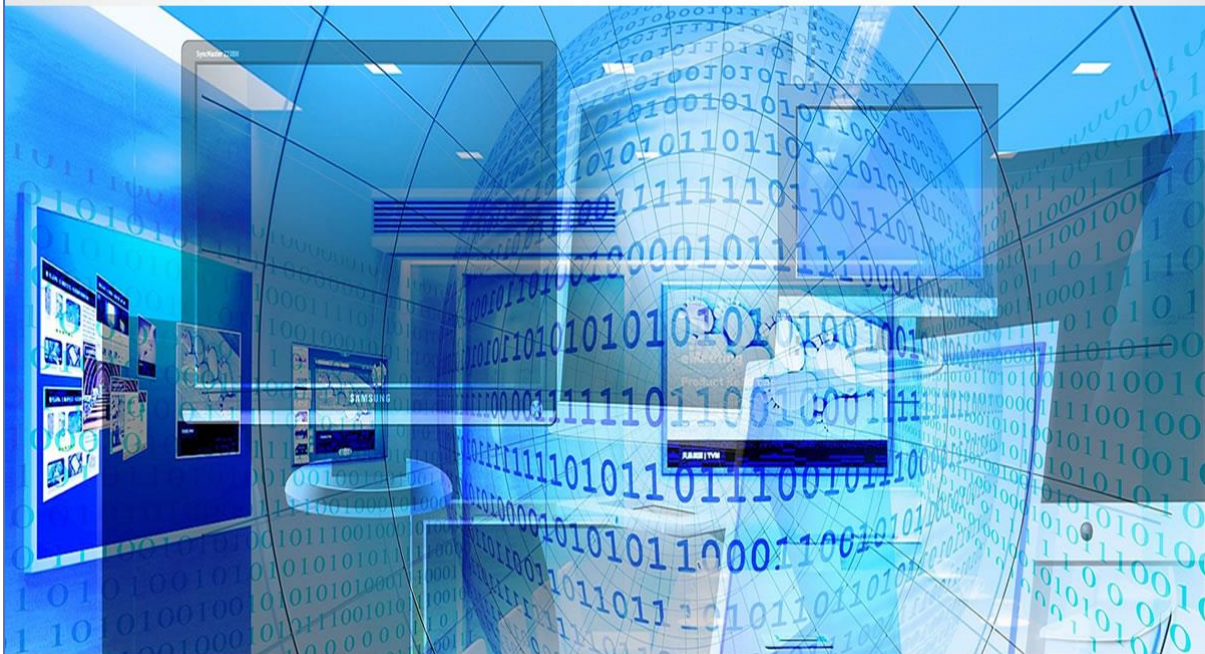
Prije same terenske evaluacije u Republici Hrvatskoj, od strane Republike Hrvatske i njezinih nadležnih tijela uključujući i Agenciju kao nacionalno nadzorno tijelo u području zaštite osobnih podataka pripremljeni su i dostavljeni odgovori na Standardni upitnik u skladu s člankom 9. Uredbe Vijeća (EU) br. 1053/2013 od 7. listopada 2013. o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine propisan Provedbenom odlukom Komisije od 11. srpnja 2014. (ukupno 384 pitanja odnosnih na područja: Upravljanje vanjskim granicama, Povratak i readmisija, Schengenski informacijski sustav II, Zajednička vizna politika, Policijska suradnja, Zaštita podataka, Pravosudna suradnja, Zakonodavstvo o vatrenom oružju, Djelovanje tijela koja primjenjuju schengensku pravnu stečevinu).

Na temelju pozitivnog Izvješća evaluacijskog tima (sastavljenog od predstavnika Europske komisije koji su i vodili evaluacijski tim te predstavnika (stručnjaka) država članica EU kao i promatrača iz ureda EDPS-a) u kojem su utvrđeni samo nalazi iz kategorije usklađeno („compliant“) i usklađeno ali sa potrebom unaprjeđenja („compliant but improvement necesery“) a u kojem nije utvrđen niti jedan nalaz iz kategorije neusklađeno („non compliant“), nakon provedenog predstavljanja i rasprava o Izvješću o izvršenoj evaluaciji Republike Hrvatske u području zaštite podataka, u Bruxelles-u na Schengenskom odboru (06. rujna 2016. godine) na poslijetku je Izvješće prihvaćeno kao pozitivno te je od Vijeća Europske Unije donesena i Provedbena odluka Vijeća o utvrđivanju preporuka za uklanjanje nedostataka utvrđenih u evaluaciji Republike Hrvatske u pogledu ispunjavanja nužnih uvjeta za primjenu schengenske pravne stečevine u području zaštite podataka (preporuke u vezi sa Agencijom kao nacionalnim nadzornim tijelom za zaštitu osobnih podataka, pravima ispitanika, MUP-om i MVEP-om kao voditeljima zbirki osobnih podataka te Viznim informacijskim sustavom i Schengenskim informacijskim sustavom, jačanjem svijesti građana i međunarodnom suradnjom). Značajan dio preporuka sadržan u Provedbenoj odluci Vijeća već je proveden tijekom 2016. godine.

Važno je za istaknuti da je uspješan ishod schengenske evaluacije u području zaštite podataka kao prvom od područja evaluacije Republike Hrvatske kao preduvjeta i podloge za odluku o pristupanju Republike Hrvatske u schengenski prostor/režim bio i temeljni uvjet za

operativni nastavak tj. otpočinjanje evaluacijskih postupaka i u ostalim evaluacijskim područjima (Upravljanje vanjskim granicama, Policijska suradnja, Zajednička vizna politika i dr.) te je stoga na temelju pozitivnog evaluacijskog izvješća glede područja zaštite podataka proces cjelokupne evaluacije Republike Hrvatske za pristupanje Schengenu (kroz evaluacijske aktivnosti u preostalim evaluacijskim područjima) nastavljen bez zadržki.

VODIČ ZA OSTVARIVANJE PRAVA PRISTUPA

SCHENGENSKI INFORMACIJSKI SUSTAV II

Naslovnica brošure „Vodič za ostvarivanje prava pristupa - Schengenski informacijski sustav II“ nastala u sklopu priprema Republike Hrvatske za primjenu Schengenskog informacijskog sustava - SIS II

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

Agencija kao nacionalno nadzorno tijelo odgovorno za zaštitu osobnih podataka sustavno prati uređenje zaštite osobnih podataka u zemlji i inozemstvu i surađuje s tijelima nadležnim za nadzor nad zaštitom osobnih podataka u EU i drugim zemljama.

Suradnja s nadzornim tijelima za zaštitu osobnih podataka zemalja članica EU je prijemom Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU postala obvezujuća, što zahtijeva i veće izdatke iz proračuna Agencije.

Svi ovdje navedeni službeni posjeti, sastanci i službena putovanja se ulaskom Republike Hrvatske u EU smatraju obveznima, te se aktivno sudjelovanje na istima smatra ispunjavanjem obveza preuzetih iz pravne stečevine EU.

Agencija je tijekom 2016. godine postupila po ukupno **316 predmeta** iz područja međunarodne suradnje s tijelima nadležnima za nadzor obrade osobnih podataka iz država članica Europske unije, institucijama EU te međunarodnim organizacijama i drugim zemljama, neposredno ili putem domaćih nadležnih institucija (poput Ministarstva vanjskih i europskih poslova), te zaprimila i riješila **67 predmeta** u svezi iznošenja osobnih podataka iz Republike Hrvatske.

4.1. SURADNJA S TIJELIMA EU I NADZORNIM TIJELIMA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U ZEMLJAMA ČLANICAMA EU I DRUGIM ZEMLJAMA

4.1.1. Radna skupina iz članka 29. Direktive 95/46/EZ

Odredbama članka 29. Direktive 95/46/EZ osnovana je Radna skupina za zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka (dalje u tekstu: Radna skupina iz članka 29.). Ta Radna skupina je savjetodavno tijelo za područje zaštite osobnih podataka i privatnosti u čijem radu sudjeluju predstavnici neovisnih nadzornih tijela zemalja članica EU i Europskog nadzornika za zaštitu osobnih podataka. Imajući u vidu činjenicu da Direktiva 95/46/EZ egzistira više od 20 godina te da je u tom razdoblju tehnološki progres „prerastao“ ovaj pravni instrument, razumljiv je utjecaj ove radne skupine. Navedena Radna skupina iz članka 29. je u svom radu usmjerena na ujednačavanje postupanja zemalja članica po svim aktualnim pitanjima odnosnim na područje zaštite osobnih podataka te s tim u vezi daje mišljenja za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka.

Sudjelovanje na sjednicama Radne skupine iz članka 29. razumijeva se obveznim, posebno nakon primanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU.

Agencija je tijekom 2016. godine, u skladu sa svojim financijskim mogućnostima, nastavila sudjelovati na sastancima Radne skupine iz članka 29. te je sudjelovala na ukupno **6 sastanaka** (104, 105., 106., 107., 108 i jednoj izvanrednoj sjednici) na kojima se raspravljalo o aktualnim pitanjima odnosnim na područje zaštite osobnih podataka. Svrha svih sastanaka je iznijeti i raspraviti aktualne teme odnosne na područje zaštite osobnih podataka koje su pripremile podskupine koje djeluju u okviru Radne skupine iz članka 29.

Na **104. sastanku** (Bruxelles, 03-04. veljače 2016.):

a) Predstavljen je i usvojen Radni program za 2016-2018. godinu (poveznica: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2016/wp235_en.pdf) u kojem je posebno naglašeno kako će novi reformski okvir kojeg čine Uredba o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka) i Direktiva o zaštiti pojedinaca pri obradi osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka, čija će puna primjena u svibnju 2018. uvelike utjecati na strukturu i rad Radne skupine iz članka 29. U istome je najavljeno kako će ovo prijelazno razdoblje zahtijevati od svih podskupina koje djeluju u okviru Radne skupine iz članka 29., izdavanje smjernica i ostalih sredstava kako bi se organizirala buduća suradnja među nacionalnim tijelima za zaštitu osobnih podataka i osigurala konzistentnost u provedbi nove Opće uredbe o zaštiti podataka.

b) **Izjava o akcijskom planu 2016 vezano za primjenu Opće Uredbe** (poveznica: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2016/wp236_en.pdf) kojom je Radna skupina iz članka 29. (WP29) predstavila aktivnosti u smislu izdavanja smjernica i ostalih sredstava za primjenu nove Opće uredbe kako bi ista bila učinkovita već početkom 2018. godine. Akcijski plan se sastoji od četiri komponente: 1. Uspostavljanje strukture Europskog odbora za zaštitu podataka u smislu administracije (IT, ljudski resursi, sporazumima o razni usluge i proračunu), 2. Priprema one-stop-shop-a i mehanizma konzistentnosti, 3. Izdavanje smjernica za voditelje i izvršitelje obrade i 4. Vidljivost i prepoznatljivost Europskog odbora za zaštitu podataka kao ključne figure u dosljednoj primjeni Opće uredbe.

Na **105. sastanku** (Bruxelles, 12-13. travnja 2016.):

a) Usvojen je **Radni dokument 01/2016 o opravdanosti miješanja u temeljna prava na privatnost i zaštitu podataka kroz nadzorne mjere prilikom prijenosa osobnih podataka (European Essential Guarantees)** u kojem su navedena četiri temeljna europska jamstva u prijenosu osobnih podataka, a ona su kako slijedi: 1. Obrada mora biti zasnovana na jasnim, preciznim i dostupnim pravilima, 2. Obrada mora biti neophodna i razmjerna (legitimnim) ciljevima, 3. Mora postojati neovisni mehanizam nadzora, 4. Trebaju postojati djelotvorna pravna sredstva za pojedinca. Zaključno, u dokumentu se iznosi kako aktivnosti koje krše ove europske temeljne garancije predstavljat će neopravdano miješanje u temeljna prava iznimno u slučajevima odnosima na održavanje nacionalne sigurnosti i prikupljanje podataka u obavještajne svrhe.

b) Završeno je i usvojeno **Mišljenje 01/2016 o Nacrtu Odluke o adekvatnosti „EU-SAD Štit privatnosti“** (poveznica: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2016/wp238_en.pdf) u kojem Radna skupina iz članka 29. pozdravlja poboljšanja koja su donijeli mehanizmi Štita privatnosti u odnosu na odluku o Sigurnoj luci. U navedenom Mišljenju Radna skupina izrazila je **zabrinutost** i zatražila je **razna pojašnjenja**. Radna skupina zahvaljuje Komisiji i tijelima iz SAD-a jer su ih uvažili prilikom izrade zadnje verzije dokumenata o Štitu privatnosti. Međutim, **određeni broj pitanja ostaje otvoreno** u vezi s obradom podataka u komercijalne svrhe i za pristup javnih vlasti SAD-a podacima koji su izneseni iz EU-a.

Što se tiče komercijalnih aspekata, Radna skupina žali što na primjer nedostaju posebna pravila o automatiziranim odlukama i o općem pravu na prigovor. Također ostaje nejasno kako se načela Štita privatnosti primjenjuju na izvršitelje obrade.

Što se tiče pristupa javnih vlasti SAD-a podacima koji su izneseni u SAD na temelju Štita privatnosti, Radna skupina je očekivala stroža jamstva koja se odnose na neovisnost i ovlasti Pravobranitelja. Što se tiče nefiltriranog prikupljanja osobnih podataka, Radna skupina naglašava obavezu ODNI-a (Ureda ravnatelja obavještajnih zajednica) da ne provodi masovna i neselektivna prikupljanja osobnih podataka. Ipak, žali za nedostatkom konkretnih jamstava da takva praksa ne postoji.

Na **106. sastanku** (Bruxelles, 07-08. lipnja 2016.):

a) Usvojeno je **Mišljenje 02/2016 o objavljivanju osobnih podataka u svrhe transparentnosti u javnom sektoru** (poveznica: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2016/wp239_en.pdf) koje je izradila Agencija. Ovo Mišljenje objašnjava kako primijeniti načela zaštite podataka na obradu i objavljivanje osobnih podataka u svrhe transparentnosti u javnom sektoru, posebno u vezi s mjerama protiv korupcije i upravljanjem i sprječavanjem sukoba interesa. Mišljenje se ne bavi pitanjem koji podaci bi trebali biti dostupni prema zakonima država članica EU o pristupu javnim podacima/slobodi informacija, ne ograničava dostupnost takvih informacija u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, te ne obuhvaća primjenu Uredbe 45/2001 i Uredbe 1049/2001 koje se odnose na institucije i tijela EU. U Mišljenju se također daju preporuke zasnovane na općem razumijevanju okvira zaštite osobnih podataka u kojemu se odvija takva obrada. Prijevod navedenog Mišljenja dostupan je na poveznici: <http://azop.hr/obavijesti/detaljnije/misljenje-02-2016-o-objavljivanju-osobnih-podataka-u-svrhe-transparentosti> a izrađen je i prihvaćen u okviru rada Podskupine za e-Vladu.

b) Usvojeno je **Mišljenje 03/2016 o evaluaciji i pregledu Direktive o e-Privatnosti** (poveznica: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2016/wp240_en.pdf) iz kojeg je razvidno kako Radna skupina iz članka 29. podržava stajalište Europske komisije o potrebi za posebnim pravilima za elektroničke komunikacije u EU. U navedenom Mišljenju iznosi se položaj Radne skupine iz članka 29. o ključnim problemima povezanim s pregledom Direktive 2002/58/EZ o privatnosti i elektroničkim komunikacijama (Direktiva o e-privatnosti). Između ostalog, u istome se navodi kako je potreban pametniji, jasniji i jači okvir te veća jasnoća i bolja provedba Direktive o e-Privatnosti kako bi se osigurala povjerljivost naše komunikacije, što je temeljno pravo utvrđeno u članku 7. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Važnost povjerljivosti komunikacije, kako je propisano člankom 7. Povelje sve više raste kako se povećava uloga elektroničke komunikacije u našem društvu i gospodarstvu. Osim toga, također se navodi kako su potrebne odredbe za nadopunu i, gdje je to potrebno, detaljnije određivanje zaštite prema Općoj uredbi o zaštiti podataka.

Na **izvanrednoj sjednici** (Bruxelles, 25. srpnja 2016.):

Usvojena **Izjava o odluci Europske komisije o EU-SAD Štitu privatnosti** u kojoj Radna skupina iz članka 29. navodi da iako je Radna skupina utvrdila da postoji vidljiv napredak u odnosu na ukinutu „Odluku o Sigurnoj luci“ (eng. Safe Harbour), istaknula je da i dalje postoje velike manjkavosti u pogledu zaštite koju se pruža prilikom obrade osobnih podataka u komercijalne svrhe i prilikom pristupa istima od strane državnih tijela iz SAD-a. Nadalje, prema ocjeni radne skupine dokumentima koji zajedno čine sporazum EU-SAD Štit

privatnosti, nedostaju jasnoća i konzistentnost. Zaključno, Radna skupina poziva Komisiju na rješavanje istaknutih nedostataka i pružanje pojašnjenja, te da ispravi manjkavosti nacрта Odluke o adekvatnosti zaštite koju pruža sporazum EU-SAD Štit privatnosti, sve to s ciljem da se Štitom privatnosti osigura zaštitu osobnih podataka ekvivalentnu onoj koja se pruža u Europskoj uniji.

Na **107. sastanku** (Bruxelles, 27-28. rujna 2016.):

a) Sukladno odluci Vijeća Europske unije koje je 2. prosinca 2016. donijelo odluku kojom je Europsku uniju ovlastilo za sklapanje takozvanog Krovnog sporazuma (Umbrella Agreement) kojim se uspostavlja sveobuhvatan okvir za zaštitu podataka u aktivnostima kaznenopravnih tijela, Radna skupina iz članka 29. usvojila je **Izjavu o EU-SAD „Krovnom sporazumu“** (poveznica: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/press-material/press-release/art29_press_material/2016/20161026_statement_of_the_wp29_on_the_eu_umbrella_agreement_en.pdf). U svojoj Izjavi naglašava kako pozdravlja ovaj značajan prvi korak ka postizanju visoke razine zaštite osobnih podataka u kontekstu suradnje u provedbi zakona sa Sjedinjenim Američkim Državama. Isto tako, otvoreni su i za primanje daljnjih pojašnjenja o tome kako je Sporazum u skladu s temeljnim pravima EU. U Izjavi su također najavili da će nakon usvajanja Sporazuma, WP29 posvetiti posebnu pozornost provedbi i usvojenim mjerama nadzora kako bi se osigurala učinkovita zaštita prava ispitanika a posebice u odnosu na sudsku zaštitu pred sudovima SAD-a u slučaju da određeno tijelo u SAD-u uskrati pristup ili ispravak, ili nezakonito objavi njihove osobne podatke.

b) Usvojeno je i javno objavljeno **Priopćenje za javnost vezano za obradu osobnih podataka od strane Yahoo-a i Whatsapp-a**. Konkretno u pismu upućenom Whatsappu-u izrazili su svoju iskrenu zabrinutost vezano za razmjenu podataka svojih korisnika sa Facebook-om u svrhe koje nisu navedene u Uvjetima pružanja usluge i Pravilima privatnosti. Tražili su njihovo očitovanje kao i pravni temelj na kojem baziraju takvu razmjenu podataka.

U pismo upućenom Yahoo-u, Radna skupina iz članka 29. izrazila je svoju zabrinutost glede povrede osobnih podataka iz 2014., pri čemu su ukradeni osobni podaci povezani s najmanje 500 milijuna Yahoo.Inc korisnika, uključujući i veliki broj korisnika iz EU. Stoga je Radna skupina iz članka 29. zatražila od te tvrtke razumijevanje i zamolila da podnese izvješće o svim aspektima navedenih povreda osobnih podataka te da također obavijesti zainteresirane korisnike o štetnim učincima i da surađuje sa svim nacionalnim tijelima za zaštitu podataka u vezi s istragama i / ili istraživanjima.

O navedenim temama dalje će se raspravljati na Podskupini za suradnju (*Enforcement subgroup*).

Na **108. sastanku** (Bruxelles, 12-13. prosinca 2016.)

Posebnost predmetnog sastanka je u tome što je fokus pažnje bio na dvije teme: **Opća uredba o zaštiti osobnih podataka**, uključujući raspravu o osnivanju novog Europskog odbora za zaštitu osobnih podataka (EDPB), i **Štit privatnosti**

a) Na predmetnoj sjednici je naglašena potreba za međusobnom suradnjom svih DPA-ova pri osnivanju novog tijela EDPB-a, što uključuje uzajamnu pomoć, zajedničko djelovanje i *one-stop shop*. Važno je naglasiti kako je u fazi priprema za primjenu mehanizma

konzistentnosti. Također, podskupini za budućnost privatnosti dan je mandat za pripremu Pravilnika (eng. *rules of procedure*) novoosnovanog tijela.

b) Vezano za Štit privatnosti, završila su se dodatna pitanja za Ministarstvo trgovine SAD-a, Saveznu trgovinsku komisiju te Ured direktora nacionalnih obavještajnih zajednica o komercijalnim aspektima ugovora. Podskupina za međunarodni prijenos podataka dobila je mandat za pripremu obrasca za žalbe pojedinaca, koji smatraju da su im povrijeđena njihova prava, a koje će uputiti Pravobranitelju za zaštitu osobnih podataka u SAD-u (eng. Ombudsperson).

Također, na predmetnom sastanku izabrani su novi potpredsjednici Radne skupine iz članka 29. te su izabrani: g Willem Debeuckelaere (DPA Belgija) i g Ventsislav Karadjov (DPA Bugarska) koje je svojim glasom podržala i predstavnica AZOP-a.

Naslovnica brošure „Vodič za građane: EU-SAD Štit privatnosti“ nastala povodom odluke Europske komisije o primjerenosti zaštite u okviru europsko-američkog sustava zaštite privatnosti u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

4.1.2. Podskupine uspostavljene u okviru Radne skupine iz članka 29.

Osim neposrednog sudjelovanja predstavnika Agencije na sjednicama Radne skupine iz članka 29., Agencija je aktivno sudjelovala i u drugim oblicima suradnje, kao što su razmjena informacija, ispunjavanje upitnika, davanje komentara na kreiranje vodiča/smjernica dostavljenih od strane tajništva Radne skupine iz članka 29. i drugih nacionalnih tijela država članica. Također, Agencija je u skladu s postupovnim pravilima Radne skupine iz članka 29. sudjelovala i u donošenju odluka, bilo glasovanjem na samim sjednicama, bilo glasovanjem elektroničkim putem (tzv. pisanom procedurom) o usvajanju relevantnih dokumenata te je sudjelovala u radu ukupno šest podskupina koje djeluju u okviru navedene Radne skupine.

a) Podskupina za međunarodne prijenose podataka (*International transfer subgroup – ITS*)

Ova podskupina u koordinaciji s drugim relevantnim podskupinama ima zadaću praćenja i davanja prijedloga za sva pitanja u vezi iznošenja osobnih podataka u treće zemlje. U prethodnom razdoblju rad ove podskupine je fokusiran na posljedice presude Suda EU-a u predmetu Schrems u vidu iznošenja osobnih podataka izvan EU-a. Također su u tom smislu analizirani instrumenti za iznošenje podataka poput standardnih ugovornih klauzula, smjernica za izradu obvezujućih korporativnih pravila, odluke o adekvatnosti zaštite i drugi. Posebna obveza ove podskupine je bila analiza Štita privatnosti (Privacy Shield) kao novog instrumenta za iznošenje osobnih podataka u SAD te daljnje praćenje njegove primjene.

Ova podskupina je u 2016. izradila nacrt Mišljenja 01/2016 o Štitu privatnosti i nacrt radnog dokumenta 01/2016 o opravdanosti zadiranja u temeljna prava o zaštiti privatnosti i osobnih podataka putem mjera nadzora prilikom prenošenja osobnih podataka (Europska temeljna jamstva).

b) Podskupina za suradnju (*Cooperation subgroup*)

U 2016. godini glavna zadaća ove podskupine je koordinacija suradnje između nadzornih tijela i priprema dokumenata za osiguranje ujednačenog postupanja i prakse u okviru Opće uredbe o zaštiti podataka. Pored organizacije radionica i sličnih aktivnosti, zadaće ove podskupine su fokusirane na pitanja poput određivanja kriterija za određivanje vodećeg nadzornog tijela, ujednačenih obrazaca za podnošenje pritužbi i kriterija za izricanje novčanih upravnih kazni i drugih sankcija sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka.

c) Podskupina za granice, putovanja i provedbu zakona (*Border, Travel and Law Enforcement subgroup*)

Teme sastanaka i dokumenti na kojima se radi vezani su uz slijedeće akte:

– **Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/1250 od 12. srpnja 2016. o primjerenosti zaštite u okviru europsko-američkog sustava zaštite privatnosti u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (priopćeno pod brojem dokumenta C(2016) 4176) - „Štit privatnosti“.** Konkretno, **Mehanizam pravobranitelja za sustav zaštite osobnih podataka** i podnošenje zahtjeva za rješavanjem pojedinačnih pritužbi. U tom smislu radilo se na dokumentu Pravila postupanja središnjeg tijela EU-a za rješavanje pojedinačnih pritužbi (eng. *Rules of procedure*). Također, radilo se na izradi Obrasca za podnošenje pritužbi

(Request form). Nadalje, ova Odluka („Štit privatnosti“) podliježe godišnjem zajedničkom preispitivanju koje će obuhvatiti sve aspekte funkcioniranja europsko-američkog sustava zaštite privatnosti, uključujući primjenu izuzeća od Načela iz razloga nacionalne sigurnosti i za potrebe kaznenog progona te u tom smislu ova podskupina radi na pripremi postupka provođenja prvog godišnjeg preispitivanja

- Direktivu (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP,
- Direktivu (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela te
- Prijedlog Uredbe o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i njihovu odobrenju (ETIAS)

d) Tehnička podskupina (Technical subgroup)

Mišljenja / smjernice na kojima rade predstavnici institucija za zaštitu osobnih podataka zemalja članica vezana su uz teme kako slijedi: Procjena učinaka zaštite osobnih podataka (eng. Data Protection Impact Assessment - DPIA), Prijenos podataka (eng. Data Portability), Nadzor nad zaposlenicima (eng. Employee monitoring) i Direktiva o e-Privatnosti (eng. E-Privacy Directive).

Procjena učinaka zaštite osobnih podataka (DPIA) je dokument kojem je cilj dati smjernice tvrtkama kako napraviti procjenu rizika aktivnosti koje bi mogle utjecati na privatnost pojedinca ili grupe i koje mjere poduzeti za ublažavanje ili uklanjanje istih. **Prijenos podataka** je dokument namijenjen tvrtkama i građanima koji opisuje kako pojedinac (ispitanik) može zatražiti od voditelja zbirke osobnih podataka (tvrtke) prijenos osobnih podataka drugom voditelju, koje je dao ili su prikupljeni za vrijeme dok je bio kod prvog voditelja, te po kojoj osnovi. **Nadzor nad zaposlenicima** navodi koje sve mjere, tehničke i organizacijske, bi bile prihvatljive u primjeni od strane poslodavca u nadzoru zaposlenika, provjeri njegovog identiteta, donošenju odluka o zasnivanju i raskidanju radnog odnosa i dr. **Mišljenje o e-Privatnosti** je dokument odnosan na E-Privacy direktivu koji analizira sve odredbe spomenute regulative i kojim tehnička podskupina raščlanjuje koji dijelovi su sporni, koji diskutabilni a koji predstavljaju značajnu ugrozu privatnosti pojedinca.

Pored spomenutih dokumenata, grupa na sastancima raspravlja o aktualnim pitanjima vezanim uz politike privatnost proizvođača software-a (npr. Microsoft) i aplikacija (npr. WhatsApp) te odlučuje da li je potrebno službeno obraćanje predmetnim tvrtkama u slučaju nekog otvorenog pitanja ili problema o kojem je neka zemlja članica izvijestila grupu.

e) Podskupina za e-Vladu (e-Government subgroup)

Na sastancima se najviše radilo na usvajanju **Kodeksa ponašanja vezano za upotrebu aplikacija kojima se prikupljaju podaci o zdravlju korisnika** a koji je namijenjen pružanju doprinosa zaštiti osobnih podataka. Unutar podskupine zadržao se stav da će Kodeks ponašanja ostati u okviru Direktive 95/46/EZ te da će se isti revidirati tek nakon pune primjene GDPR-a odnosno do osnivanja Europskog odbora za zaštitu podataka. Usvajanje predmetnog dokumenta očekuje se ove godine.

Također, kroz sastanke se raspravljalo o **Kodeksu ponašanja vezano za zaštitu podataka izrađenog od strane GEANT-a** (eng. GEANT Data Protection Code of Conduct)

koji je Radnoj skupini iz članka 29. koji su odlučili uskladiti tekst dokumenta sa novom Općom Uredbom te se usvajanje istog očekuje u 2018. godini.

Smatra se izuzetno korisnim sudjelovati u raspravama i postupcima odobrenja kodeksa ponašanja kako bi iz prve ruke bili upoznati sa istima, uzimajući u obzir dobivanje novih obaveza iz čl. 40. koje za Agenciju donosi nova Opća Uredba o zaštiti podataka.

4.1.3. Odbor iz čl.31 Direktive 95/46/EZ

U 2016. godini predstavnici Agencije sudjelovali su na ukupno **7 sastanaka** (15.01., 29.04., 19.05., 31.05., 29.06., 08.07 i 15.11.) Odbora iz čl 31. Direktive 95/46/EZ o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka, koji su se održali u Bruxellesu.

Kroz navedene sastanke a nastavno na presudu Suda EU-a u predmetu Schrems kojom se instrument Sigurne luke (Safe Harbour) za iznošenje osobnih podataka u SAD proglasio nevaljanim, Komisija je u okviru obvezujućih pregovora s državama članicama putem Odbora iz čl. 31. Direktive 95/46/EZ predstavila nov instrument **Štit privatnosti – Privacy Shield**, a ovaj Odbor je dao svoju suglasnost za njegovu primjenu.

Isto tako, na zadnjem sastanku u 2016. godini u okviru ovog Odbora, Komisija je dobila suglasnost za **izmjenu standardnih ugovornih klauzula i odluka o adekvatnosti** za iznošenje osobnih podataka u treće zemlje, kako bi se navedeni akti uskladili s kriterijima iz presude u predmetu Schrems.

4.1.4. EUROPOL (Europski policijski ured)

Suradnja s Europskim policijskim uredom podrazumijeva sudjelovanje na sjednicama Zajedničkog nadzornog tijela EUROPOL-a – JSB (*The Joint Supervisory Body of European Police Office* – dalje u tekstu: JSB). Tijekom zadnjeg kvartala 2013. godine, sukladno čl. 4 Akta Vijeća 29/2009 Zajedničkog nadzornog tijela EUROPOL-a, imenovani su predstavnici Agencije kao članovi nacionalne delegacije, koji će sudjelovati u radu Zajedničkog nadzornog tijela EUROPOL-a.

Putem imenovanih predstavnika, Agencija je kao nacionalno tijelo za zaštitu osobnih podataka, nastavila suradnju s EUROPOL-om i u 2016. godini, i to sudjelovanjem na plenarnim sjednicama, koje se održavaju u Bruxellesu prema zadanom programu četiri puta godišnje. U 2016. godini Agencija je prisustvovala na ukupno dvije sjednice zajedničkog nadzornog tijela EUROPOL-a.

U 2016. godini predstavnik Agencije, kao član nacionalne delegacije, sudjelovao je u radu zajedničkog nadzornog tijela EUROPOL-a na općoj **79. i 80. sjednici**, u sklopu kojih je prisustvovao na sjednicama zajedničkog nadzornog tijela za carinu i koordinacijske grupe za nadzor carinskog informacijskog sustava (pod predsjedavanjem Europskog nadzornika za zaštitu podataka).

79. sastanak (Bruxelles, 04. listopada 2016.) - Na predmetnom sastanku posebna pažnja posvetila problemu trgovanja ljudima i adekvatno prikupljanje i obrada osobnih podataka žrtava. Naime, Agencija je početkom lipnja ove godine zaprimila brošuru izdanom od strane JSB-a, koja je posebno namijenjen voditeljima zbirki osobnih podataka žrtava. S tim u vezi, Agencija je Ministarstvu unutarnjih poslova, Državnom odvjetništvu, Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, prosljedila brošure te dodatno ukazala na potrebu da se žrtve

trgovanja ljudima moraju evidentirati zasebno jer je nerijetko slučaj da žrtve trgovanja ljudima budu evidentirane kao počinitelji kaznenog djela a ne i kao žrtve trgovanja ljudima.

Također, raspravljalo se i o tome na koji način je u državama članicama uređena financijsko obavještajna jedinica. U Republici Hrvatskoj to je Ured za sprječavanje pranja novca koji je osnovan Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, te je ustrojen u okviru Ministarstva financija.

Rasprava se vodila i na temu prisilnih mjera (eng. *coercive measures*) odnosno načinima na koje pojedine države članice tumače prisilne mjere i kojim nacionalnim zakonom su propisane. U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova Agencija je ustvrdila kako bi se iste mogle odnositi na primjenu posebnih dokaznih mjera i radnji sukladno ZKP-u, budući su to mjere kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava i slobode.

80. sastanak – (Bruxelles, 08. prosinca 2016.) – Na predmetnom sastanku analizirali su se odgovori upitnika o trgovanju ljudima koji je Agencija početkom lipnja ove godine zaprimila. Isti je ispunila u suradnji sa Državnim odvjetništvom i Ministarstvom unutarnjih poslova. Rezultati su pokazali kako u Republici Hrvatskoj sukladno međunarodnim propisima te uputama državnog odvjetništva, ukoliko se utvrdi da je žrtva trgovanja ljudima ujedno i počinitelj kaznenog djela/prekršaja, o istome se državnom odvjetništvu dostavlja posebno izvješće, dok se osoba ne prijavljuje kao počinitelj kaznenog djela s obzirom da izostaje element voljnosti, odnosno ista je bila prisiljena na nezakonito ponašanje pa samim time nije počinitelj kaznenog djela/prekršaja. Navedeno se pokazalo kao dobra i poželjna praksa postupanja sa osobnim podacima žrtava trgovanja ljudima.

Nadalje, na predmetnom sastanku predstavljeno je i posljednje Izvješće o radu zajedničkog nadzornog tijela Europol-a koji obuhvaća period od studenog 2012 do travnja 2017. godine. U predmetnom dokumentu su između ostalog istaknuti posebni naponi koje Europol ulaže kako bi balansirao između prava na zaštitu osobnih podataka, kao temeljnog ljudskog prava, i nacionalne sigurnosti koju su u prve redove pogurali nesretni događaji povezani sa terorističkim napadima i brojnim oblicima međunarodnog kriminala. JSB Europol intenzivno radi na nadzoru obrade osobnih podataka od strane Europol-a kako bi osigurali da se prava pojedinaca ne krše. Također puno napora se ulaže u transparentnost svoga rada.

Između ostalog, predstavljen je i Poslovnik Odbora za suradnju Europol-a, tijela koje će zamijeniti dosadašnje zajedničko nadzorno tijelo Europol-a. Navedeni Odbor sa svojim radom započet će u lipnju 2017. godine a njegov punopravni član biti će i predstavnik Agencije.

4.1.5. Radna skupina Vijeća Europske unije za razmjenu informacija i zaštitu osobnih podataka (DAPIX)

Od 2014. godine Agencija aktivno sudjeluje na sastancima Radne skupine Vijeća Europske unije za razmjenu informacija i zaštitu osobnih podataka. Tijekom 2016. u okviru ove radne skupine Agencija je bila posebno uključena u raspravama o modernizaciji Konvencije 108 Vijeća Europe, a kroz suradnju u ovom tijelu države članice EU-a usuglašavale su i zauzimale zajednička stajališta u vezi prijedloga izmjena navedene Konvencije. U 2016. godini predstavnici Agencije sudjelovali su na ukupno **dva sastanka** Radne skupine DAPIX.

Na dane 14. i 29. studenog 2016. održani su navedeni sastanci čija je tema bila modernizacija Konvencije 108, pri čemu je fokus rasprave bilo pitanje glasanja o većini kojom će se usvajati pojedine odluke u Odboru Konvencije koji se uspostavlja Konvencijom 108. Konkretno, na sastanku se povela rasprava o većini kojom će se usvajati pojedine odluke u Odboru Konvencije koji se uspostavlja Konvencijom 108. Utvrđeno je da će se određena pitanja usvajati običnom većinom a neka druga dvotrećinskom većinom. Općenito vezano za glasačka

prava EU-a postoji diskrepancija s Rusijom, međutim, kako stvari stoje, bit će odlučeno da će Komisija imati onoliko broj glasova koliko imaju sve države članice koje su stranke Konvencije 108 kako bi se osiguralo jedinstven glas Europske unije u Vijeću Europe. Namjera je Komisija da se spriječi formiranje slike Europske unije kao glasačke tvorevine koja će u svoj isključivi interes koristiti Vijeće Europe na temelju članstva svojih članica u istom.

4.2. SURADNJA S VIJEĆEM EUROPE

4.2.1. Savjetodavni odbor Konvencije 108 – plenarne sjednice

U periodu od 29. lipnja do 01. srpnja 2016 god. predstavnik Agencije je sudjelovao na **33. plenarnoj sjednici** Savjetodavnog odbora Konvencije 108 (T-PD).

Na ovoj sjednici raspravljalo se po točkama usvojenog programa (Agende) od strane Savjetodavnog odbora te je između ostalog pozdravljen je završetak rada ad hoc Odbora za zaštitu podataka (CAHDATA) na modernizaciji Konvencije 108, predstavljeno je stanje potpisa i ratifikacije Konvencije 108 te dodatnog Protokola, predstavljen je nacrt upitnika o procjeni i mehanizmu nadzora koji se odnosi na modernizaciju Konvencije 108, raspravljalo se i izmijenila su se mišljenja o Nacrtu preporuke o zaštiti zdravstvenih podataka, raspravljalo se o Nacrtu praktičnog vodiča o korištenju osobnih podataka od strane policije, raspravljalo se o Nacrtu smjernica o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka u svijetu Big data-e, razmijenila su se mišljenja vezano na informacije stručnjaka o automatskoj razmjeni osobnih podataka u poreznim pitanjima i implikacijama za zaštitu podataka prema važećim standardima a raspravljalo se i o Nacrtu smjernica o zaštiti privatnosti u medijima.

4.2.2. Sastanak CAHDATA u vezi modernizacije Konvencije 108

Predstavnik Agencije je u 2016. godini sudjelovao na sastanku CAHDATA-e u Strasbourgu, to jest Odbora koji raspravlja o modernizaciji Konvencije 108. Naime, Konvencija za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (Konvencija 108) dio je zakonskog okvira o zaštiti osobnih podataka u RH, a nadzor nad zaštitom osobnih podataka provodi upravo ova Agencija.

Rad na predmetnom sastanku su, između ostalog, raspravljene točke iz pročišćenog nacrta prijedloga modernizacije Konvencije 108 te je Tajništvu data uputa da ažurira i izmijeni nacrt Protokola kako je navedeno u radnom materijalu te da ga prenesu zajedno s nacrtom pojašnjavajućeg izvješća o Konvenciji Odboru ministara na pregled.

Bitno je napomenuti kako je CAHDATA odbor Vijeća Europe završio svoj rad sastavljanjem prijedloga modernizirane Konvencije 108. Dakle, sva pitanja koja su vezana uz područje zaštite osobnih podataka raspravljena su i zaključena u okviru CAHDATA odbora u Vijeću Europe.

4.3. EUROPSKI NADZORNIK ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA (EDPS)

Agencija je u 2016. godini nastavila već započetu suradnju s Europskim nadzornikom za zaštitu osobnih podataka u okviru djelokruga zaštite osobnih podataka, na način da je

redovito pratila i uvažavala praksu ove institucije u postupanjima te je istu koristila kao smjernice u poduzimanju najvažnijih aktivnosti iz svoje nadležnosti. Uloga Europskog nadzornika je da nadzire obradu osobnih podataka u centralnim bazama podataka informacijskih sustava EU i njihov prijenos u ostale države članice, a uloga nacionalnih tijela za zaštitu osobnih podataka u državama članicama je nadzor nad obradom podataka od strane nacionalnih tijela i prijenos tih podataka do centralnih baza.

Od 2015. godine Agencija je uključena u rad zajedničkih nadzorno-koordinacijskih radnih skupina koje se sastoje od predstavnika nacionalnih tijela za zaštitu osobnih podataka iz država članica i Europskog nadzornika za zaštitu osobnih podataka.

4.3.1. Zajednički sastanak nadzorno-koordinacijskih radnih skupina

U 2016. godini predstavnik Agencije sudjelovao je na dvodnevnom sastanku (u prostorijama Europskog Parlamenta u Bruxelles-u dana 22.11.2016. i 23.11.2016. godine) navedenih radnih skupina odnosnih na sljedeća područja:

a) **Schengenski informacijski sustav II – SIS II** (*Supervision Coordination Subgroup SIS II, SCG SIS II*) - SIS II je informacijski sustav koji omogućava mjerodavnim tijelima država članica koje su u Schengenskom prostoru pristup informacijama o određenim osobama i predmetima.

Osma sjednica SIS II SCG-a obuhvatila je između ostaloga teme: - usvajanje programa rada, - usvajanje bilješke sa sedme sjednice SIS II SCG-a od 14.04.2016. godine, - imenovanje novih članova/predstavnika DPA, - sustavi logova na nacionalnoj razini, - konzultiranje/uporaba SIS –a za administrativna postupanja/procedure, - nacionalni kriteriji za upozorenja iz članka 24., - rasprava sa predstavnicima Europske Komisije (DG HOME) o unaprjeđenjima glede AFIS-a i SCHEVAL misija, - izvješće o LIBE –u, - SCHEVAL preporuke, - utjecaj nacionalnih proračunskih ograničenja na nadzor Schengena, - organizacijska pitanja (novi AGM alat/sustav (<https://ec.europa.eu/tools/agm> – internet stranica stručnih aktivnosti), SIS II SCG web stranica).

b) **EURODAC** (*Supervision Coordination Subgroup EURODAC, SCG EURODAC*) - Eurodac je sustav za usporedbu otisaka prstiju podnositelja azila i ilegalnih imigranata koji se nalaze unutar EU-a. Cilj ovog sustava je zemljama EU-a olakšati utvrđivanje nadležnosti za provjeru zahtjeva za azil pomoću provjere mjesta registracije tražitelja azila. Također, tijelima kaznenog progona, pod strogim uvjetima omogućava se pristup EURODAC-u za potrebe istrage, otkrivanja ili sprečavanja terorizma ili drugih teških kaznenih djela.

Dvadeset i peta sjednica EURODAC SCG-a obuhvatila je između ostaloga teme: - usvajanje programa rada, - usvajanje bilješke sa prethodne sjednice EURODAC SCG-a od travnja 2016. godine, - rasprava sa Komisijom uz prezentaciju „Eurodac Recast 2016“, - rasprava i usvajanje nacrtu Izvješća o aktivnostima za 2014-2015, - Eurodac standardizirani plan nadzora (Inspection Plan), - opći stav glede zahtjeva za pristupom informacijama EURODAC SCG-a, - EDPS-ova inspekcija eu-LISA za EURODAC, - ažuriranje i novine glede nacionalnih novosti u razvoju i unaprjeđenju od interesa za SCG, - izbor novog dopredsjedatelja EURODAC SCG-a.

c) **Vizni informacijski sustav** (*Supervision Coordination Subgroup VIS, SCG VIS*) - Vizni informacijski sustav je informacijski sustav za razmjenu viznih podataka između država članica.

Deveta sjednica VIS SCG-a obuhvatila je između ostaloga teme: - usvajanje programa rada, - usvajanje bilješke sa prethodne sjednice (VIS SCG-a) od travnja 2016. godine, - rasprava sa predstavnicima Komisije o novostima u razvoju i unaprjeđenju (VIS aspekt Schengenske evaluacije), - analiza i rasprava glede propisa o zaštiti podataka primjenjivih/odnosnih na podizvršitelje (ESP – External Service Providers), - iskustva implementacije članka 41. Uredbe o VIS-u, - prava ispitanika i podizanje svijesti, - ažuriranje i novine glede nacionalnih novosti u razvoju i unaprjeđenju od interesa za SCG, - izbor novog dopredsjedatelja VIS SCG-a.

Također, u 2016. godini predstavnik Agencije sudjelovao je i na sastanku (u prostorijama Vijeća u Bruxelles-u dana 09.12.2016. godine) radne skupine odnosne na područje:

d) **Carinski informacijski sustav** (*Supervision Coordination Subgroup CIS, CIS SCG*)- Carinski informacijski sustav je računalni sustav koji objedinjuje carinske informacije u cilju suzbijanja, istrage i kaznenog progona u slučaju kršenja carinskog ili poljoprivrednog zakonodavstva.

Trinaesta sjednica CIS SCG-a obuhvatila je između ostaloga teme: - usvajanje programa rada, - usvajanje bilješke sa prethodne sjednice (CIS SCG-a) od prosinca 2015. godine, - prezentacija novog AGM alata od strane EDPS-a, - Izvješće o aktivnostima 2014-2015, rasprava o novom Planu rada CIS za 2017-2018, - zajednički format za nadzore CIS-a, - zajednički nadzorni plan glede sigurnosne politike AFIS-a, - vodič za pristup CIS-u, - ažuriranje i novine glede nacionalnih novosti u razvoju i unaprjeđenju od interesa za SCG, - CIS SCG web stranica i logo, - izbor novog dopredsjedatelja CIS SCG-a.

4.3.2. Sastanak EDPS-a o Informacijskom sustavu unutarnjeg tržišta (IMI)

Dana 14. lipnja 2016. godine predstavnik Agencije sudjelovao je na sastanku koji je organizirao EDPS, a na koji su pozvani predstavnici tijela nadležnih za nadzor obrade podataka iz država članica. Tema sastanka je bila obrada osobnih podataka u okviru Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI) koji je uspostavljen stupanjem na snagu Uredbe 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ („Uredba IMI”).

Na sastanku se raspravljalo o novostima vezano za implementaciju čl. 18. Uredbe 1024/2012. kojim se propisuju obveze odnosno prava ispitanika i nadzor obavještanja javnosti o pitanjima zaštite podataka te su utvrđene kao i daljnje obaveze i raspodjela aktivnosti u vezi s obradom osobnih podataka u okviru IMI sustava u državama članicama. Posebice je bilo govora o nadzornim aktivnostima u sklopu IMI sustava, gdje su prisutni (uključujući i predstavnicu Agencije) izjavili kako u njihovim državama isti nisu provedeni, budući da u dosadašnjem radu nisu zaprimljene žalbe ispitanika, no da su svakako spremne to učiniti kada se za isto ukaže potreba.

Bolja zaštita vaših osobnih podataka

1 Povlačenje privole

Možete povući privolu za korištenje vaših osobnih podataka koju ste dali organizaciji ili online pružatelju usluga te dati privolu drugom (društvene mreže, web portali, davatelji internetskih usluga itd.).

2 Više transparentnosti

Informacije o obradi vaših osobnih podataka dostupne su na jasan i razumljiv način te ćete lakše moći ostvariti svoja prava.

3 Zaštita djece

Djeca mlađa od 16 godina mogu se registrirati na društvene mreže i online servise isključivo uz suglasnost roditelja.

4 Nacionalno tijelo za zaštitu osobnih podataka

Ako smatrate da vam je povrijeđeno pravo na zaštitu osobnih podataka, možete se obratiti nacionalnom tijelu za zaštitu osobnih podataka neovisno o tome u kojoj zemlji se nalazi organizacija koja obrađuje vaše podatke.

5 Veće kazne za prekršitelje

U slučaju kršenja prava na zaštitu osobnih podataka, prekršitelj (osoba, tvrtka, institucija) može biti kažnjena novčanom kaznom od 150 000kn ili u iznosu od 4% od godišnjeg prometa u svijetu.

6 Pravo na zaborav

Možete zatražiti od Internet pretraživača uklanjanje web stranice koja narušava vašu privatnost ili zatražiti brisanje informacija pod određenim uvjetima.

Illustration: Martin Vidberg

Opća uredba o zaštiti osobnih podataka

Nakon 4 godine rasprave na razini Europske unije, izdan je konačni nacrt Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka. Očekuje se da će pomoći Europi da se suoči s izazovima digitalnog doba. Uredba će ojačati prava građana te im pružiti mogućnost stvarne kontrole nad svojim osobnim podacima. To će stvoriti jedinstveni okvir za tvrtke i pojednostaviti prethodne najave. Uredba će biti službeno ratificirana početkom 2016., a stupit će na snagu 2018. godine u svim zemljama EU.

ARTICLE 29
Data Protection Working Party

Naslovnica brošure „Bolja zaštita Vaših osobnih podataka“ nastala povodom donošenja Uredbe o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka) Europskog parlamenta i Vijeća

4.4. POSEBNI OBLICI SURADNJE AGENCIJE S NADZORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I S TIJELIMA JAVNE VLASTI U RH

28. Case Handling Work Shop

Predstavnici Agencije za zaštitu osobnih podataka sudjelovali su od 13. do 14. listopada 2016. godine na 28. Case Handling Workshop-u čiji je domaćin ove godine bila Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacija Crne Gore. Radionica se održala u Podgorici te su istoj prisustvovali predstavnici tijela koja se bave zaštitom osobnih podataka u državama članica Europske unije, kao i zemljama koje nisu članice Europske unije. Predavanja predstavnika tijela raznih zemalja koja se bave zaštitom osobnih podataka odnosila su se na različite teme iz područja obrade osobnih podataka, pa su tako obrađivane aktualne teme i problematika vezana uz iste, uz konstruktivne primjere iz svakodnevne prakse. Svrha skupa bila je razmjena stajališta i prakse u postupanju u vezi s obradom i zaštitom osobnih podataka.

Izvešće o sudjelovanju na međunarodnoj vježbi o upravljanju kibernetičkim prijetnjama Organizacije Sjevernoatlatskog ugovora „Cyber Coalition“ 2016 godine

Agencija za zaštitu osobnih podataka je već treću godinu zaredom sudjelovala kao aktivni sudionik u međunarodnoj vježbi u dijelu koji se odnosio na područje zaštite osobnih podataka, a sve vezano uz zakonsku ovlast za utvrđivanje pravnog temelja u scenarijima navedene vježbe. Ove godine je Agencija sudjelovala u scenariju koji se odnosio na napad na tzv. pametni TV. Naime, tijekom priprema za održavanje vježbe uvidjelo se da u scenariju 200 - napad na pametni TV radi o zlouporabi osobnih podataka, točnije audio video snimka u smislu odredbi Zakona o zaštiti osobnih podataka predstavlja osobni podatak, čija zaštita spada u nadležnost Agencije budući da se kamerom bilježe biometrijski podaci što predstavlja osobni podatak te je sukladno navedenom dala svoj doprinos vezano za područje zaštite osobnih podataka.

Pored navedenih događaja, Agencija je tijekom 2016. godine sudjelovala u davanju prijedloga i mišljenja pri izradi akata EU o suradnji s drugim državama, među koje se posebno navode sudjelovanja u sljedećim događajima:

- Nacrt Sporazuma o suradnji između Kraljevine Saudijske Arabije i Centra za provedbu zakona o jugoistočnoj Europi (SELEC) od 15. ožujka 2016. godine
- Prijedlog Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma o odnosima i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Novog Zelanda, s druge strane
- Prijedlog Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma o odnosima i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane
- Mišljenje na kompromisni prijedlog izmjene IV. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma

- Prijedlog Uredbe Europske komisije o europskom sustavu za informacije o putovanjima i njihovom odobrenju (ETIAS) u svrhu izrade prijedloga okvirnog stajališta
- Prijedlog okvirnog stajališta Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osiguravanju prekogranične prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu
- Prijedlog Uredbe EP i Vijeća o uspostavljanju programa za potporu provođenju strukturnih reformi
- Prijedlog Direktive 10231/16 o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja
- Prijedlog Uredbe 8251/16 o osnivanju Ureda europskog javnog tužitelja
- Prijedlog Direktive 9029/16 o pravima dioničara (SHRD)
- Prijedlog Direktive o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu
- Prijedlog Uredbe i Direktive za usklađivanje zakonodavstva Europske unije sa zahtjevima Ugovora iz Marakeša o lakšem pristupu objavljenim djelima slijepim osobama, slabovidnim osobama i osobama koje imaju teškoće u korištenju tiskovina.

4.5. IZNOŠENJE OSOBNIH PODATAKA IZ REPUBLIKE HRVATSKE

Agencija nadzire iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske. U skladu s glavom VI. Zakona, zbirke osobnih podataka, odnosno osobni podaci sadržani u zbirkama osobnih podataka smiju se iznositi iz Republike Hrvatske u svrhu daljnje obrade samo ako država ili međunarodna organizacija u koju se osobni podaci iznose ima odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka, odnosno osiguranu adekvatnu razinu zaštite.

Kada postoji osnova za sumnju o postojanju odgovarajuće uređene zaštite osobnih podataka, mora se pribaviti mišljenje Agencije. Isto vrijedi i kod iznošenja osobnih podataka u zemlje koje nemaju adekvatnu razinu zaštite, pri čemu se od voditelja zbirke osobnih podataka zahtijeva pružanje dovoljnih jamstava glede zaštite privatnosti i temeljnih prava i sloboda pojedinaca, koja mogu proizlaziti iz ugovornih odredaba koje Agencija mora ocjenjivati.

Agencija je u 2016. godini zaprimila ukupno **67 upita** i izdala isto toliko mišljenja o iznošenju podataka u inozemstvo, dok je u 2015. godini zaprimila i riješila ukupno **76 upita**.

Također, prema glavi VI. Zakona, kada postoji osnova za sumnju o postojanju specifičnih rizika odnosnih na zaštitu osobnih podataka, potrebno je pribaviti mišljenje Agencije. Isto vrijedi i kod iznošenja osobnih podataka u zemlje koje nemaju odgovarajuću razinu zaštite, pri čemu se od voditelja zbirke osobnih podataka zahtijeva pružanje dovoljnih jamstava glede zaštite privatnosti i temeljnih prava i sloboda pojedinaca, koja mogu proizlaziti iz ugovornih odredaba koje Agencija mora ocjenjivati.

5. SURADNJA S DRŽAVNIM TIJELIMA, TIJELIMA JAVNE VLASTI I PRAVNIM OSOBAMA

U 2016. godini Agencija je ostvarila ukupno **118 različitih oblika suradnje** odnosnih na davanje prijedloga, mišljenja i preporuka, osobito pri izradi i donošenju odgovarajućih zakonskih i podzakonskih akata, iz područja primjene Zakona o zaštiti osobnih podataka. Pored navedenog Agencija je surađivala i putem drugih načina razmjene iskustava i znanja, konkretno raznim upitnicima, radnim sastancima i slično.

Između ostalog, Agencija je sukladno članku 33. Zakona o zaštiti osobnih podataka, dala stručna mišljenja na sljedeće iskazane domaće akte:

- Nacrt Akcijskog plana o nacionalnom informacijskom sustavu za droge u Republici Hrvatskoj 2016-2017.
- Nacrt prijedloga Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 98/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva s Konačnim prijedlogom Zakona
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama u gospodarstvu
- Prijedlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Kosovo o predaji i prihvatu osoba kojih je ulazak ili boravak nezakonit
- Nacrt prijedloga Zakona o službenoj statistici s Konačnim prijedlogom zakona
- Pravilnik o Registru „NE ZOVI“
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi s Konačnim prijedlogom Zakona
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o ravnopravnosti spolova s Konačnim prijedlogom Zakona
- Nacrt prijedloga Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Republike Albanije o policijskoj suradnji s Konačnim prijedlogom zakona
- Prijedlog Zaključka Vlade RH kojim se zadužuje Ministarstvo da prikuplja OIB-e članova uže obitelji redovitih učenika srednjih škola koji ostvaruju pravo na sufinanciranje, odnosno financiranje prijevoza
- Nacrt prijedloga Zakona o provedbi Uredba o elektroničkoj identifikaciji za uspostavljanje jedinstvenog EU digitalnog tržišta
- Nacrt prijedloga Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira
- Nacrt prijedloga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

- Prijedlog Zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade RH i Vlade SAD-a o unaprjeđivanju ispunjavanja poreznih obveza na međunarodnoj razini i provedbi FATCA-e s Konačnim prijedlogom Zakona
- Nacrt prijedloga Zakona o administrativnoj suradnji na području poreza
- Nacrt Provedbenog protokola između Vlade RH i Vlade Ruske Federacije o provedbi Sporazuma između Ruske Federacije i Europske zajednice o readmisiji
- Početak izrade Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine za 2017. godinu
- Nacrt prijedloga Zakona o službenoj statistici, s konačnim prijedlogom Zakona
- Nacrt prijedloga Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora između Vlade RH i Vlade Republike Kosova o suradnji i međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima
- Prijedlozi okvirnih stajališta RH o Europskoj graničnoj i obalnoj straži, Europskom putnom dokumentu i izmjenama i dopunama Uredbe br. 562/2006/EZ o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica
- Prijedlozi okvirnih stajališta o Prijedlogu direktive o borbi protiv terorizma i Akcijskom planu o nezakonitom trgovanju vatrenog oružja
- Prijedlog okvirnog stajališta o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa
- Prijedlog okvirnog stajališta RH o Prijedlogu Direktive o trgovini na daljinu i Prijedlogu Direktive o isporuci digitalnog sadržaja

U **2016. godini** ukupno je dano **39 mišljenja** na zakonske i podzakonske pravne akte, u odnosu na **2015. godinu**, kada ih je bilo **32**. Navedeno je pokazatelj da su državna tijela i tijela javne vlasti u Republici Hrvatskoj svjesna važnosti da se na svakom posebnom pravnom području uredi pitanje zaštite osobnih podataka na kvalitetan i sveobuhvatan način.

6. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

6.1. PREPORUKE DANE U PREDMETIMA VEZANIM ZA ZAŠTITU PRAVA

Sukladno ovlastima iz Zakona o zaštiti osobnih podataka zadaća ove Agencije, kao neovisno nadzorno tijelo nad obradom osobnih podataka, je i izdavanje preporuka za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka (čl. 33. st. 1. podst. 7. Zakona). S tim u vezi Agencija je u ovom izvještajnom razdoblju izdavala i metodološke preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka. Tako je u ovom izvještajnom razdoblju izrađeno 30 takvih preporuka koje su se odnosile primjerice na: korištenje medicinske dokumentacije u postupcima naknade štete vezano uz ozljede na radu, obradu osobnih podataka prilikom evidencije radnog vremena, pravo uvida u medicinsku dokumentaciju pacijenata i dr.

Korištenje medicinske dokumentacije u postupcima naknade šteta

Agencija je izdala preporuku poslodavcu vezanu za korištenje osobnih podataka radnika u postupcima naknade šteta kod ozljeda na radu, da se u takvim postupcima može koristiti samo medicinska dokumentacija koja je usko vezana uz sudski spor između poslodavca i radnika. Poslodavac kao voditelj zbirke osobnih podataka radnika je dužan poduzimati odgovarajuće mjere u svrhu zaštite osobnih podataka koje vodi u svojim zbirkama, te mora znati da je zabranjena obrada (raspolaganje) sa posebno osjetljivim osobnim podacima radnika (u ovom slučaju osobni podaci o zdravlju) koji u smislu Zakona o zaštiti osobnih podataka uživaju naročitu zaštitu, te koji se smiju koristiti samo od strane uskog kruga ovlaštenih osoba (liječnici), odnosno samo od strane ovlaštenih tijela (sud na temelju sudskog naloga) i u točno utvrđenu svrhu koja mora biti podudarna sa svrhom prikupljanja osobnih podataka. Također, poslodavac s aspekta zaštite osobnih podataka ovlašten je komunicirati i razmjenjivati osobne podatke o zdravlju isključivo sa nadležnim tijelima (primjerice: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje) koji su vezani uz popunjavanje obrasca Prijave ozljede na radu, a ne samoinicijativno pribavljati (dodatnu) medicinsku dokumentaciju te istu koristiti protivno Zakonu o zaštiti osobnih podataka i Zakonu o radu. U slučaju nejasnoća ili nedoumica s obzirom na postupanje sa osobnim podacima koji se ne obrađuju u svrhu ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa, uputno je savjetovati se sa službenikom za zaštitu osobnih podataka ili Agencijom za zaštitu osobnih podataka, a sve u svrhu sprječavanja nezakonite obrade osobnih podataka i nastanka štete, neovisno o tome da li se radi o obradi osobnih podataka sadašnjih ili bivših zaposlenika poslodavca, preporuku za davanje na korištenje osobnih podataka putem interneta, korištenje osobnih podataka od strane poslodavca nakon prestanka radnog odnosa

Obrada osobnih podataka u svrhu evidencije radnog vremena korištenjem novih tehnologija

Na temelju dostavljene predstavke Agencija je po službenoj dužnosti provela nadzor nad obradom i provođenjem zaštite osobnih podataka u zdravstvenoj ustanovi (bolnici) vezano uz prikupljanje i obradu osobnih podataka radnika bolnice prilikom evidentiranja radnog vremena odnosno njihovog prisustvovanja na radu (dolaska/odlaska) prijavom u elektronički sustav korištenjem osobne iskaznice zdravstvenog osiguranja (plava smart kartica). Bolnica je pokrenula test projekt Evidenciju radnog vremena radnika putem elektroničkih čitača koji su postavljeni na ulazu u zgradu. Evidentiranje prisutnosti na radu, tj. prijavu/odjavu radnog

vremena radnici izvršavaju na uređajima za evidentiranje radnog vremena koji su postavljeni na ulazu u zgradu (upravna zgrada, klinika) umetanjem svoje osobne iskaznice zdravstvenog osiguranja (plava smart kartica) u čitač uređaja za evidentiranje radnog vremena. Osim naprijed navedene mogućnosti evidentiranja radnog vremena utvrđeno je da radnici mogu izvršiti evidentiranje radnog vremena upisom MBO (matični broj osiguranika) sa svoje osobne iskaznice zdravstvenog osiguranja (plava smart kartica) u ekran na uređaju za evidenciju radnog vremena.

Stoga, Agencija sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka, a uvažavajući posebne propise (Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima) koji ne propisuje prikupljanje i obradu fotografije radnika, dala preporuku da se u svrhu evidentiranja radnog vremena sukladno načelu razmjernosti (opsega podataka) prikupljaju samo oni osobni podaci koji su nužni/ propisani navedenim Pravilnikom, tj. da se ne prikupljaju fotografije radnika, a sve u svrhu zaštite njihove privatnosti i dostojanstva.

Korištenje osobnih podataka nakon prestanka radnog odnosa

Agencija je postupala po predstavi u kojoj je bilo navedeno kako poslodavci obrađuju osobne podatke svojih bivših radnika (najčešće se radi o kontakt podacima, primjerice: e-mail adrese) i nakon prestanka njihovog radnog odnosa za potrebe svojeg poslovanja.

U vezi s time Agencija je ukazala na odredbu Zakona o radu sukladno kojem se osobni podaci radnika smiju prikupljati, obrađivati, koristiti i dostavljati trećim osobama samo ako je to određeno ovim ili drugim zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa, odnosno u vezi s radnim odnosom, te se osobni podaci za čije čuvanje više ne postoje pravni ili stvarni razlozi moraju brisati ili na drugi način ukloniti.

S obzirom na opisani slučaj razumijeva se kako ne postoji opravdana (zakonita) svrha niti pravni temelj da se osobni (kontakt) podaci radnika prestankom radnog odnosa koriste za potrebe poslovanja poslodavca, te je stoga poslodavac obavezan onemogućiti korištenje predmetnih osobnih podataka danom prestanka radnog odnosa.

U tom smislu potrebno je uvesti i provoditi odgovarajuće mjere zaštite osobnih podataka, tj. uvesti i provoditi detaljne kontrole i provjere prilikom ažuriranja podataka u evidencijama poslodavca a sve u svrhu kako se ime i prezime bivšeg radnika ne bi koristilo u aktima te e-mail korespondenciji poslodavca, tj. kako ne bi dolazilo do mogućih zamjena identiteta i narušavanja privatnosti radnika.

Drugim riječima, prestankom radnog odnosa kod poslodavca prestaju postojati razlozi da se (bivši) radnik identificira u svojstvu zaposlenja te da se na taj način (kao kontakt osoba) dovodi u vezu sa (bivšim) poslodavcem.

Pravo uvida u medicinsku dokumentaciju

Agencija je dala preporuku vezano uz pravo uvida u medicinsku dokumentaciju ukazavši da je kod omogućavanja prava uvida u medicinsku dokumentaciju (zdravstveni karton) u primjeni Zakon o zaštiti prava pacijenata kao poseban zakon kojim je propisano kako pacijent ima pravo na pristup cjelokupnoj medicinskoj dokumentaciji koja se odnosi na dijagnostiku i liječenje njegove bolesti. Pacijent ima pravo o svome trošku zahtijevati presliku medicinske dokumentacije. U slučaju smrti pacijenta, ako to pacijent nije za života izrijekom zabranio, pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju ima bračni drug pacijenta, izvanbračni drug, punoljetno dijete, roditelj, punoljetni brat ili sestra te zakonski zastupnik, odnosno skrbnik pacijenta. Pacijent ima pravo na povjerljivost podataka koji se odnose na stanje njegova zdravlja sukladno propisima o čuvanju profesionalne tajne i zaštiti osobnih podataka. Također, sukladno

Zakonu o liječništvu, kao posebnom zakonu, sve što liječnik sazna o pacijentu koji mu se obrati za liječničku pomoć, a u vezi s njegovim zdravstvenim stanjem, mora čuvati kao liječničku tajnu i može je otkriti, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, samo uz odobrenje pacijenta, roditelja ili skrbnika za malodobne osobe, a u slučaju njegove psihičke nesposobnosti ili smrti, uz odobrenje uže obitelji, skrbnika ili zakonskog zastupnika. Stoga, u smislu gore navedenih posebnih propisa koji reguliraju predmetnu materiju medicinskom dokumentacijom smije raspolagati pacijent te uži krug osoba pod uvjetima kako je prethodno naznačeno.

Naposljetku, Agencija je savjetovala stranku da odgovorno i kritički raspolaže sa osobnim podacima, poglavito sa tzv. osjetljivim osobnim podacima (podaci o zdravlju) koji uživaju naročitu zaštitu, a sve sa krajnjim ciljem onemogućavanja dostupnosti osobnih podataka osobama koje bi mogle iste podatke zlouporabiti.

Preporuka za sprječavanje prijevара u obradi podataka putem interneta

Uvodno ističemo da Agencija za zaštitu osobnih podataka u pitanjima prijevernog postupanja putem interneta može djelovati preventivno i savjetodavno u svrhu sprječavanja takvih postupanja, odnosno sa ciljem da se takva postupanja svedu na najmanju moguću mjeru.

Što se tiče slučaja disponiranja fotografijom sa osobne iskaznice nesporno je da isti osobni podatak omogućuje trenutnu, izravnu i nedvojbenu identifikaciju, odnosno lako i jednostavno prepoznavanje osobe. Isto tako je nesporno da osobni podaci jednom objavljeni na internetu postaju trajno dostupni širokom (neograničenom) krugu osoba, a time i trećim (neovlaštenim pa tako i zlonamjernim) osobama. Upravo iz gore navedenog, uputno je da se putem interneta prethodno provjere osobe sa kojima se ostvaruje kontakt, posebice u slučajevima obećanja budućih radnji kao što je obećanje slanja novca uz uvjet dostave osobnih podataka. Savjetovano je da se sa osobnim podacima postupaju sa osobitom pažnjom, odgovorno i savjesno te da se isti ne prosljeđuju nepoznatim kao i nedovoljno poznatim osobama ili osobama koje se ne predstavljaju punim imenom i prezimenom a naročito ne putem interneta. Isto tako, ukazujemo da što je veći opseg osobnih podataka koje netko traži putem interneta (primjerice osobna iskaznica sadrži veliki opseg osobnih podataka) to su veće mogućnosti nezakonite objave osobnih podataka, krađe identiteta i drugih zlouporaba osobnih podataka.

U svrhu sprječavanja prijevernih postupanja putem interneta naročito su dani sljedeći savjeti: Treba voditi računa kome se daju osobni podaci, na koji način, u koju svrhu i u kojem opsegu. Nije uputno pristati na davanje osobnih podataka u odnosu na onu obradu osobnih podataka koja nije transparentna i pouzdana i o kojoj nema dovoljno informacija i saznanja, dakle ako osoba nije upućena tko u internetskom prostoru namjerava disponirati osobnim podacima. Dakle, potrebno je u svakom trenutku biti svjestan i upoznat o tome tko disponira osobnim podacima, kako bi se omogućila pravovremena reakcija i postupanje nadležnih tijela protiv konkretne osobe koja protivno našoj volji disponira sa osobnim podacima.

Naposljetku, Agencija savjetuje da se prate internetske stranice koje sadrže pravila o sigurnosti na internetu (primjerice stranica <http://www.sigurnostnainternetu.hr/>), kao i internetska stranica Agencije www.azop.hr koja prati aktualnosti vezano uz predmetnu materiju, objavljuje popis država sa uređenom zaštitom osobnih podataka i sl. Također, na internetskim stranicama Agencije objavljene su upute o zahtjevima za uklanjanje osobnih podataka s društvenih mreža.

Obrada osobnih podataka od strane osiguravajućih društava

Agencija je dala preporuku voditelju zbirke osobnih podataka (u ovom slučaju osiguravajuće društvo) u slučajevima obrade osobnih podataka u svrhe marketinga, odnosno uputila je osiguravajuće društvo da je sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka dužno ispitanika unaprijed obavijestiti o namjeravanoj obradi osobnih podataka u svrhe marketinga i o pravu da se takvoj obradi usprotivi, a što podrazumijeva prije namjeravane obrade podataka u tu svrhu pribaviti privolu ispitanika/klijenta.

Ova Agencija apostrofira i važnost primjene tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka kako bi isti bili odgovarajuće zaštićeni od zlouporaba te važnost utvrđivanja obveze osoba koje su zaposlene u obradi osobnih podataka na potpisivanje izjave o povjerljivosti). Također je apostrofirana nužnost redovite edukacije osoba koje su zaposlene u obradi osobnih podataka vezano uz osiguranje zaštite i povjerljivosti osobnih podataka. U slučaju obrade osobnih podataka u svrhe marketinga potrebno je brisati (ukloniti) osobne (kontakt) podatke sa tzv. mailing lista (i sličnih lista/popisa sa osobnim podacima) i to osobne (kontakt) podatke onih korisnika/klijenata koji nisu dali privolu za obradu osobnih podataka u svrhe marketinga. Također, ako su poslovni partneri (vanjski suradnici) osiguravajućeg društva imali zasnovan radni (ugovorni) odnos sa prijašnjim pravnim osobama (društvima), te su u to vrijeme prikupili osobne podatke klijenata, isto ne može razumijevati (posebice s aspekta zaštite privatnosti i osobnih podataka) da su klijenti suglasni da se njihovi osobni podaci obrađuju ovisno o promjeni radnog (ugovornog) odnosa vanjskog suradnika. U slučaju da osiguravajuće društvo utvrdi da korisnik/klijent nije dao svoju izričitu privolu da ga se kontaktira u svrhe marketinga, a nalazi se na listama (popisima) koje sadrže osobne (kontakt) podatke, osiguravajuće društvo dužno je brisati (ukloniti) osobne (kontakt) podatke korisnika/klijenta. Isti osobni podaci moraju se brisati (ukloniti) i u slučaju opoziva privole za obradu osobnih podataka u predmetnu svrhu.

Obrada osobnih podataka u svrhu političke promidžbe (politički marketing)

Agencija tijekom ovog izvještajnog razdoblja kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju zaprimila veći broj predstavljeni u kojima su se građani pritužili na obradu osobnih podataka u svrhu političke promidžbe u vrijeme održavanja parlamentarnih izbora. Uvažavajući pojavu političkog marketinga, posebice uoči održavanja izbora, a time i nužnu komunikaciju sredstvima elektroničke komunikacije između sudionika izborne promidžbe i građana (birača), uoči održavanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor Agencija za zaštitu osobnih podataka kao mjerodavno tijelo u području nadzora nad zaštitom osobnih podataka sukladno ovlastima iz Zakona o zaštiti osobnih podataka izradila je Preporuku za unaprjeđenje zaštite osobnih podataka prilikom njihove obrade (korištenja) uoči održavanja izbora, tj. izborne promidžbe koju provode političke stranke i drugi sudionici izborne promidžbe.

Ista Preporuka prosljeđena je Državnom izbornom povjerenstvu na čijim mrežnim stranicama je i objavljena.

6.2. PREPORUKE, SAVJETI I MIŠLJENJA ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA DANI U NADZORNIM AKTIVNOSTIMA AGENCIJE

U nadzornim aktivnostima, pored neposrednog nadzora nad obradom osobnih podataka Agencija daje i savjete u svezi s uspostavom novih zbirki osobnih podataka, osobito u slučaju uvođenja nove informacijske tehnologije, prati primjenu organizacijskih i tehničkih mjera za

zaštitu podataka te predlaže poboljšanje tih mjera i daje prijedloge i preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka.

Tako su pri provedbi neposrednih nadzora nad obradom i provođenjem zaštite osobnih podataka u 2016. godini iskazane primjedbe i naloženo je otklanjanje nedostataka ili nepravilnosti u 281 nadzoru, koji porast od 68,3% u odnosu na 2015. godinu je posljedica pojačane aktivnosti i dodatnih napora glede provedbe ciljanih nadzora po službenoj dužnosti.

U nastavku je prikazano nekoliko karakterističnih slučajeva nadzornih aktivnosti u kojima su službenici Agencije osim što su ukazali na uočene nedostatke i/ili nepravilnosti, te uputili voditelje zbirki osobnih podataka u postupanje za uklanjanje uočenih nedostataka i/ili nepravilnosti također dali i prijedloge za poboljšanje kao i preporuke za unaprjeđenje mjera zaštite osobnih podataka:

- U predmetu voditelja zbirki osobnih podataka - društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) – dani su prijedlozi i preporuke za unaprjeđenje organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu osobnih podataka te poboljšanje istih: izradom odgovarajućih akata/pisanih procedura za rad vezano na prikupljanje i obradu/korištenje osobnih podataka stranaka/kupaca, posebice glede postupanje sa e-porukama (elektroničkom poštom) koje u sebi sadrže i osobne podatke korisnika usluga uključivo i preslike osobnih identifikacijskih dokumenata/isprava, te također unutar tih akata/pisanih procedura za rad odgovarajuće definirati postupanja sa osobnim podacima i e-porukama koje ih sadrže po prestanku svrhe za koju su dostavljeni/proteku vremena predviđenog za korištenje;

- U predmetu voditelja zbirki osobnih podataka - društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) za upravljanje i održavanje nekretnina/stambenih objekata – dani su prijedlozi i preporuke za unaprjeđenje organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu osobnih podataka te poboljšanje istih kao i unaprjeđenje zaštite osobnih podataka: izradom odgovarajućih pisanih akata vezano na postupanje s osobnim podacima stranaka glede zaprimanja i obrade dokumentacije koja sadrži osobne podatke te uputama za stranke, proceduri postupanja sa zahtjevima stranaka po pravima ispitanika sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka te o davanju informacija (glede utvrđenja pravnog interesa i identiteta podnositelja zahtjeva/upita) kako bi za svaki stadij postupanja unutar radnih procesa predmetnog voditelja zbirki osobnih podataka kao upravitelja i održavatelja nekretnina/stambenih objekata bilo definirano i utvrdivo tko je zadužen/ovlašten za koje postupanje uključivo i obradu osobnih podataka te kako bi se izbjeglo (umanjilo) moguće situacije neovlaštenog pristupa, uvida te prosljeđivanja i dr. obrade osobnih podataka stranaka (korisnika usluga), utvrđivanjem obveze i potpisivanjem odgovarajućih izjava o povjerljivosti od strane zaposlenika koji rade u obradi osobnih podataka;

- U predmetu voditelja zbirki osobnih podataka – Ministarstvo pravosuđa – dani su savjeti u svezi s uspostavom/tehničkom modifikacijom zbirki osobnih podataka, osobito u slučaju uvođenja nove informacijske tehnologije te je iskazan konzultativni stav u slučaju sumnje smatra li se pojedini skup osobnih podataka zbirkom osobnih podataka u smislu Zakona o zaštiti osobnih podataka, a dani su i prijedlozi i preporuke za unaprjeđenje organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu osobnih podataka te poboljšanje istih kao i unaprjeđenje zaštite osobnih podataka: vezano na planiranu implementaciju nadograđenog aplikativnog sustava osobni očevidnik (IPIS), gdje je također ukazano na potrebu implementacije/operativne primjene odgovarajućih tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mjera zaštite posebice s obzirom na obradu i posebnih kategorija osobnih podataka (prema čl. 8. Zakona o zaštiti

osobnih podataka potrebno je posebno označavanje i zaštita te primjena i Uredbe o načinu pohranjivanja i posebnim mjerama tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka ("Narodne novine" 139/04) imajući u vidu narav posebnih kategorija osobnih podataka koji se obrađuju u osobnom očevidniku), ukazano je na potrebu kompletiranja/dopune tehničke specifikacije za implementaciju nadograđenog aplikativnog sustava osobni očevidnik (IPIS) te na potrebu utvrđivanja obveze i potpisivanja odgovarajućih izjava o povjerljivosti od strane zaposlenika koji rade u obradi osobnih podataka (imaju pravo pristupa osobnim podacima), napomenuto je i da je interni akt - Pravilnik o sigurnosti informacijskog sustava Ministarstva pravosuđa potrebno ovjeriti sukladno proceduri donošenja.

6.3. OPĆE PREPORUKE I SAVJETI ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

Generalizirajući može se kazati da su u današnje vrijeme osobni podaci građana najviše izloženi (ugroženi) upravo sve prisutnijom uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija u prikupljanju, obradi i korištenju te prijenosu osobnih podataka iz razloga što se ugroza i mogućnosti zlouporabe više ne zasnivaju samo na proboju fizičke sigurnosti tj. fizičkog dostupa podacima i/ili fizičke zlouporabe ili modifikacije već je ugroza sada u novoj široj dimenziji koju možemo grubo nazvati tehnološkom dimenzijom a koja upravo korištenjem raznolikih tehnoloških rješenja uz olakšavanje, ubrzavanje i povećanje učinkovitosti prikupljanja, obrade i prijenosa ujedno povećava i rizike od neovlaštenog pristupa, izmjene ili prosljeđivanja kao i slučajnog gubitka ili uništenja sadržanih podataka.

Također može se kazati da značajan faktor rizika predstavlja upravo nedovoljna upućenost ili ponekad nesmotrenost građana koji često olako daju svoje osobne podatke ili ostavljaju mogućnosti lakom neovlaštenom pristupu svojim osobnim podacima nekorištenjem zaštitnih mehanizama (procedura, aplikacija i sredstava).

Vrste osobnih podataka koje su najviše ugrožene zasigurno su one kojima se nastoji pristupiti u cilju ostvarenja protupravne imovinske koristi a to su u prvom redu podaci odnosni na financije građana (pristupni i identifikacijski podaci novčarskih i financijskih institucija).

Sve prethodno navedeno odnosno je svakako i na uporabu Interneta a posebice pri korištenju raznih društvenih mreža koje kada su u pitanju mladi predstavljaju realni faktor rizika za nesukladno postupanje s osobnim podacima iz više razloga kao što su nepoznavanje svih uvjeta korištenja kao i nepoznavanje odnosnih propisa, lakovjernost mladih koji često vjeruju svemu što se iznosi putem Interneta ili društvene mreže bez stavljanja u bilo kakvu sumnju ili provjeru istinitosti, do nedostatka percepcije izloženosti budući da najčešće komuniciraju iz sigurne okoline (prostora svog doma, sobe, osobnog komunikatora u društvu prijatelja i sl.) pri čemu neće postupati s istom razinom opreza kao da takvu komunikaciju imaju sa osobom u izravnom kontaktu jer je tada velik dio plasiranih a možda netočnih informacija vidljiv ili barem upućuje na sumnju u to tko nam je sugovornik, kakve su mu namjere i dr., a nije zanemariv i faktor vizualne percepcije koji ako nije ostvariv izravno često je podložan racionalizaciji i imaginaciji tj. idealiziranju.

Od strane koga su osobni podaci građana ugroženi:

Osobni podaci građana ugroženi su osim od zlonamjernih ili neodgovornih pojedinaca svakako i od strane kriminalaca budući da oni aktivno nastoje pristupiti osobnim podacima građana sa malicioznim namjerama kojima je krajnji cilj u pravilu ostvarenje protupravne imovinske koristi.

Glede interesa poslovnih subjekata za osobnim podacima građana može se u načelu kazati da je njihov interes uglavnom baziran na pridobivanju kontakt podataka za svrhu direktnog marketinga proizvoda i usluga te u pridobivanju dodatnih osobnih podataka za provedbu analitičke obrade i profiliranja kupaca i korisnika usluga.

Međutim važna komponenta ugroze osobnih podataka u najvećem broju su nesukladna postupanja s iznošenjem ili prenošenjem istih putem Interneta kao novog sveprisutnog komunikacijskog kanala gdje kakav osobni podatak a često je to fotografija osobne prirode koji se učine dostupnim neželjenim primateljima mogu prouzročiti nemjerljivu subjektivnu štetu osobi o čijim se osobnim podacima radi. Takve situacije su vrlo česte među mladima poglavito na društvenim mrežama i blogovima bilo kao dio neprimjerenih pokušaja šale pa sve do zlonamjernih akata nasilja, ucjena, osvete i dr.

Potencijalni načini zlouporabe osobnih podataka (opasnosti, štetnost i dr.):

Svaka zlouporaba osobnih podataka može se smatrati opasnom i štetnom bilo po kriteriju materijalne ili po kriteriju nematerijalne štete gdje je teško arbitrirati koja je u određenom slučaju konkretne fizičke osobe značajniji faktor.

Način zlouporabe osobnih podataka koji osim financijske štete građanima i/ili institucijama može prouzročiti puno šire i ozbiljnije posljedice svakako jest situacija u kojoj bi netko uspio neovlaštenim dostupom i protuzakornim aktivnostima djelomično ili potpuno duplicirati ili preuzeti tuđi identitet.

Međutim, većinom one zlouporabe koje pogađaju fizičke osobe a protiv kojih se najteže boriti posebno kada se iste ostvaruju uporabom Interneta su one koje najvećim dijelom ili isključivo prouzrokuju nematerijalnu štetu u kojoj je narušena privatnost osobe, njezine intime, dostojanstva pa čak i samopoimanja.

Konkretne mjere zaštite/samozaštite:

Građani se mogu najučinkovitije zaštititi prvenstveno razvijanjem svijesti o potrebi zaštite svojih osobnih podataka, što onda intuitivno vodi ka osnovi samozaštite koja se sastoji u činjenici da je za osobne podatke koji se daju potrebno uvijek utvrditi tko, temeljem čega (pravni temelj), gdje, na koji način i u koju svrhu će ih koristiti a tek ako smo suglasni sa utvrđenim osobne podatke i dati.

Također ako građani u danom trenutku nisu sigurni u prethodno navedene činjenice važan savjet je da zastanu u davanju osobnih podataka ako je to ikako moguće u danim okolnostima i isto dodatno provjere ili potraže pomoć i savjet nadležnih tijela, to prvenstveno naravno Agencije za zaštitu osobnih podataka, što također treba učiniti i pri sumnji da se njihovi osobni podaci prikupljaju, obrađuju (koriste) ili prosljeđuju nesukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka ili drugih odnosnih propisa ili dane privole samog ispitanika.

Glede korištenja Interneta a slijedom toga i društvenih mreža, interaktivnih igara i dr. potrebno je ukazati da prethodno rečeno svakako vrijedi i za njih uz potrebu dodatnog opreza i napora u cilju utvrđivanja i/ili potvrđivanja vjerodostojnosti sugovornika, pružatelja usluge i dr. kao i provjere istinitosti navoda koji nam se iznose.

Dakle uopćeno se može kazati da niti putem Interneta ne dajemo ili ne učinimo olako dostupnima one osobne podatke koje ne bi dali u izravnoj komunikaciji ili ne bi željeli da budu proslijeđeni dalje, kao što treba biti pažljiv i sa distribucijom onih osobnih podataka a posebice foto i video materijala za koje možemo pretpostaviti da bi nas sada ili u narednom razdoblju mogli osramotiti, kompromitirati i sl. pogotovo imajući u vidu da zasada tzv. „pravo na zaborav“ nije moguće ostvariti u potpunosti budući da se podaci na WEB-u multipliciraju čime micanje uvijek kasni ili nije potpuno tj. efekti reakcije nisu potpuno zadovoljavajući za osobe o čijim se osobnim podacima radi.

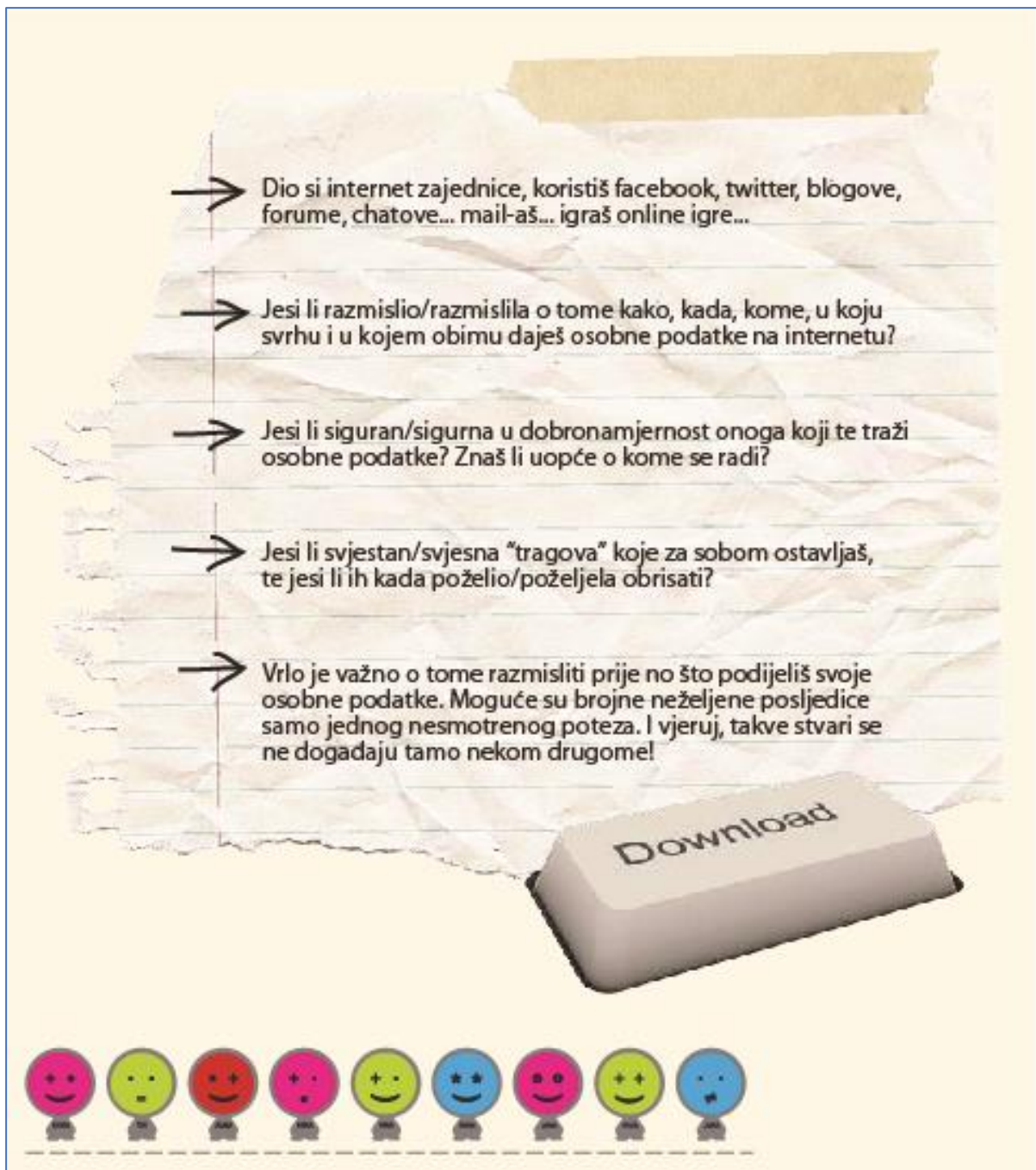
Nije nevažno i ukazati na potrebu educiranja o pravilnom korištenju informatičke (informacijske) tehnologije i opreme te na odgovarajuće korištenje antivirusnih i drugih zaštitnih alata i programa kako bi prevenirali zlonamjerne programe i/ili neovlaštene upade u naša računala, za što ukoliko je potrebno svakako je preporučljivo potražiti i stručnu pomoć.

Važan način/aspekt zaštite/samozaštite je i odgovorno/promišljeno zbrinjavanje stare informatičke opreme, medija za pohranu podataka (npr. CD, DVD, USB prijenosna memorija i dr.) kao i papirnato oblika korespondencije/dokumentacije koja sadrži i osobne podatke.

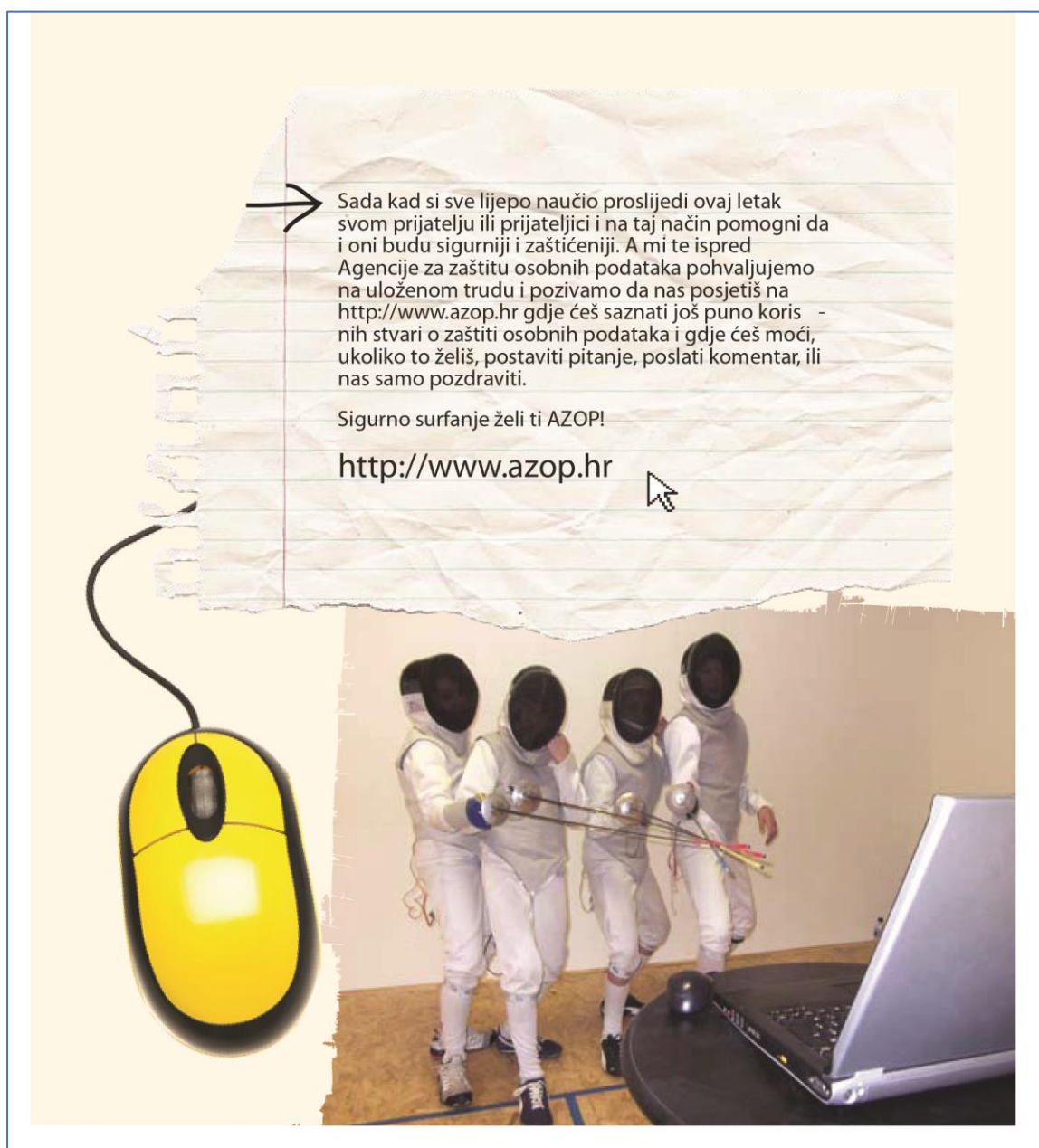
Osobni podaci maloljetnika:

Važno je za napomenuti (posebice kod korištenja Interneta i društvenih mreža) da maloljetnici ne mogu sami dati odgovarajuću privolu za prikupljanje i daljnju obradu (korištenje) njihovih osobnih podataka već to moraju učiniti njihovi roditelji tj. zakonski zastupnici (skrbnici).

Također velika odgovornost osim na nadležnim institucijama države kao i društva u cjelini svakako počiva i na roditeljima koji uz skrb o maloljetniku u fizičkom smislu (primjerice da ne smije izlaziti sam u noćnim satima) također trebaju biti aktivno uključeni i u komunikaciju s maloljetnikom kako bi njegovom odgovarajućom edukacijom o pravilima uporabe ali i o realnim ugrozama po njihovu privatnost u slučaju neodgovarajuće zaštite svojih osobnih podataka unaprijed razvili svjesnost o potrebi odgovornog korištenja Interneta kao modernog komunikacijskog alata koji uz sve prednosti nosi i navedene rizike.

Slika iz brošure „Sigurno surfanje-zaštita osobnih podataka na internetu“ izrađena povodom održavanja edukacija i radionica za djecu pod nazivom „Mali službenik za zaštitu osobnih podataka“

Slika iz brošure „Sigurno surfanje-zaštita osobnih podataka na internetu“ izrađena povodom održavanja edukacija i radionica za djecu pod nazivom „Mali službenik za zaštitu osobnih podataka“

7. ODNOSI S JAVNOŠĆU

Agencija za zaštitu osobnih podataka u skladu sa svojim Zakonom propisanim ovlastima, a temeljem Strategije odnosa s javnošću kao i komunikacijskim planovima za određena razdoblja, kontinuirano provodi različite oblike komuniciranja s javnostima sa ciljem jačanja svijesti pojedinaca o zaštiti osobnih podataka i privatnosti općenito.

Osim nadzorne, Agencija ima i svoju savjetodavnu ulogu koja je temeljena na Zakonu, a čije aktivnosti proizlaze iz godišnjih planova aktivnosti i komunikacijskih planova. Nova Opća uredba o zaštiti podataka najznačajnija je pokretačka snaga ovog djelokruga poslova.

Odnosi s javnošću Agencije obuhvaćaju preventivno-edukativne aktivnosti za određene ciljane skupine i dionike kao i komunikaciju sa širom javnosti, a suradnja s predstavnicima medija i jačanje međuinstitucionalne suradnje zauzimaju poseban značaj.

Kroz svoje savjetodavno djelovanje Agencija je tijekom ovog izvještajnog razdoblja organizirala niz edukacija i radionica te organizirala događanja povodom obilježavanja Europskog dana zaštite osobnih podataka kao i dana Sigurnijeg interneta.

Preventivno-edukativne aktivnosti Agencije provode se sektorski i usmjerene su prema svim ciljanim skupinama:

- 1.) Tijela javne vlasti (lokalna i područna (regionalna) samouprava)
- 2.) Poslovni subjekti
 - 2.1. Gospodarstvo
 - 2.2. Zdravstvo
 - 2.3. Odgoj i obrazovanje
 - 2.4. Turizam
- 3.) Službenici za zaštitu osobnih podataka
- 4.) Građani Republike Hrvatske
 - 4.1. Poseban program prevencije i edukacije djece i mladih

7.1. EDUKACIJE I RADIONICE

a) Edukacije za voditelje zbirke osobnih podataka i službenike za zaštitu osobnih podataka

Svrha edukativnih aktivnosti namijenjenih predstavnicima voditelja zbirke osobnih podataka i službenicima za zaštitu osobnih podataka je upoznavanje predstavnika voditelja zbirke osobnih podataka s primjenom Zakona o zaštiti osobnih podataka u praksi, prvenstveno sa zakonskim obvezama voditelja zbirke prilikom obrade osobnih podataka kao

i pravima fizičkih osoba čije podatke obrađuju u obavljanju svojih zakonom utvrđenih djelatnosti. Rukovodeći se dosadašnjim iskustvom i praksom Agencije, tijekom edukacija djelatnici Agencije davali su brojne odgovore na upite i nedoumice vezane uz primjenu Zakona u praksi, prvenstveno u odnosu na zakonitu i povjerljivu obradu osobnih podataka, poslovima i zadaćama službenika za zaštitu osobnih podataka, korištenju novih informacijskih tehnologija u obradi osobnih podataka kao i o primjeni organizacijskih, kadrovskih i tehničkih mjera zaštite osobnih podataka koje su voditelji zbirke osobnih podataka dužni provoditi u svakodnevnom radu prilikom obrade osobnih podataka. Osim navedenog djelatnici Agencije kroz edukacije su ukazivali na zakonsku obvezu uspostavljanja i dostavljanja evidencija o zbirkama osobnih podataka od strane voditelja zbirke te prezentirali sudionicima edukacija način dostavljanja istih u Središnji registar Agencije.

Kroz provedene edukacije sudionicima je omogućeno jasnije razumijevanje pravnog područja zaštite osobnih podataka, a time i kvalitetnije i učinkovitije primjene Zakona kada su u pitanju voditelji zbirke osobnih podataka u privatnom i javnom sektoru s ciljem postizanja veće razine zaštite osobnih podataka kao i privatnosti građana općenito. Edukacije su provedene u samostalnoj organizaciji Agencije te u organizaciji s Hrvatskom udrugom poslodavaca, Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom turizma i Hrvatskom turističkom zajednicom, Hrvatskom gospodarskom komorom, Udrugom rehabilitatora Grada Zagreba i Zagrebačke županije, Knjižnicama Grada Zagreba i Predstavništvom Europske komisije u Republici Hrvatskoj. Pregled ostvarenih aktivnosti iskazan je tabličnim prikazom gdje su zasebno iskazane edukacije za voditelje zbirke osobnih podataka kojih je tijekom 2016. bilo ukupno 11 te edukacije za službenike za zaštitu osobnih podataka kojih je tijekom 2016. bilo ukupno 5.

Grupe polaznika \ ciljana skupina	Akademsko zajednica	Gospodarstvo	Službenici za zaštitu osobnih podataka	Tijela javne vlasti	Turizam	Udruga građana	Zdravstvo	Učenci osnovnih škola	Odgovorno-obrazovni sektor	Ukupno
Službenici za zaštitu osobnih podataka			5							5
Voditelji zbirke osobnih podataka	1	4		1	1	1	1		2	11
Učenci osnovnih škola								25		25
Ukupno	1	4	5	1	1	1	1	25	2	41

EDUKACIJA "SUSTAV ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA
U SEKTORU TURIZMA - ZAKONODAVNI OKVIR I PRAKSA"

27. listopada 2016.

Bol na Braču

Agencija za zaštitu osobnih podataka

www.azop.hr

Plakat nastao povodom edukacije "Sustav zaštite osobnih podataka u turizmu-zakonodavni okvir i praksa" održane u sklopu Dana hrvatskog turizma, 27.10.,2016. godine u Bolu na Braču

b) Edukacije za djecu i mlade

Zbog sve većeg broja djece korisnika interneta i modernih tehnologija, provedene edukacije za djecu i mlade imale su za cilj informirati i educirati učenike i učenice osnovnih škola od 3. do 8. razreda o temama iz područja zaštite osobnih podataka i privatnosti općenito, s naglaskom na značaj zaštite osobnih podataka prilikom korištenja interneta i društvenih mreža.

Edukacije su organizirane u samostalnoj organizaciji Agencije i u organizaciji s Knjižnicama grada Zagreba, a održane su u prostorijama škola (knjižnicama i učionicama) i prostorijama Knjižnica Grada Zagreba. Tijekom 2016. godine održano je 25 edukacija za učenike osnovnih škola s brojem sudionika prikazan u sljedećoj tablici:

Naziv aktivnosti \ ciljana skupina	Akademski zajednica	Gospodarstvo	Službenici za zaštitu osobnih podataka	Tijela javne vlasti	Turizam	Udruga građana	Zdravstvo	Učenici osnovnih škola	Odgojno-obrazovni sektor	Ukupno
Etička pitanja: zaštita osobnih podataka u istraživačkim projektima	60									60
Službenik za zaštitu osobnih podataka u sustavu zaštite osobnih podataka			181							181
Sustav zaštite osobnih podataka u turizmu					35					35
Zaštita osobnih podataka - zakonodavni okvir i praksa		236		50		79			85	450
Zaštita osjetljivih osobnih podataka u zdravstvenom sektoru - zakonodavni okvir i praksa							57			57
"Moraju li svi znati tko si?" Mali službenik za zaštitu osobnih podataka								1.716		1.716
Ukupno	60	236	181	50	35	79	57	1.716	85	2.499

7.2. PRIGODNA DOGAĐANJA

a) Obilježavanje Europskog dana zaštite osobnih podataka

Agencija je obilježavanje 10. jubilarnog Europskog dana zaštite osobnih podataka organizirala u suradnji s Ravnateljstvom policije, Akademijom dramskih umjetnosti i Gradskog kazališta Komedija, a ključne poruke prema javnosti ovim programom odaslane su organiziranim kulturno-umjetničkim programom. Dramski studio Atelier iz Osijeka u režiji Ivana Kristijana Majića izveo je predstavu „Tko se to šali s imenom mojim?“ a scenarij predstave izrađen je na temelju stvarnih slučajeva koje je Agencija u dosadašnjem radu rješavala. Svečani program podržali su dramski i glazbeni umjetnici ansambla Gradskog kazališta Komedija iz Zagreba, radijski i televizijski voditelji, te vokalni sastav i tamburaški orkestar Ministarstva unutarnjih poslova. Svečanom događanju odazvalo se više od 300

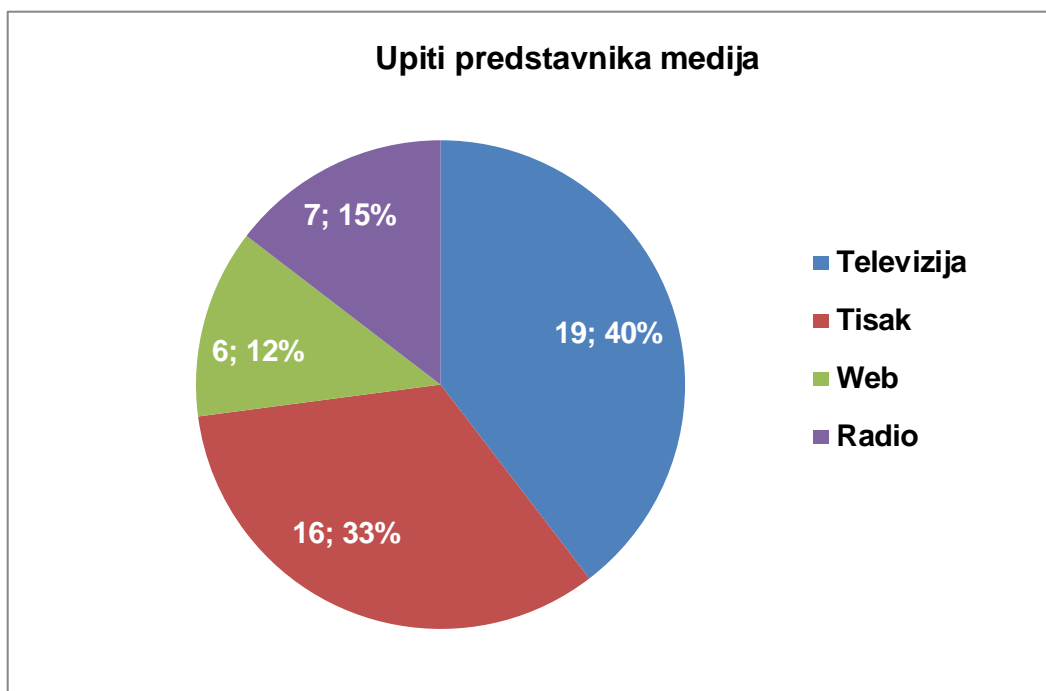
uzvanika među kojima i brojni predstavnici ministarstava, saborski zastupnici, Pravobraniteljica za djecu, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, predstavnici Grada Zagreba, gospodarski i društveni akteri, predstavnici akademske zajednice, djeca i mladi, službenici za zaštitu osobnih podataka, predstavnici Policijske akademije, te građani i ostala zainteresirana javnost.

b) Obilježavanje Dana sigurnijeg interneta

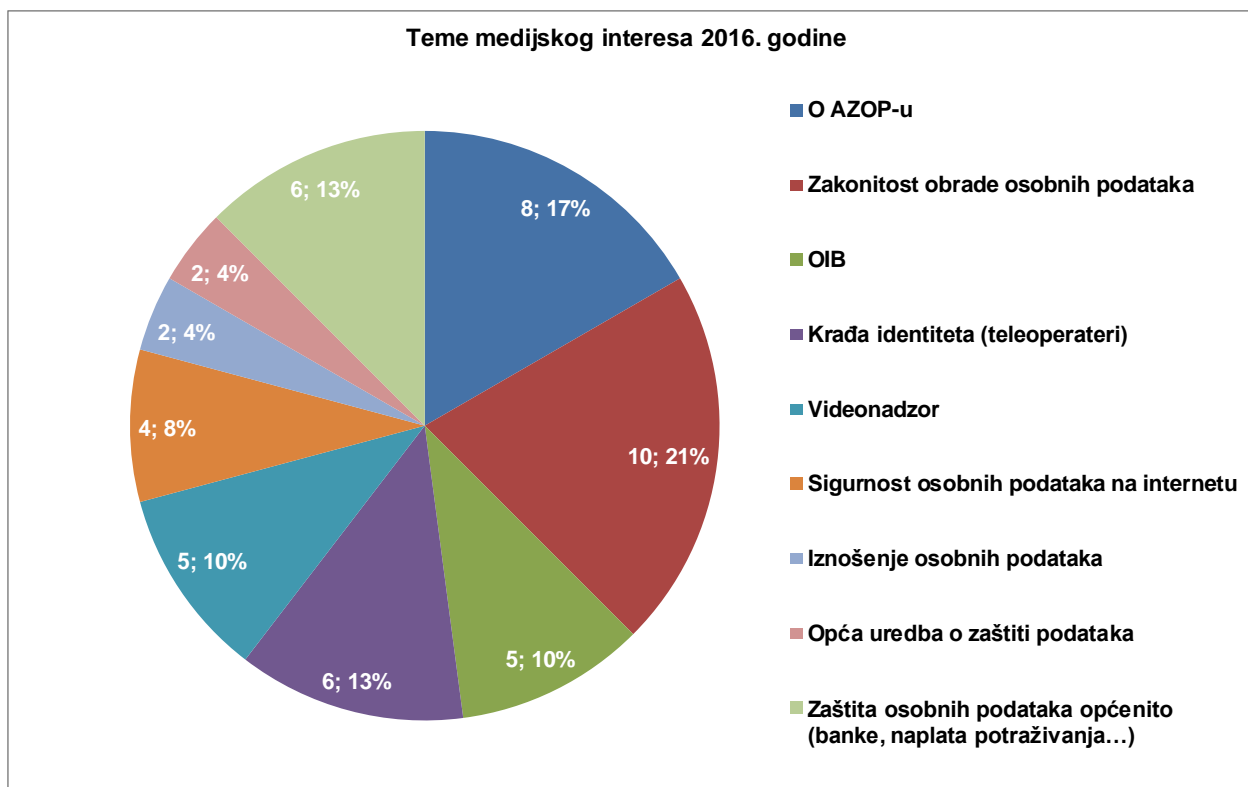
Tijekom 2016. godine Agencija je u sklopu obilježavanja Dana sigurnijeg interneta organizirala predavanja i radionica za djecu i mlade pod nazivom „Moraju li svi znati tko si?“ koja su u suradnji s Knjižnicama Grada Zagreba bila održala u razdoblju od 8. do 16. veljače u ukupno 8 osnovnih škola na području grada Zagreba. Cilj predavanja i radionica je bila učenicima ukazati na važnost zaštite osobnih podataka odnosno dizanje njihove svijesti o važnosti zaštite osobnih podataka iz čega proizlazi svladavanje i primjena znanja koju prenose predavači, te ponašanje i briga o privatnosti kada djeca koriste internet i moderne tehnologije. Kako bi njihovo „surfiranje“ bilo što sigurnije učenicima se posebna pažnja obratila na to što su to osobni podaci, kako i gdje ih (ne)dijeliti, gdje ih čekaju opasnosti u virtualnom životu, koliko je važan nadzor roditelja i skrbnika te što učiniti u slučaju sumnje u opasnost. Radionice i edukacije u trajanju su jednog školskog sata.

7.3. SURADNJA S PREDSTAVNICIMA MEDIJA

Tijekom 2016. godine njegovanje i jačanje odnosa s predstavnicima medija temeljeno je na načelima pravovremenog, točnog i jasnog davanja mišljenja i odgovora te stavova Agencije o različitim temama koje se tiču zaštite osobnih podataka kao i privatnosti. Također, medijsko praćenje rada Agencije, a posebno komuniciranje ključnih poruka prema široj javnosti u kojima je Agencija izvor vijesti bile su mahom neutralne i pozitivne. U ovom izvještajnom razdoblju Agencija je zaprimila ukupno 48 upita od strane predstavnika medija.

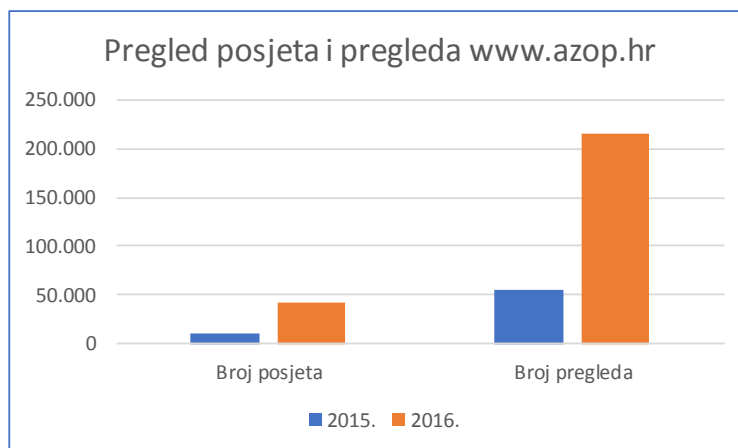

Za razliku od 2015. godine, u kojoj je interes predstavnika medija za djelovanje i rad Agencije bio manji od očekivanog, osim u mjesecu svibnju kada je interes medija bio pojačan zbog teme o imovinskim karticama, u 2016. godini primjećuje se značajan porast interesa predstavnika medija odnosan na aktualne teme iz područja djelovanja Agencije, što je prikazano u dijagramu u nastavku.

Jedan od alata komuniciranja s javnošću, a time i s predstavnicima medija je i komunikacija putem internetskih stranica Agencije (www.azop.hr) pa je tako jedan od pokazatelja o interesu javnosti o radu i djelovanju Agencije broj posjeta kao i pregled stranica prema podacima Google analytics-a.

www.azop.hr	Broj posjeta	Broj pregleda
2015.	10.082	55.465
2016.	41.976	215.305

Tijekom 2016. godine istraživanje javnog mnijenja o razini svijesti o području privatnosti i zaštite osobnih podataka u užem smislu nije provedeno te će se isto provesti u razdoblju od 2017. do 2019. godine.

Također, za 2017. godinu planirano je povećanje opsega savjetodavnih aktivnosti u koje se posebno ubrajaju savjetovanja i edukacije na temu Opće uredbe o zaštiti podataka koje su planirane sektorski, kao i preventivno-edukativne aktivnosti za građane s izdvojenim aktivnostima namijenjenim djeci i mladima kao najranjivijoj skupini društva. Pregled ukupnog broja aktivnosti za razdoblje 2015. i 2016. kao i broj planiranih aktivnosti za 2017. godinu prikazan je u tablici:

Preventivno - edukativne aktivnosti

Realizirano 2015. godine	Realizirano 2016. godine	Planirano za 2017. godinu
11	41	50

Zbog povećanja broja aktivnosti koja se organiziraju s ciljem podizanja svijesti šire javnosti o važnosti zaštite osobnih podataka, Agencija je u suradnji s Ravnateljstvom policije Ministarstva unutarnjih poslova te Akademijom dramske umjetnosti iz Zagreba kao zajednički projekt krajem 2016. godine pripremila edukativne materijale u vidu brošura i letaka koje će predstaviti javnosti u prigodi obilježavanja Europskog dana zaštite osobnih podataka 2017. godine, kada će premijerno biti prikazan i preventivno-edukativni namjenski film „Tko se to šali s mojim podacima?“.

Agencija za zaštitu osobnih podataka

10. EUROPSKI DAN ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

28. SIJEČANJ 2016.

“Tko se to šali s imenom mojim”

GRADSKO KAZALIŠTE “KOMEDIJA”,
KAPTOL 9, ZAGREB
11.00 SATI

Prigodan program organiziran u suradnji s partnerima:

Sveučilište
Sjever

Plakat za predstavu "Tko se to šali s imenom mojim?" nastao povodom obilježavanja Europskog dana zaštite osobnih podataka 28. siječnja 2016. godine

8. PRORAČUN AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

Temeljem članka 28. Zakona o zaštiti osobnih podataka sredstva za rad Agencije osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske, koji je za 2016. godinu objavljen u "Narodnim novinama" br. 26 od 24.03.2016. godine u kojemu je Agenciji odobren godišnji proračun u ukupnom iznosu **5.443.308,00 kn.**

Od odobrenog proračuna za redovno poslovanje Agencije, uz racionalno i štedljivo raspolaganje s odobrenim proračunom, realizirano je 5.333.329 kn odnosno 98,0 % u odnosu na planirani i odobreni proračun za 2016. godinu.

Šifra	Naziv	Proračun za 2016.	Realizacija plana do 31.12.2016.	Neurošeno u 2016. godini	Postotak realizacije plana u 2016. godini
250	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	5.443.308	5.333.329	109.979	98,0%
A765000	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE	5.363.252	5.255.736	107.516	98,0%
31	Rashodi za zaposlene	3.960.086	3.879.467	80.619	98,0%
311	Plaće (Bruto)	3.320.255	3.242.636	77.619	97,7%
312	Ostali rashodi za zaposlene	76.250	73.250	3.000	96,1%
313	Doprinosi na plaće	563.581	563.581	0	100,0%
32	Materijalni rashodi	1.401.666	1.376.269	25.397	98,2%
321	Naknade troškova zaposlenima	475.166	462.299	12.867	97,3%
322	Rashodi za materijal i energiju	234.944	231.464	3.480	98,5%
323	Rashodi za usluge	661.556	658.141	3.415	99,5%
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	30.000	24.365	5.635	81,2%
34	Financijski rashodi	1.500	0	1.500	0,0%
343	Ostali financijski rashodi	1.500	0	1.500	0,0%
K765001	OPREMANJE AGENCIJE	80.056	77.593	2.463	96,9%
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	15.000	12.906	2.094	86,0%
412	Nematerijalna imovina	15.000	12.906	2.094	86,0%
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	65.056	64.687	369	99,4%
422	Postrojenja i oprema	65.056	64.687	369	99,4%

U sljedećoj tablici predstavljena je brojčana i kvalifikacijska struktura službenika zaposlenih u stručnim službama Agencije sa stanjem na dan 31.12.2016. godine. Ukupno je 27 zaposlenih, od kojih jedan dužnosnik (ravnatelj) i 26 službenika odgovarajućih stručnih kvalifikacija.

r.br.	ustrojstvena jedinica	ukupno zaposlenih	dužnosnici	službenici (broj prema stupnju stručne spreme i stručnoj kvalifikaciji)								
				mr.sc.	univ.spec.	VSS			bacc			SSS
				inform.	društ.	pravnik	inform.	društ.	društ.	pravnik	ekon.	
1	Ured ravnatelja	3	1					1	1			
2	Služba za zaštitu osobnih podataka	6				5					1	
3	Služba za nadzor i Središnji registar	6		1	1		3				1	
4	Služba za međunarodnu suradnju, EU i pravne poslove	5				4		1				
5	Odjel računovodstvenih i zajedničkih poslova	7										2
	Ukupno	27	1	1	1	9	3	2	1	2	2	5

9. ZAKLJUČAK

Na temelju podataka o radu Agencije za 2016. godinu (uključujući i podatke za razdoblje 2013. - 2015.) može se zaključiti da Agencija bilježi zamjetan porast broja zaprimljenih zahtjeva za zaštitu prava, obavljenih nadzora i riješenih predmeta, te da iz godine u godinu ostvaruje sve bolje rezultate rada.

Tako se i u 2016. godini bilježi značajan porast ukupno riješenih predmeta u odnosu na prethodno razdoblje, što svakako ukazuje na stvaranje sve većeg povjerenja u rad Agencije i brigu o zaštiti osobnih podataka svakog pojedinca, na kvalitetnoj aktivnosti Agencije kako u dosadašnjem radu u području svekolikog angažmana glede nadzora provođenja zaštite osobnih podataka tako i u području informiranja i educiranja tj. uspješnog osvješćivanja javnosti iz područja zaštite osobnih podataka i privatnosti pojedinaca, voditelja i izvršitelja obrade osobnih podataka.

Također, kontinuirano raste broj obavljenih nadzornih aktivnosti, posebno nadzorne aktivnosti koji se obavljaju na zahtjev ispitanika - pojedinaca, što ukazuje na jačanje svijesti o zaštiti osobnih podataka i općenito o zaštiti privatnosti pojedinca.

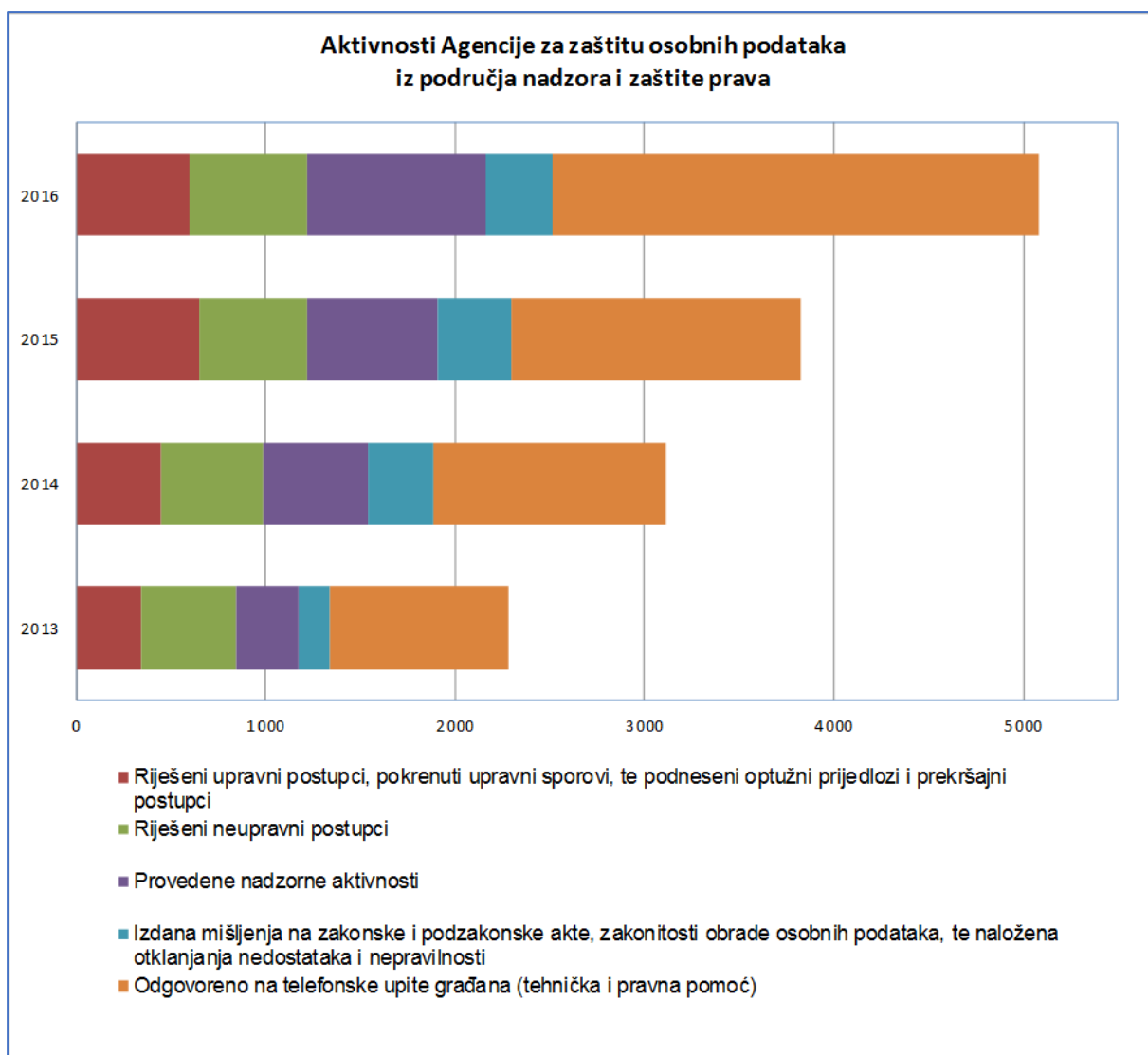
Brojni obrađeni slučajevi iz područja zaštite osobnih podataka i provedenih nadzornih aktivnosti, dio kojih je iznesen u ovom izvješću, ukazuju na sve veću ugrozu privatnosti pojedinaca s jedne strane, ali i njihovu sve veću osviještenost o potrebi zaštite privatnosti s druge strane.

Uporaba modernih informatičkih i komunikacijskih tehnologija iz godine u godinu raste eksponencijalnim trendom, a s time je sve učestalija neovlaštena obrada osobnih podataka, posebno uporabom video nadzornih sustava u radnim prostorima, trgovinama i u prostorima stambenih zgrada. No, problem video nadzora nije samo sa stajališta moguće zlorabe nezakonitim prikupljanjem osobnih podataka, već se o zakonitosti njegove uporabe trebaju baviti i službe zadužene za opću sigurnost.

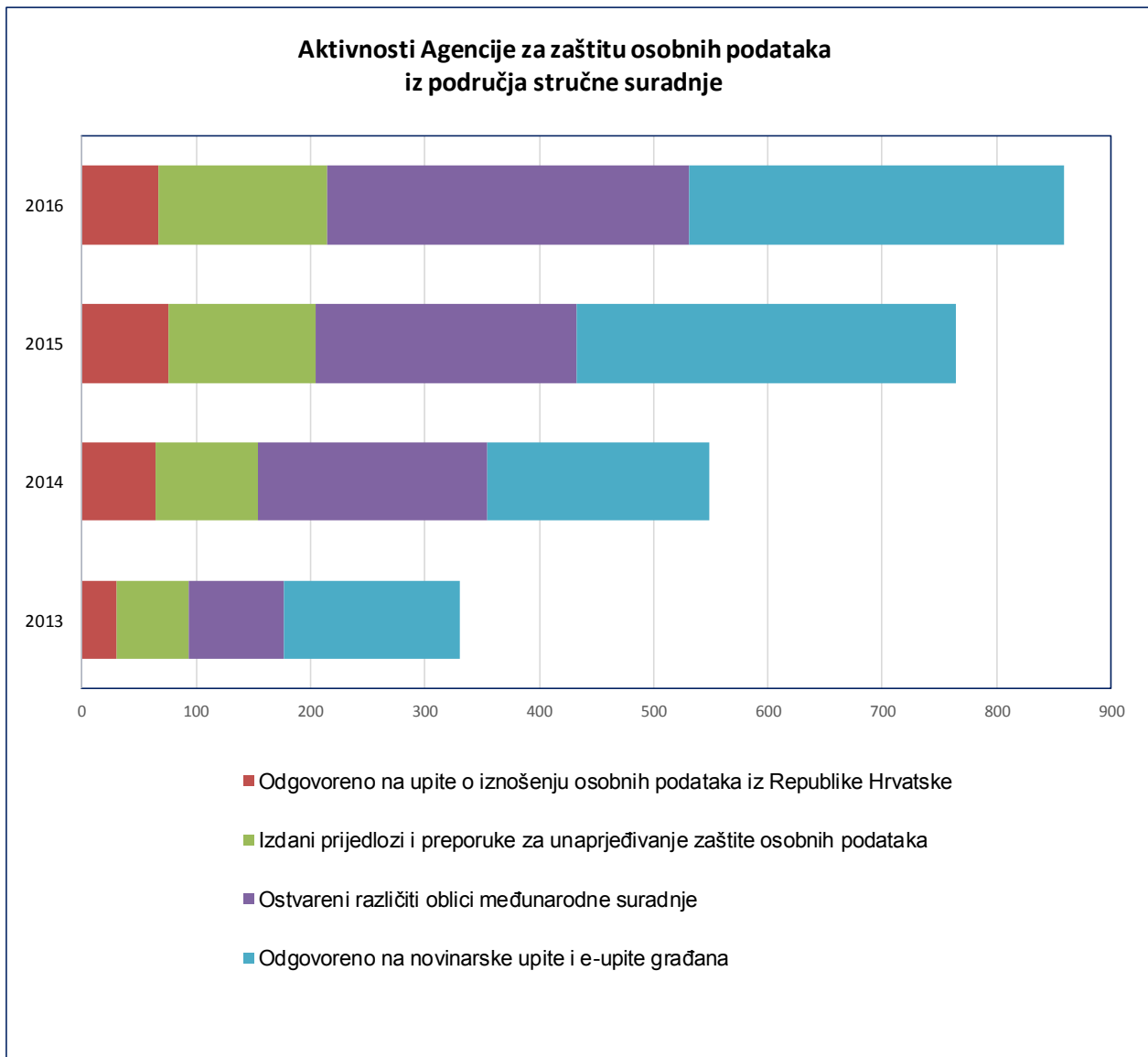
Također, u porastu je zloraba korištenja tuđih osobnih podataka ili njihova neovlaštena obrada, posebno u takozvanoj prodaji na daljini (internetsko trgovanje s lažnim (najčešće tuđim) osobnim podacima, naručivanje roba i usluga na „tuđi račun“, ugovaranje telekomunikacijskih usluga i kupnja mobilnih uređaja s ukradenim osobnim podacima i sl.).

Agencija za zaštitu osobnih podataka kao nadležno tijelo za nadzor zaštite osobnih podataka nikako nije protiv korištenja novih tehnologija i primjerice Interneta kao modernog komunikacijsko-edukacijskog kanala/sredstva/izvora, već nastoji ukazati na realne ugroze koje takav višefunkcionalni medij nosi ukoliko se istom pristupi neadekvatno, a posebice ako se na njemu na neodgovarajući način korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija osobni podaci koriste i/ili učine dostupnim svima koji tim podacima imaju pristup, pa tako i neovlaštenim (zlonamjernim) pojedincima ili organiziranim grupama.

Aktivnosti Agencije za zaštitu osobnih podataka iz područja nadzora i zaštite prava	2013	2014	2015	2016
Riješeni upravni postupci, pokrenuti upravni sporovi, te podneseni optužni prijedlozi i prekršajni postupci	347	452	647	596
Riješeni neupravni postupci	495	539	572	626
Provedene nadzorne aktivnosti	334	552	686	942
Izdana mišljenja na zakonske i podzakonske akte, zakonitosti obrade osobnih podataka, te naložena otklanjanja nedostataka i nepravilnosti	166	340	396	350
Odgovoreno na telefonske upite građana (tehnička i pravna pomoć)	938	1234	1520	2570

Aktivnosti Agencije za zaštitu osobnih podataka iz područja stručne suradnje	2013	2014	2015	2016
Odgovoreno na upite o iznošenju osobnih podataka iz Republike Hrvatske	64	64	76	67
Izdani prijedlozi i preporuke za unaprjeđenje zaštite osobnih podataka	90	90	128	148
Ostvareni različiti oblici međunarodne suradnje (upiti, mišljenja, očitovanja, sudjelovanja na različitim radnim događajima i sl.)	200	200	229	316
Odgovoreno na novinarske upite i e-upite građana	195	195	331	328

U rješavanju upita građana i zahtjeva za zaštitu prava, Agencija sukladno svojim zakonskim ovlaštenjima izdaje odgovarajuća rješenja, a pored toga preporučuje da i sami građani brinu o zaštiti svojih osobnih podataka prije svega na način da se informiraju kome i u koju svrhu daju svoje osobne podatke te kome njihovi osobni podaci mogu postati dostupni, kao i da sve nepravilnosti u obradi osobnih podataka prijavljuju Agenciji.

S aspekta zakona o zaštiti osobnih podataka velika odgovornost je i na voditeljima obrade osobnih podataka koji su dužni prilikom obrade osobnih podataka pridržavati se Zakona o zaštiti osobnih podataka i drugih pozitivnih propisa i poduzimati odgovarajuće tehničke, kadrovske i organizacijske mjere u svrhu zaštite i neovlaštenog pristupa zbirkama osobnih podataka građana koje uspostavljaju i vode radi obavljanja svojih djelatnosti. Isto tako, voditelji su dužni voditi točne i potpune podatke koji identificiraju točno određenu osobu u svrhu osiguranja načela povjerljivosti obrade osobnih podataka i voditi računa o vremenskom razdoblju čuvanja osobnih podataka.

Sva pitanja vezana uz obradu svojih osobnih podataka građani mogu zatražiti od voditelja obrade osobnih podataka, a sve nepravilnosti i sumnje u nezakonitu obradu osobnih podataka mogu prijaviti Agenciji za zaštitu osobnih podataka, kao neovisnom tijelu čija je temeljna zadaća zaštititi osobne podatke građana od nezakonite obrade, odnosno kontinuirano nadzirati da li se osobni podaci obrađuju u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka i svim drugim posebnim zakonima i propisima.

Suradnja s državnim tijelima i tijelima javne vlasti u Republici Hrvatskoj, kao i međunarodna suradnja s nadzornim tijelima država članica Europske unije je također značajno intenzivirana, prije svega zbog činjenice stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, a također i zbog novih poslova i zadaća koje je Republika Hrvatska preuzela i na kojima, između ostalih, radi i Agencija iz područja zaštite osobnih podataka, od kojih je svakako najznačajniji postupak evaluacije Schengenskog informacijskog sustava i Viznog sustava Europske unije u Republici Hrvatskoj.

Agencija je u svojem godišnje planu rada za 2017. godinu stavila naglasak na pripremi za primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka koja stupa na snagu u mjesecu svibnju 2018. godine, posebice kroz:

- intenziviranje odnosa s javnostima organiziranjem radionica, prezentacija i prigodnih predavanja u cilju osvješćivanja javnosti o potrebama zaštite osobnih podataka u kontekstu novog zakonodavstva EU iz područja zaštite osobnih podataka;

- sudjelovanje u Radnim skupinama za izradu propisa kojima se u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenose Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP i Direktive (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela;

- sudjelovanje u radu Radne skupine za telekomunikacije i informacijsko društvo Vijeća EU (WP TELE) i pripremi Prijedloga Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama te stavljanju izvan snage Direktive 2002/58/EZ (Uredba o privatnosti i elektroničkim komunikacijama);

- sudjelovanje u radu Radne skupine za izradu **novog Zakona o zaštiti osobnih podataka** u skladu sa odredbama Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka).

Također, Agencija na temelju analize prethodno obrađenih slučajeva postupanja po zahtjevima za zaštitu prava te sadržaju postavljenih upita kao i rezultatima provedenih nadzornih aktivnosti, imajući u vidu i europska pa i svjetska kretanja i pojavnosti u području prikupljanja i daljnje obrade/korištenja te zaštite osobnih podataka, u godišnjem Planu nadzornih aktivnosti po službenoj dužnosti nastoji na odgovarajući način prepoznati koji su to značajni sektori, voditelji obrade osobnih podataka ili tehnološki načini prikupljanja i daljnje obrade/korištenja osobnih podataka koje bi u narednom razdoblju trebalo ili bilo uputno provjeriti na sustavan način.

Zaključno, može se reći kako je Agencija u ovom izvještajnom razdoblju, temeljem svojih zakonom propisanih ovlasti i u skladu sa svojim mogućnostima realizirala sve aktivnosti i odgovorila na sve zahtjeve u zakonskim rokovima, uzevši u obzir da je s manjim brojem zaposlenika (27) u odnosu na prethodnu godinu (29) zaprimila i riješila 33% više zahtjeva za zaštitu prava i nadzornih aktivnosti, te ostvarila 12% više različitih oblika stručnih suradnji s državnim tijelima, tijelima javne vlasti, pravnim osobama i građanima, te različitih oblika međunarodne suradnje s nadzornim tijelima država članica Europske unije, što je pokazano u tabličnim i grafičkim prikazima u ovom Zaključku.

Obveznik: AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

**MIŠLJENJE UNUTARNJE REVIZIJE
O SUSTAVU UNUTARNJIH KONTROLA ZA PODRUČJA KOJA SU BILA
REVIDIRANA
U 2016. GODINI**

**I. MIŠLJENJE O FUNKCIONIRANJU SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA
ZA REVIDIRANA PODRUČJA**

Godišnjim planom unutarnje revizije za 2016. nije bilo planirano obavljanje unutarnje revizije u Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Slijedom navedenoga, Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju nije u mogućnosti dati mišljenje o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola za revidirana područja u 2016. godini.

II. BROJ PLANIRANIH I OBAVLJENIH REVIZIJA U 2016. GODINI

Ukupno planirane revizije	Ukupno obavljene revizije	Obrazloženje
0	0	-

567 — AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

Primjeno:	13 -02- 2017	
Klasifikacijska oznaka:	900-01/16-01/01	Org. jed. 03
Uredžbeni broj:	50446-17-04	Prim. Vrij. - -

**IV. PODACI O PREPORUKAMA UNUTARNJE REVIZIJE IZ RANIJIH
RAZDOBLJA KOJE SU PROVEDENE U 2016. GODINI**

Rb	Obavljena revizija	Datum konačnog revizijskog izvješća	Područje revidiranja	Provedene preporuke iz ranijih razdoblja
1.	nema	nema	nema	nema

**V. PODACI O NEPROVEDENIM PREPORUKAMA UNUTARNJE REVIZIJE IZ
RANIJIH RAZDOBLJA**

Rb	Obavljena revizija	Datum konačnog revizijskog izvješća	Područje revidiranja	Preporuke kojima je istekao rok provedbe	Razlog neprovođenja preporuke	Poduzete mjere
1.	nema	nema	nema	nema	nema	nema

Mjesto i datum: 2. veljače 2017.

[potpis rukovoditelja unutarnje revizije]

**REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
OSOBNIH PODATAKA**

KLASA: 400-01/17-01/04
URBROJ: 567-01/01-17-03
Zagreb, 08.03.2017.

IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI*
ZA 2016. GODINU

Ja, Anto Rajkovača, ravnatelj Agencije za zaštitu osobnih podataka, ul. Martićeva 14,
10000 Zagreb,

na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, raspoloživih informacija, rezultata
rada unutarnje i vanjske revizije te vlastite procjene, potvrđujem:

- zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava,
- učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

U Zagrebu, 08.03.2017.

* Obrazac Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koja se daje ako nisu uočene slabosti i nepravilnosti.

Klasa: 400-01/17-01/04
 Urbroj: 567-01/01-17-04
 Zagreb, 08.03.2017.

Obveznik AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA
UPITNIK O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI ZA OBVEZNIKE UTVRĐENE U REGISTRU PRORAČUNSKIH I
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA PRORAČUNSKU GODINU 2016.

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca ¹
		N/P	DA	NE ²	
PLANIRANJE PRORAČUNA/FINANCIJSKOG PLANA					
1.	Strateški plan je sastavljen i objavljen na web stranicama (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)		X		link na web stranicu
2.	Programi iz financijskog plana povezani su s ciljevima iz strateškog plana (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)		X		vezne tablice ovo pitanje nije primjenjivo za godinu u kojoj se donosi odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika za prva tri mjeseca naredne godine
3.	Za ciljeve iz strateškog plana utvrđeni su i procijenjeni rizici (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)		X		tablica rizika

¹ Stupac Referenca se ne popunjava već su u njemu dane upute koja je vrsta dokaza podloga za davanje odgovora na pitanje

² Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

4.	<p>Upravno tijelo nadležno za financije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nakon primitka uputa za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave od Ministarstva financija izradilo je i dostavilo proračunskim i izvanproračunskim korisnicima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave upute za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s limitima odnosno s visinama financijskog plana po proračunskim korisnicima za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, koje su raspoređene na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa i - visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u svojoj nadležnosti imaju proračunske i izvanproračunske korisnike) 	X		preslika odnosno referenca dopisa i upute
5.	<p>Ministarstvo je nakon primitka uputa za izradu prijedloga državnog proračuna od Ministarstva financija izradilo i dostavilo proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti upute s limitima, odnosno s visinama financijskog plana po proračunskim korisnicima za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, koje su raspoređene na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa i - visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti, <p>a u razdoblju privremenog financiranja, ministarstvo je, nakon primitka uputa za izradu financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za prva tri mjeseca proračunske godine od Ministarstva financija, izradilo i dostavilo upute s limitima plana za prva tri mjeseca proračunske</p>	X		preslika odnosno referenca dopisa i upute

	godine korisnicima iz svoje nadležnosti (odgovaraju ministarstva koja u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)				
6.	Financijski plan proračunskog korisnika državnog proračuna sadrži prihode i primitke iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama i obrazloženje prijedloga financijskog plana, a u razdoblju privremenog financiranja, sadrži procjenu prihoda i primitaka iskazanih po vrstama, rashoda i izdataka predviđenih za prva tri mjeseca proračunske godine, razvrstanih prema proračunskim klasifikacijama		X		preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca
7.	Financijski plan proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži prihode i primitke iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama te obrazloženje prijedloga financijskog plana	X			preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca
8.	Obrazloženje financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna i proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika, obrazložene programe, zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi, usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja, ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa, izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini te ostala obrazloženja i dokumentaciju		X		preslika odnosno referenca obrazloženja financijskog plana usvojenog do 31. prosinca pitanje nije primjenjivo za proračunske korisnike državnog proračuna za godinu u kojoj se donosi odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika za prva tri mjeseca naredne godine
9.	Financijski plan izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži prihode i primitke iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama i obrazloženje prijedloga financijskog plana, a u razdoblju privremenog financiranja, financijski plan izvanproračunskog korisnika državnog proračuna	X			preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca

	sadrži procjenu prihoda i primitaka iskazanih po vrstama, rashoda i izdataka predviđenih za prva tri mjeseca proračunske godine, razvrstanih prema proračunskim klasifikacijama				
10.	Usklađeni prijedlog financijskog plana ministarstva sastavljen je temeljem prikupljenih i objedinjenih prijedloga financijskih planova proračunskih korisnika (odgovaraju ministarstva koja u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)	X			provesti analizu na način da se zbroje prihodi i rashodi iz financijskih planova proračunskih korisnika te prihodi i rashodi iz financijskog plana nadležnog ministarstva bez proračunskih korisnika te usporede s podacima u usklađenom financijskom planu
11.	Godišnji plan rada je sastavljen u skladu sa strateškim i financijskim planom i objavljen na web stranicama (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			link na web stranicu
12.	Uz opći i posebni dio proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, predstavničkom tijelu na usvajanje upućen je i plan razvojnih programa koji sadrži ciljeve te prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna	X			preslika odnosno referenca plana razvojnih programa
13.	Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uputio je prijedlog proračuna i projekcija predstavničkom tijelu na donošenje u zakonom predviđenom roku	X			preslika odnosno referenca dopisa odnosno drugi dokaz da je prijedlog proračuna i projekcija predan predstavničkom tijelu
14.	Doneseni proračun objavljen je u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	X			broj i naziv službenog glasila i datum objave
15.	Uz proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika za iduću proračunsku godinu, donijele su se i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine	X			broj i naziv službenog glasila i datum objave za proračune preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca za proračunske i izvanproračunske korisnike pitanje nije primjenjivo za proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna za godinu u kojoj se donosi odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika za prva tri mjeseca naredne godine

16.	Čelnik je u roku 30 dana od stupanja na snagu državnog proračuna donio odluku o prijenosu ovlasti i odgovornosti za provedbu strateškog plana i upravljanje proračunskim sredstvima osiguranim u financijskom planu (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)				preslika odluke
17.	Proračun te izmjene i dopune i odluka o izvršavanju dostavljeni su Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu	X			preslika odnosno referenca dopisa
18.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave se zaduživala/ davala suglasnost za zaduživanje/jamstvo sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	X			preslike odnosno reference dobivenih i danih suglasnosti

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom.

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ³	DJELOMIČNO ⁴	
IZVRŠAVANJE PRORAČUNA/FINACIJSKOG PLANA						
19.	Procedura stvaranja ugovornih obveza jasno je definirana i dostupna svim ustrojstvenim jedinicama/upravnim odjelima		X			preslika odnosno referenca pisane procedure
20.	Obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje iz proračuna u sljedećim godinama preuzimale su se isključivo uz suglasnost ministra financija/Vlade Republike Hrvatske odnosno općinskog načelnika /gradonačelnika /župana (odgovaraju proračunski korisnici državnog proračuna i proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X				preslike odnosno reference dobivenih suglasnosti na uzorku od najviše 20
21.	Obveze po investicijskim projektima preuzimaju se isključivo ako su predviđene u proračunu i projekcijama, financijskom planu i po provedenom stručnom vrednovanju i ocjeni opravdanosti te učinkovitosti investicijskog projekta	X				na uzorku od najviše 10 investicijskih projekata dokazati povezanost s proračunom i projekcijama, odnosno s financijskim planom i priložiti preslike odnosno reference provedenih vrednovanja
22.	Preraspodjele su izvršene u skladu s odredbama Zakona o proračunu (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X				preslika odnosno referenca dopisa s odobrenom preraspodjelom
23.	Postoji jasna procedura naplate prihoda	X				preslika odnosno referenca pisane procedure iz koje su vidljive vrste prihoda koje se naplaćuju, mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, slučajeve u kojima treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama, osobe koje će obavljati navedene poslove i slično

³ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁴ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

24.	Poduzete su sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun prema važećim propisima	X				na uzorku od 10% dospjelih nenaplaćenih potraživanja sa stanjem 31. prosinca dokazi o poduzetim radnjama za naplatu (preslike odnosno reference odgovarajućih dopisa, opomena), a najviše 100
25.	Svi namjenski prihodi i primici te vlastiti prihodi proračunskih korisnika uplaćivali su se u nadležni proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osim onih koji su izuzeti od obveze uplate temeljem odluke o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)	X				dokaz o uplati namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda u nadležni proračun i preslika odnosno referenca odluke
26.	Ministarstvo odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pratila je korištenje namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda koje ostvaruju proračunski korisnici iz svoje nadležnosti koji su izuzeti od uplate u proračun	X				dokaz o načinu praćenja
27.	Sredstva su utrošena u skladu s proračunom odnosno financijskim planom					izvještaj o izvršenju proračuna za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz kojeg se vidi da nije utrošeno više sredstva od odobrenih proračunom (osim za vlastite i namjenske prihode i primitke u skladu sa Zakonom o proračunu) usporedba izvršenja i financijskog plana iz koje se vidi da nije utrošeno više sredstva od odobrenih financijskim planom (osim za vlastite i namjenske prihode i primitke u skladu sa Zakonom o proračunu) za proračunske i izvanproračunske korisnike
					X	

28.	Isplata sredstava temeljila se na vjerodostojnoj dokumentaciji		X			nasumično odabrano najmanje pet isplata po svakoj od vrsta rashoda na razini definiranoj u Tablici: Testiranja uz pitanje 24, danoj u dodatku 1 Upitnika
29.	Pratilo se i kontroliralo namjensko isplaćivanje donacija, pomoći, subvencija do krajnjeg korisnika te korištenje istih					uzorak od 5% ukupnog broja svih transfera i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih transfera, a najviše 100
29.1.	Dostupne su preslike odnosno reference ugovora koji su podloga za isplate		X			preslike odnosno reference ugovora
29.2.	Obavljene su provjere na licu mjesta na odabranom uzorku od onih krajnjih korisnika kojima su na godišnjoj razini izvršene isplate iznad 20.000,00 kuna	X				preslika odnosno referenca zapisnika izvršene kontrole određenog broja krajnjih korisnika (uzorak) koji su na godišnjoj ostvarili iznad 20.000,00 kuna od proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika
29.3.	Postoji izvješće od krajnjeg korisnika o utrošku sredstava/realizaciji projekta	X				preslika odnosno referenca izvješća
30.	Prilikom isporuke opreme/izvođenja radova obavljene su sve potrebne provjere					provjera na uzorku 5% ukupnog broja svih nabava dugotrajne nefinancijske imovine i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih nabava dugotrajne nefinancijske imovine
30.1.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na način utvrđen ugovorom		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.2.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu s vremenskim rokovima iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.3.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu sa zahtjevima količine i kvalitete iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.4.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na lokacijama koje su navedene u ugovoru		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.5.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni prema opisu iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.6.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni sukladno nacrtima, analizama, modelima, uzorcima iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.7.	Oprema je instalirana i u upotrebi		X			priložiti odgovarajući dokaz

31.	Propisana je procedura zaprimanja računa, njihove provjere u odgovarajućim ustrojstvenim jedinicama/upravnim odjelima i pravovremenog plaćanja		X			preslika odnosno referenca pisane procedure
32.	Svi ugovori se čuvaju i arhiviraju sukladno propisima o čuvanju arhivske građe		X			preslika odnosno referenca na pravilnik o zaštiti i obradi arhivskoga gradiva
33.	Imenovana je osoba za nepravilnosti (odgovaraju ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)		X			preslika odnosno referenca odluke o imenovanju ili link na web stranicu gdje su objavljeni podaci o osobi za nepravilnosti

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom.

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovore.

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ⁵	DJELOMIČNO ⁶	
JAVNA NABAVA						dokazati na uzorku od 5% ugovora/objava/ provedenih postupaka javne nabave
34.	U zaključenim ugovorima o nabavama velike vrijednosti ugovoreni su instrumenti za osiguranje urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni	X				preslike odnosno reference ugovora, navesti članak u kojem stoje odredbe o instrumentima urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni
35.	Ugovori o javnoj nabavi zaključeni su u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom	X				preslike odnosno reference dokumentacije o provedenim postupcima i preslike odnosno reference ugovora
36.	Za sve predmete javne nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kuna za nabavu robe i usluga, odnosno za nabavu radova jednaka ili veća od 500.000,00 kuna provedeni su postupci javne nabave sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi	X				oznake i datum objave
37.	Za provedene postupke javne nabave u Elektroničkom oglasniku javne nabave objavljene su odgovarajuće objave sukladno Zakonu o javnoj nabavi	X				oznake i datum objave
38.	Na internetskim stranicama (ili u službenim glasilu ili na oglasnoj ploči ili na drugi način) dostupan je popis gospodarskih subjekata s kojima je obveznik odnosno predstavnik naručitelja ili s njime povezane osobe u sukobu interesa u smislu propisa o javnoj nabavi	X				adresa internetske stranice ili broj i naziv službenog glasila ili druga oznaka mjesta gdje je popis objavljen
39.	Donesen je plan nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi	X				adresa internetskih stranicama gdje je objavljen plan nabave
40.	U pripremi i provedbi postupaka javne nabave najmanje jedan ovlašten predstavnik imao je važeći certifikat u području javne nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi.	X				preslika odnosno referenca potvrda i internih odluka o imenovanju ovlaštenih predstavnika naručitelja

⁵ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁶ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

41.	U pripremi tehničke specifikacije sudjelovale su osobe različite od ovlaštenih predstavnika naručitelja koje ocjenjuju ponude	X				imena osoba koje su sudjelovale u pripremi tehničke dokumentacije i preslika odnosno referenca internih odluka o imenovanju ovlaštenih predstavnika naručitelja
42.	Ovlašteni predstavnici naručitelja koji daju prijedlog za odluku o odabiru bili su različiti od osoba koje prate provedbu ugovora	X				preslika odnosno referenca internih odluka o imenovanju ovlaštenih predstavnika naručitelja i imena osoba koje prate provedbu ugovora
43.	Naručitelj vodi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma koji sadrži podatke u skladu s propisima o javnoj nabavi	X				adresa internetskih stranicama gdje je objavljen registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma
44.	Sva dokumentacija o svakom postupku javne nabave čuva se najmanje četiri godine od završetka postupka javne nabave	X				preslika odnosno referenca ovitka predmeta
45.	Ugovori o nabavi javnih usluga iz Dodatka II. B sklopljeni su na temelju odredaba Zakona o javnoj nabavi	X				preslike odnosno reference dokumentacije o nabavi i sklopljenih ugovora
46.	Do 31. ožujka tijelu nadležnom za sustav javne nabave dostavljeno je izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu koje sadrži podatke sukladno Zakonu o javnoj nabavi	X				preslika odnosno referenca izvješća
47.	Donesen je akt kojim su uređena pitanja nabave za nabavu robe i usluga odnosno za nabavu radova na koje se ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi		X			preslika odnosno referenca akta

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako je provođenje postupaka javne nabave objedinjeno na razini osnivača, obveznik odgovara „NIJE PRIMJENJIVO – N/P“.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom.

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ⁷	DJELOMIČNO ⁸	
RAČUNOVODSTVO						
48.	Rashodi su evidentirani u glavnoj knjizi na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju		X			uzorak 1% svih dokumenata temeljem kojih su evidentirani poslovni događaji (ulazni računi, obračuni i dr.), a najviše 100
49.	Narudžbenice su valjano ispunjene na način da se vidi tko je nabavu inicirao, tko je nabavu odobrio, koja vrsta roba/usluga/ radova se nabavlja, uz detaljnu specifikaciju jedinica mjere, količina, jediničnih cijena te ukupnih cijena		X			uzorak 1% svih narudžbenica, a najviše 100
50.	U potpisanim ugovorima s dobavljačima/pružateljima usluga/izvršiteljima radova detaljno je utvrđena vrsta robe/usluga/radova koji se nabavljaju		X			uzorak 5% svih ugovora i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih ugovora
51.	Iz primke, otpremnice i drugog odgovarajućeg dokumenta potpisanog od skladištara ili druge osobe zadužene za zaprimanje robe i dobavljača vidljivo je da je prilikom preuzimanja robe utvrđena količina, stanje i kvaliteta zaprimljene robe		X			preslike odnosno reference dokumenata na uzorku 5% svih dokumenata, a najviše 100
52.	Postoji izvještaj o obavljenoj usluzi odnosno druga vrsta pisanog odobrenja ili dokumentacije kojom se potvrđuje izvršenje usluge		X			preslika odnosno referenca izvještaja ili druge dokumentacije na uzorku 1% izvršenih usluga, a najviše 100
53.	O izvedenim radovima, sukladno definiranoj proceduri odobrenja radova, postoji privremena odnosno konačna obračunska situacija, koju odobrava osoba odnosno tijelo koje nadzire i odobrava radove		X			preslike odnosno reference odobrenih privremenih odnosno konačnih situacija na uzorku 5% svih ugovora
54.	Na zaprimljenim računima navedeni su svi elementi računa u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100

⁷ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁸ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

55.	Zaprimljeni računi sadrže referencu na broj narudžbenice/ugovora temeljem kojeg su roba/usluge/radovi isporučeni		X			uzorak 1% svih računa po ugovorima sklopljenim temeljem postupaka javne nabave, a najviše 100
56.	Računi sadrže detaljnu specifikaciju roba/usluga/radova koje odgovaraju opisu i specifikaciji roba/usluga/radova definiranih narudžbenicom odnosno ugovorom		X			Uzorak 1% svih računa, a najviše 100
57.	Za svaki račun obavljena je matematička kontrola ispravnosti iznosa koji je zaračunan, što je naznačeno na računu		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
58.	Provjereno je postojanje potpisa, žiga ili druge oznake kojom se može potvrditi da je račun odobren za plaćanje		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
59.	Nakon provjere suštine računa i dokumentacije obavljenih usluga, radova odnosno nabave robe računi se u glavnoj knjizi evidentiraju po proračunskim klasifikacijama (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
60.	Prihodi su evidentirani u glavnoj knjizi u trenutku u kojem su postali raspoloživi i mjerljivi (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)		X			uzorak 1% svih uplata, a najviše 100
61.	Za primljene i dane donacije nefinancijske imovine u glavnoj knjizi evidentirani su prihodi i rashodi prema procijenjenoj vrijednosti imovine, a međusobni prijenos nefinancijske imovine proračuna i proračunskih korisnika evidentiran je preko promjena u obujmu imovine (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)	X				uzorak 5% svih donacija i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih primljenih i danih donacija
62.	Povjerenstva za popis osnovao je čelnik proračuna/proračunskog korisnika. Odredio je datum obavljanja popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanje izvještaja s priloženim popisnim listama		X			preslika odnosno referenca odluke o provođenju popisa
63.	Povjerenstvo za popis obavilo je popis cjelokupne imovine i obveza, sastavilo izvještaj temeljem popisnih lista i predalo ga čelniku		X			preslika odnosno referenca izvještaja

64.	Poslovne knjige i računovodstvene isprave čuvaju se sukladno rokovima utvrđenima Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)		X			klasifikacijska oznaka Pravilnika o čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva odnosno odgovarajući dokaz
65.	Uspostavljene računovodstvene evidencije omogućile su praćenje korištenja sredstva po izvorima financiranja i programima (projektima/aktivnostima)		X			dio analitičke evidencije po izvorima financiranja i programima (projektima i aktivnostima) ili referenca iz pitanja 23.
66.	Uspostavljena je evidencija svih ugovora		X			preslika odnosno referenca dijela evidencije
67.	Vodi se analitička evidencija dugotrajne nefinancijske imovine i usklađena je s glavnom knjigom		X			preslika odnosno referenca dijela evidencije

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom. U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovore.

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca
		N/P	DA	NE ⁹	
IZVJEŠTAVANJE I OSTALO					
68.	Kod predaje finansijskih izvještaja poštivali su se rokovi i način predaje utvrđeni Pravilnikom o finansijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)		X		preslike odnosno reference referentnih stranica finansijskih izvještaja
69.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izvještavala je Ministarstvo financija o zaduženjima/danim suglasnostima za zaduženja/jamstva sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			preslika odnosno referenca dopisa
70.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (korisnik pomoći izravnjanja) dostavila je izvještaj o utrošenim sredstvima resornom ministarstvu ili nadležnom tijelu državne uprave na propisan način i u rokovima utvrđenima Uredbom o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i odlukama o kriterijima i mjerilima za osiguranje minimalnog finansijskog standarda javnih potreba u djelatnostima osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave - nositelji decentraliziranih funkcija)	X			preslika odnosno referenca dopisa

⁹ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

71.	Kod predaje polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave poštivali su se rokovi i odredbe o sadržaju izvještaja utvrđene Zakonom o proračunu (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			preslika odnosno referenca dopisa odnosno drugi dokaz da je polugodišnji i godišnji izvještaj predan predstavničkom tijelu te broj i naziv službenog glasila i datum objave izvještaja
72.	Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljen je Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga je donijelo predstavničko tijelo odnosno u slučaju da ga predstavničko tijelo nije donijelo, u roku od 60 dana od dana podnošenja navedenog izvještaja predstavničkom tijelu (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			preslika odnosno referenca dopisa
73.	Provedene su suštinske i formalne kontrole dostavljenih Izjava o fiskalnoj odgovornost (odgovaraju nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima se dostavljaju izjave o fiskalnoj odgovornosti)	X			preslika odnosno referenca dopisa ili pismena o izvršenim kontrolama
74.	Uspostavljen je sustav dokumentiranja podataka o rizicima i izvještavanja o najznačajnijim rizicima i postoji jasna procedura o upravljanju rizicima (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			preslika registra rizika, izvještaja i internog akta (sva tri zahtjeva treba ispuniti)
75.	Internim aktom (uputom, sporazumom) uređen je način komunikacije, izvještavanja i drugih aktivnosti s proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz nadležnosti (odgovaraju ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji imaju proračunske i izvanproračunske korisnike)	X			preslika odnosno referenca akta

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jedno